

Årsrapport 2024

Rælingen kommune

Levert til revisor 1. april 2025

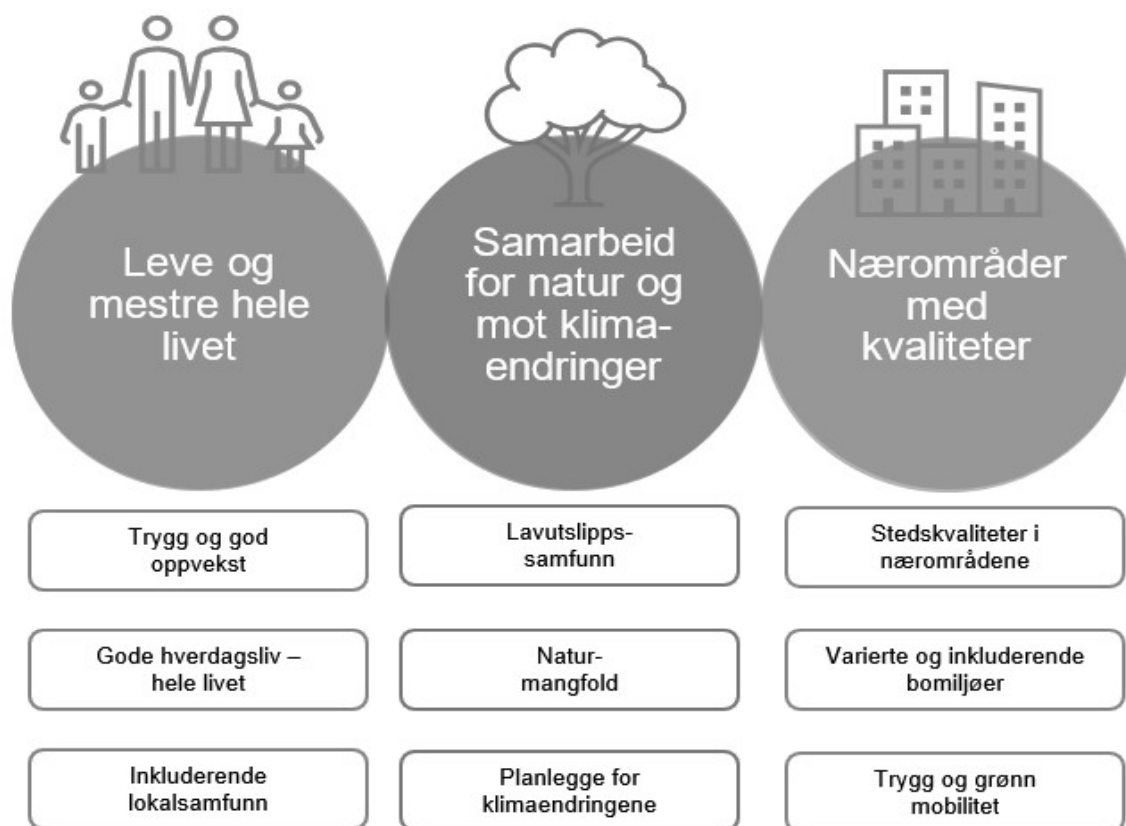
Satsingsområder

Introduksjon

Om satsingsområdene

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede, langsiktige strategiske plan og peker ut kommunens prioriterte mål og strategier innenfor en periode på 12 år. Samfunnsdelen bygger på kommunens visjon og tar utgangspunkt i kommunens utfordringer og sentrale utviklingstrekk i samfunnet.

Kommuneplanen har tre satsingsområder og ni overordna mål:

Målene i kommuneplanen er koblet til FNs bærekraftsmål. En bærekraftig utvikling skal imøtekomme behovene vi har i dag uten å ødelegge mulighetene for de som kommer etter oss. Bærekraftig utvikling handler om *sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft*. Dette krever samarbeid og samordnet innsats på tvers. Kommune, frivillige organisasjoner, privatpersoner og næringsliv må spille på lag.

Langsiktig og overordnet utfordringsbilde

Samfunnet står overfor flere store utfordringer som henger sammen, også kalt samfunnsfloker. Det handler om utenforskap, endringer i demografi med flere eldre og færre yngre, og ikke minst klimakrisen. På samme tid får mange kommuner, Rælingen inkludert, en strammere økonomi og synkende produktivitet. Utfordringene er langsiktige og komplekse, og for å finne løsninger kreves kunnskapsbaserte beslutninger, langsiktig innsats, innovasjon og nytenkning. Vi må jobbe sammen med andre fra start, og innbyggere, frivilligheten, næringsliv, nettverk, andre kommuner og fylkeskommunen er noen av våre viktigste samarbeidspartnere i å finne løsninger. I kommuneplanen har Rælingen lagt overordnede rammer og føringer for arbeidet med samfunnsflokene og pekt ut de tre viktigste satsingsområdene i kommunens arbeid.

Leve og mestre hele livet

Kommunen skal jobbe sammen med andre fra start for å finne de gode og treffsikre løsningene som sikrer at vi inkluderer de som av ulike årsaker står utenfor samfunnet, muliggjør at vi kan bo hjemme så lenge som mulig og at vi har et bredt og tilgjengelig tilbud av lavterskeltjenester. Vi må fortsette å ha ekstra oppmerksomhet mot innbyggernes ressurser og delaktighet. Det er bra for innbyggerne å få brukt egne ressurser og være aktive i eget liv, og samspill mellom kommunene og innbyggerne gir bærekraftig utvikling. Samarbeidet med andre kommuner, nettverk, forskning og næringslivet blir avgjørende i møtet med de samfunnsflokene utenforskap og demografiske endringer representerer. Vi skal hente ut effektiviseringseffektene av omorganiseringen og ta i bruk KI på en trygg måte i oppgaveløsningen for en ytterligere effektivisering.

Les om utfordringsbildet, strategiske grep og effekter vi ønsker å oppnå i handlingsprogrammet her:
[Handlingsprogram 2025-2028](#)

Indikator	Kilde	Rælingen	Landet	
Gjennomføring videregående	FHI	81	80	
Skolefravær	Udir	9	8	
Utenfor arbeid og utdanning (NEET)	Imdi/SSB	16,2	18,8	
Mobbing	Udir	13,3	12,3	
Ensomhet	Ungdata	11	11	
Psykiske plager	Ungdata	19	17	
Deltakelse i fritidsorganisasjon	Ungdata	55	59	
Vold og mishandling	FHI	4,3	6,9	
Resultat	SSB	-2,8	-0,2	

Frafall og fravær i skolen er risikofaktorer knyttet til ungt utenforskap. Andelen som gjennomfører videregående opplæring i løpet av fem eller seks år er 81 prosent, litt høyere enn landsgjennomsnittet. Antall dager fravær for elever på 10. trinn (median) er 9 dager, som er litt høyere enn landsgjennomsnittet, men 1,5 færre fraværsdager enn året før.

16,2 prosent av innbyggerne i alderen 16-66 år er hverken i arbeid eller utdanning, ofte omtalt som NEET (Not in Employment Education or Training), som er lavere enn landsgjennomsnittet, men en økning fra året før, både i Rælingen og landet. Dette er også et viktig nøkkeltall knyttet til utfordringsbildet med demografiendringer, der det er relevant å følge med på i hvilken grad innbyggerne i Rælingen bidrar i samfunnet fremfor å motta tjenester. I Rælingen utgjør gruppen NEETs i overkant av 2000 innbyggere, og en del av disse vil kunne utgjøre et potensiale for økt bidrag gjennom eksempelvis frivillighet, samtidig som en redusert andel NEETs også vil bidra til mindre utenforskap.

Psykososiale faktorer spiller en rolle i utenforskap, og i elevundersøkelsen som ble gjennomført skoleåret 24/25 oppgir 13,3 prosent av elevene på 7. trinn i Rælingen at de opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere, som er en høyere andel enn landsgjennomsnittet, men en reduksjon fra året før (14,7 %). I Ungdata-undersøkelsen som ble gjennomført i 2022 rapporterte de unge innbyggerne i Rælingen i noe høyere grad om psykiske plager og lavere deltakelse i fritidsorganisasjoner enn landet i øvrig.

Antall anmeldte lovbrudd innen vold og mishandling pr. 1000 innbyggere er lavere enn landsgjennomsnittet.

Det økonomiske resultatet i Rælingen i 2024 ble svakere enn landsgjennomsnittet, og vi hadde budsjettmessige merforbruk i flere tjenesteområder, spesielt innen oppvekst og mestring.

Samarbeid for natur og mot klimaendringer

Kommunedelplan klima, energi og sirkulær økonomi 2022-2033 gir retning for klimaarbeidet i kommunen. Reduksjon av klimagassutslipp i kommunens egen drift er en hovedprioritering. Gjenbruk av kommunens bygningsmasse og utstyr og klima- og miljøvennlige kommunale innkjøp er det viktigste vi gjør for å redusere utslippene.

Les om utfordringsbildet, strategiske grep og effekter vi ønsker å oppnå i handlingsprogrammet her:

Handlingsprogram 2025-2028

Indikator	Kilde	Rælingen	Landet	
Investeringsnivå	SSB	12,9	15,6	
Arealeffektivitet	SSB	6,1	4,9	
Energiforbruk i kommunale bygg	SSB	120	147	
Andel innbyggere som bruker privatbil	Mob.analyse	72	60	

Den største utslippskilden i kommunens egen drift er investeringer i bygg og anlegg, som utgjorde hele 53 % av kommunens klimafotavtrykk ifølge et klimaregnskap utarbeidet i 2021. Rælingen kommune har redusert investeringsnivået betydelig de siste årene. I 2021 og 2022 utgjorde investeringsutgiftene nærmere 30 % av kommunens inntekter, og i 2024 var nivået nede på 12,9 %, som er lavere enn landsgjennomsnittet. Kommunen står overfor store investeringsbehov knyttet til forventet høy befolkningsvekst de neste 10 årene, og et viktig grep for mer bærekraftig økonomi og reduserte klimautslipp, er å arealeffektivisere ved å øke sambruk og gjenbruk av eksisterende bygningsmasse fremfor å bygge nye bygg. I dag har Rælingen 6,1 kvadratmeter formålsbygg pr. innbygger, som er litt lavere enn i fjor, men høyere enn landsgjennomsnittet. Energiforbruket i kommunale bygg er et uttrykk for hvorvidt vi bygger energieffektive bygg, og Rælingen har et lavere energiforbruk enn landsgjennomsnittet, med 120 kwh pr. kvadratmeter eid areal.

Ifølge en mobilitetsanalyse gjennomført i 2021 bruker en relativt høy andel av innbyggerne på Nedre Romerike privatbil i de daglige reisene, 72 % oppgir at de bruker privatbil eller er passasjerer i privatbil. Bilandelen er høy, også for de korte reisene, men kjøretøyene har blitt mindre forurensende. En lav andel tar kollektivt, sykler eller går, til tross for at kollektivtilbudet og gang- og sykkelveinettet er godt tilrettelagt.

Vi har ikke data for nedbygd natur i 2024, men det er vedtatt tre reguleringsplaner i 2024, hvorav en er på ubebygd areal (Bjørnholthagan). Det er utført fem kartlegginger av natur, utenom det som er gjort i forbindelse med reguleringsplaner. Tre kartleggingsrapporter ble laget i regi av kommunen i 2024 (amfibiekartlegging, viltkorridorer og hjorteviltplan), og to i regi av vannområdene (kartlegging av edelkreps og vurderingsgrunnlag for kalking og habitattiltak i Østmarka).

Nærområder med kvaliteter

Det er viktig å sikre en god stedsutvikling i hele kommunen, også der det ikke er forventet like stor vekst. Ved å identifisere særpregene for de ulike delene av kommunen og bygge på disse, skaper vi trivsel, trygghet og tilhørighet. Fjerdingsby og Løvenstad er kommunens prioriterte vekstområder, og det er her vi skal skape nye attraktive steder gjennom områdeplanlegging og satsing på flerfunksjoner, og utforske mulighetene for mer varierte boformer og møteplasser. Med økt befolkningsvekst blir det enda viktigere å jobbe videre for å få flere til å forflytte seg grønt.

Les om utfordringsbildet, strategiske grep og effekter vi ønsker å oppnå i handlingsprogrammet her:
[Handlingsprogram 2025-2028](#)

Indikator	Kilde	Rælingen	Landet	
Fornøyd med treffsteder	Ungdata	64	49	
Trygghet i nærområdet	Ungdata	80	85	
Trygg tilgang til rekreasjonsareal	SSB	76	65	
Andel som leier bolig	FHI	8,5	12,2	
Veier tilrettelagt for syklende	SSB	40	15,5	

De unge innbyggerne i Rælingen er godt fornøyd med treffstedene i kommunen ifølge Ungdata-undersøkelsen fra 2022, men en litt lavere andel enn landsgjennomsnittet opplever det som trygt i nærområdet om kvelden. 76 prosent av innbyggerne i Rælingen har trygg tilgang til rekreasjonsareal, en høyere andel enn landsgjennomsnittet.

Personer som leier bolig har oftere levekårsproblemer og dårligere boforhold enn personer som eier egen bolig, og andelen innbyggere som leier bolig kan være et uttrykk for i hvilken grad kommunen lykkes med å tilrettelegge for variasjon i boligbyggingen og boliger tilpasset ulike boformer, behov og aldre. I Rælingen leier 8,5 % av innbyggerne over 45 år bolig ifølge Folkehelseprofilen 2023, som er en lavere andel enn landsgjennomsnittet.

40 prosent av veiene i Rælingen som kommunen har ansvar for, er tilrettelagt for syklende, som er en høyere andel enn landsgjennomsnittet.

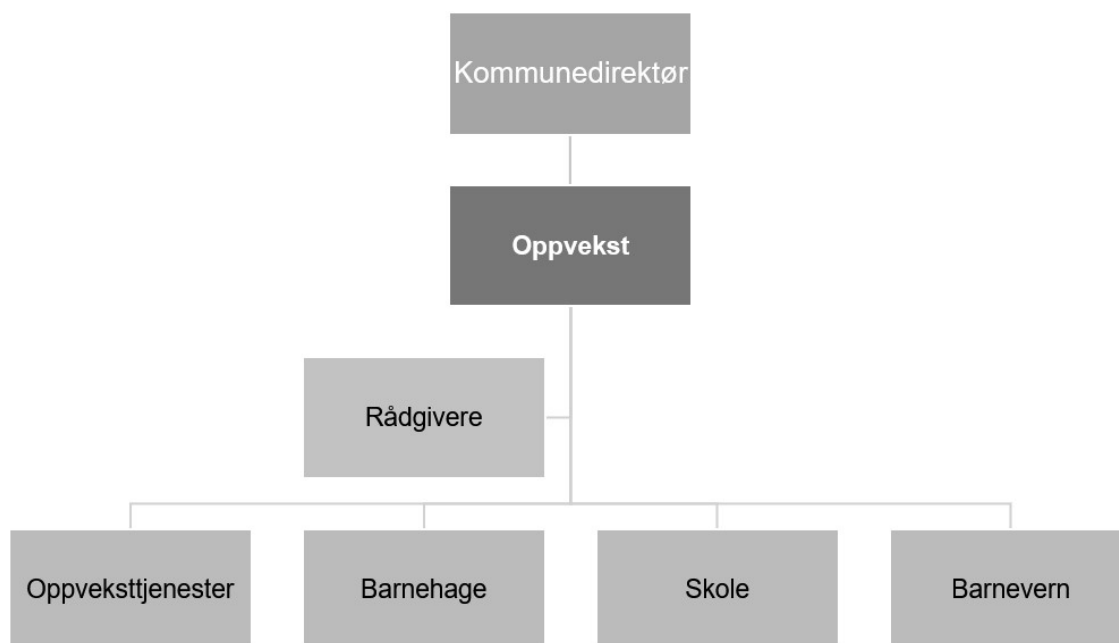
Tjenesteområder

Oppvekst

Beskrivelse

Området består av tjenester til barn og unge og inneholder tjenestene grunnskoleundervisning, barnehage, barnevern, PPT og forebyggende helsetjenester til barn og unge.

Organisasjonskart

Viktige begivenheter

Året 2024 startet med ny organisering og fordeling av ansvarsområder for kommunens enheter og tjenester. I området Oppvekst ble det samlet ansvar for de 4 enhetene barnehage, skole, oppvekststjenester og barnevern.

Alle 4 enhetsledere var nye i sine stillinger inn i 2024. Ved rekrutteringen kom 2 utenfra og 2 fra tidligere organisasjon. Det ble i 2024 tilsatt 2 nye rådgivere innenfor Oppvekst. Alle rådgivere innenfor Oppvekst har nå utvidet og helhetlig mandat.

Tilpasning av aktivitet og organisering tjenestene i tråd med felles standarder på ønsket nivå, innenfor de økonomiske rammene som gjelder, var et særlig prioritert arbeid i 2024. Skolene hadde samlet de største negative prognosene tidlig i 2024 og gjennomførte dermed også de mest omfattende tiltakene. Det ble gjennomført prosesser med involvering og deltakelse av ansatte og tillitsvalgt under ledelse av skoleledere og med bistand og veiledning av skolesjef og HR-avdelingen.

En av ambisjonene og målene for omstillingen i kommunen, er å redusere antall planer og strategidokumenter i kommunen. Likevel må det lages enkelte dokumenter og i juni 2024 ble *Plan for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer* vedtatt av

kommunestyret. Kravet om plan for forebygging er en del av endringene i barnevernet som er kalt barnevernsreformen eller oppvekstreformen. Reformen har flyttet mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, begrunnet i kommunenes nærhet til familiene og innsikten i barnas og foreldrenes behov. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Samlet sett er barnevernsreformen en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tidlig innsats og tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Ambisjonen er å styrke det generelle forebyggende arbeidet, og samarbeidet om dette, slik at det blir færre barnevernssaker og barnevernet kan konsentrere seg om de mest utfordrende sakene. Dette krever innovasjon, nytenking og økt samhandling mellom involverte og aktuelle enheter og tjenester.

Ny Opplæringslov trådte i kraft 1. august. Loven er i hovedsak en videreføring av dagens regler, men med presiseringer eller endringer på enkelte områder. Særlig viktige endringer handler om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging og retten til et trygt og godt skolemiljø. I ny opplæringslov er retten til spesialundervisning delt opp i tre rettigheter: Individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler. Disse endringene får konsekvenser for hvordan kommunen som skoleeier følger opp skolene og hvordan skolene tilpasser praksis i organiseringen av opplæringen og samarbeider med PPT, skolehelsetjenesten og andre aktuelle tjenester.

Arbeidet med å styrke tverrfaglig samarbeid og samarbeidsstrukturer mellom tjenestene hadde høy prioritet i 2024 og implementering av BTI-modellen ble startet opp høsten 2024.

Barneverntjenesten styrket bemanningen med å oppgradere en stilling til fagleder fro omsorgsteam, dette for å styrke arbeidet med barn under vår omsorg etter barnevernreformens forventning. Barneverntjenesten har i tillegg jobbet med tjenesteutvikling gjennom læringsnettsverkene på Nedre Romerike og derigjennom hatt utviklingsprosjekter i alle tre team, samt deltatt i utvikling av en *“Ressurshåndbok for arbeide med familier der det er høy grad av konflikt mellom foreldrene”*.

Status oppdrag

Oppdrag	Beskrivelse	Status
Organisere tjenestene i tråd med felles standarder på ønsket nivå, innenfor de økonomiske rammene som gjelder.	Ved inngangen til 2024 ble det rapportert negative prognoser med økonomisk merforbruk i flere skoler samt i barnevernet. Skolesjef hadde spesiell fokus på skolene og prioriterte å møte behov for oppfølging og støtte. Hver enkelt rektor jobbet sammen med skolesjef for å gjøre nødvendige grep og tiltak i organisering og drift av skolen, slik at aktiviteten var i tråd med skolens rammer. Skolesjef, controller, HR og andre ressurser var tilgjengelige for rektorene og bisto i dette arbeidet. Ressursbruk til ledelse, lærere og assistenter ble justert eller omdisponert. Organiseringen av skolene ble endret og eksempelvis økte klassestørrelser på Sandbekken og Nordby, mens Blystadlia arbeidet med å samkjøre klasser i f.eks. kroppsøving. Det startet i 2024 arbeid med å opprette en egen ressursavdeling på Sandbekken ungdomsskole. Tiltaket er rettet mot elever på ungdomstrinnet fra hele kommunen som har særlige behov for tilrettelegging og krever spesiell	I rute

	kompetanse og arealtilpasninger. Samlokaliseringen skal sikre kvalitet på rett nivå, økt kontinuitet, bedre tverrfaglig samarbeid og mer kostnadseffektiv drift. Tiltaket er basert på de samme prinsippene som for ressursbarnehagene, med tilpassede fysiske og økonomiske rammer og kompetanseheving i de lokale profesjonsgruppene etter behovene hos barn og unge. Barneskolene ser framover behov for å opprette egne baser for elever som har behov for tilpasset opplæring. Dette vil bli gjort innenfor skolenes egen rammer både økonomisk og bygningsmessig. Det pågikk gjennom året mye arbeid med å definere tjenester på ønsket nivå innenfor Oppvekstområdet. Enhetene barnehage og skole hadde prosesser med ledere ute i tjenestene om felles nivå og kvalitetsstandarder. Det innebærer en del avklaringer om ressursbruk, organisering og daglig drift i tjenestene. Et særlig viktig tema var å ivareta og utvikle målsettinger om tidlig innsats og inkluderende praksiser i alle barnehager og skoler, arbeidet med læringsmiljø i skolene og arbeidet med omsorgsmiljø og aktivitetsplikt i barnehagene. Oppvekstområdet hadde jevnlig interne samlinger kalt <i>Lærende ledernetverk</i> hvor ledere, fagledere og rådgivere fra alle deltjenester innenfor Oppvekst deltok for å bidra til å drøfte oppdrag, avklare felles målsettinger og omforme dem til konkrete oppdrag som vi arbeidet sammen om. Enhet Oppveksttjenester arbeidet i 2024 med å definere kjerneoppgaver og er i gang med å prøve nye aktiviteter for å sikre god og felles tjenesteyting til barn, familier, barnehager og skoler. Videre ble det jobbet med å etablere tverrfaglige team på tvers av fagområder, slik at innsatsen samordnes for å møte barn og familiers behov helhetlig. Det ble startet opp arbeid med jevnlig evalueringer for å sikre at tiltakene fungerer etter hensikten. Felles oppdrag ble definert for å sikre en felles forståelse av målsetningene, slik at alle involverte parter arbeider sammen om felles mål, med fokus på tidlig innsats og inkluderende praksiser. Barneverntjenesten prioriterte arbeid med å få ned antall bekymringsmeldinger som ikke går til tiltak. Med bakgrunn i at det brukes for mye tid og ressurser på å jobbe med saker som ikke fører til noen spesielle tiltak. Derfor ble det viktig å jobbe tett med skoler og barnehager med veiledning i aktuelle saker, før de sender bekymringsmeldinger. Denne innsatsen ble forsterket og videreført gjennom BTI-samarbeidet som ble startet opp høsten 2024.	
--	--	--

	Det ble fra 01.09.24 opprettet en ny stilling med tidligere SLT-koordinator. I stillingen inngår forebyggende og tverrfaglig arbeid samt styrke koordinering av oppvekst- og skolemiljø. Stillingen ivaretar også intensjonen med vedtaket om å opprette mobbeombud i kommunen. <i>Plan for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer</i>, ble vedtatt i politisk behandling i juni. Planen er grunnlag for helhetlig samarbeid og målrettet innsats innenfor Oppvekstområdet. Planen skal være et levende dokument som hele tiden vil videreutvikles i tråd med kommunens behov og den faglige tjenesteutviklingen. Innenfor enhet Oppveksttjenester er det etablert nye samarbeidsstrukturer og regelmessige samlinger hvor alle representanter fra tjenestene deltar for å bidra til å avklare og definere felles oppdrag. To aldersdelte team (barnehage - skole) er opprettet for å redefinere oppdragets felles målsettinger og omforme dem til konkrete fokusområder som en arbeider sammen om. Teamene har egen fagleder som samarbeider tett med enhetsleder. Sentrale temaer har blant annet vært felles kompetanseheving og kulturbygging gjennom samlingene i oppveksttjenester 4 til 5 ganger i året. I tillegg avholdes egne møter som arbeider med små barn og skolebarn, med videreføring av tematikken fra oppveksttjenestesamlingene. Det legges vekt på å bygge en felles forståelse av tverrfaglig arbeid, felles språkbruk og utvikling av nye samhandlingsmodeller.	
Gjennomføre kartlegging og analyse av tilretteleggingsarbeid og spesialpedagogisk hjelp	Det ble igangsatt et tettere samarbeid mellom skolesjef og PPT for å øke kvaliteten på det allmennpedagogiske arbeidet, med fokus på inkludering og implementering av intensiv opplæring. Dette samarbeidet bidrar til å sikre tilpasset opplæring for alle elever, spesielt de med behov for ekstra støtte og tilrettelegging for en helhetlig og koordinert innsats i skolen. Arbeidet ses i sammenheng med innføring av ny Opplæringslov, dreining av sakkyndighetsarbeidet og målsettinger om mer inkluderende praksis. PPT og skoleledere deltar sammen i Oppvekst og utviklingsmøter jevnlig gjennom året. For å kartlegge, fange opp og ivareta elever med lese- og skrivevansker, ble en lærer på hver skole LOGOS-sertifisert. PPT følger opp lærere som er LOGOS-sertifiserte, ved å støtte dem i tolkningen av testresultatene og gi veiledning av undervisningen basert på dette grunnlaget. Tilsvarende systematikk med elever med dyskalkuli utgår som eget punkt og legges inn i arbeidet med kvalitet på undervisning,	I rute

	inkludering og tilpasset opplæring. Alle skoler har nå en LOGOSsertifisert lærer. Leseplanen for leseopplæring i rælingsskolene inngår nå i arbeidet med skolenes videreutvikling av undervisningskvalitet. Ressurslæreres funksjon og arbeid i praksis, fortsetter som før, men vil bli videreutviklet i 2025. Det er nedsatt en egen arbeidsgruppe med skoleledere og ressurslærere som arbeider videre med dette i 2025. Rutiner for overganger mellom barnehager og skoler er på plass. Overgang barneskole-ungdomsskole og ungdomsskole-VGS ble revidert før jul 2024. Det er nedsatt en egen arbeidsgruppe med rådgiver, skoleledere og PPT. Alle overgangangrutiner skal være gjennomgått og eventuelt justert innen 20. juni 2025.	
Definere standard for hvordan barnehager og skoler skal styrke det forebyggende arbeidet	Læring og spredning etter <i>Læringsmiljøprosjektet 2022-2024</i> i utvalgte barnehager og skoler ble implementert. Vesentlige elementer fra utviklingsarbeidet er tatt med i arbeidet med kvalitetsindikatorer for Rælingsbarnehagene. Overordnet styringsgruppe er videreført. Det ble startet et arbeid for å jobbe med systematiske tiltak for å styrke samspillskvaliteten i barnehagene, med et overordnet mål om å bygge et mer robust profesjonsfellesskap. Tiltaket er utviklet for å sikre at alle ansatte, gjennom en helhetlig og strukturert tilnærming, får den nødvendige veiledningen og kompetansen til å forbedre kvaliteten på samspillet i barnehagen. Innhold i tiltaket: • Felles kompetansetiltak som inkluderer fagdager og møter for alle ansatte, med fokus på samspill og relasjoner. • Systematisk observasjon av samspillskvaliteten i barnehagene ved hjelp av en standardisert metode. • Oppfølging av observasjonene gjennom regelmessig veiledning for pedagogiske ledere. • Kompetanseheving gjennom målrettet opplæring og strukturert veiledning, i tett samarbeid med PPT. • Etablering av en fast struktur for veiledning, som omfatter alle ansatte og bidrar til å styrke det profesjonelle fellesskapet. Gjennom dette tiltaket sikter vi mot å skape en vedvarende forbedringskultur (lærende organisasjon) som støtter barnehagene i deres arbeid med barnas utvikling og trivsel gjennom økt kvalitet på samspill i alle barnehagene. Det er	I rute

	søkt midler gjennom ordning for lokal kompetanseutvikling i barnehagene. Svar på søknad kommer i april 2025. I skolene ble utvikling av tilpasset opplæring og praksis prioritert sammen med PPT.	
Utvikle modell for tverrfaglig innsatsteam for å bistå enheter i å løse særlig krevende og alvorlige saker	Som en del av det videre utviklingsarbeidet i BTI/Bedre Tverrfaglig Innsats, ble det etablert ett nytt nivå 3 i handlingsveilederen for arbeidet. Dette nivået er ment for saker som er særlig komplekse og krevende, og hvor tiltakene som er iverksatt på nivå 2 ikke har hatt ønsket effekt. Når en sak på nivå 2 viser seg å kreve mer enn det samarbeidspartnerne i BTI-området kan løse alene, løftes den videre til nivå 3. For å heve en sak til nivå 3, må det først innhentes samtykke fra foreldrene. Deretter er det stafettholder, barnehageleder eller rektor som tar kontakt med enhetsleder og setter opp saken til drøfting på nivå 3. På nivå 3 behandles saken i et møte med lederteam oppvekst. Her presenterer stafettholder saken for teamet, som sammen vurderer hvilke aktiviteter og tiltak som bør settes i gang. Lederteamet fattet beslutninger om ekstraordinære tiltak og ser på hvordan de best kan støtte barnehagen, skolen og stafettholder i det videre arbeidet. Målet med nivå 3 er å sikre et mer helhetlig og koordinert støtteapparat for de mest krevende sakene, slik at barn og familier får den hjelpen de trenger på riktig nivå.	I rute
Utvikle modell for forebyggende team for tidlig innsats rettet mot barn, unge og familier fra tidlig bekymringsfase	Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI)-piloten ble igangsatt i midten av oktober 2024 etter at det hele våren 2024 var jobbet med utvikling av prototype med involvering av alle tjenester. Det ble gitt opplæring til alle involverte ansatte i september. I løpet av oktober, november og desember ble det gjennomført 15 stafettloggmøter på nivå 2. Møtene fortsetter i 2025. Dette betyr at 15 barn og deres familier fikk konkret hjelp på nivå 2 i <u>handlingsveilederen</u>, hvor samarbeid med tjenester utover barnehage og skole er nødvendig. Arbeidet har involvert alle de 8 skolene, 8 kommunale barnehager, samt flere private barnehager. Det tverrfaglige samarbeidet har inkludert PP-tjenesten, helsesykepleiere, psykologer, fysioterapeuter, barnevernskonsulenter, SLT-koordinatorer, ungdomskontakter, ergoterapeuter og BUP. Dette har resultert i konkret tverrfaglig innsats i samarbeid med familiene. Evalueringer av de involverte foreldrene viser at 100 % av deltakerne ville anbefalt stafettloggmøtene til andre i lignende situasjoner. Gjennomsnittlig vurdering fra foreldrene er 4,7 av 5 for støtte og involvering, 4,5 for fagpersonenes bidrag og 4,7 for at riktige personer deltok. Den gjennomsnittlige vurderingen for hjelpen de mottok var 3,6 av 5, men den høye anbefalinggraden tyder på stor tilfredshet med prosessen.	I rute

	Handlingsveilederen har blitt justert gjennom året basert på innspill og erfaringer for å sikre best mulig støtte til arbeidet. For ansatte har vi målt at to tredjedeler av de inviterte hadde tilgang til stafettloggen på forhånd, og nesten alle møtene ble ført i møteplanen. Stafettloggen ble brukt i alle unntatt én sak. Bruken av felles møtebeskrivelse er ett forbedringspotensial, ettersom 44 % har fulgt den fullt ut, mens 56 % har delvis fulgt den. Hver torsdager har det vært faste møter for alle involverte ansatte som har fungert som en viktig arena for læring og erfaringsdeling. Møtene har vært nyttige for å diskutere stafettloggverktøyet, justeringer i handlingsveilederen og faglige utfordringer, samt for å styrke foreldresamarbeidet. Det har vært deltakelse etter behov på møtene men utviklingsteamet, barnehagesjef og skolesjef deltar fast.	
Innhente erfaringer, perspektiver og innspill fra innbyggere som grunnlag for videreutvikling av tjenester	Obligatoriske brukerundersøkelser som Elev- og foreldreundersøkelsene i grunnskolen, ble videreført. Det ble startet opp innhenting av brukererfaringer på flere arenaer og nye måter. I ungdomsrådet gjennomføres det workshops for å innhente representantenes erfaringer og synspunkter på ulike områder. Trygghetsvandring ble gjennomført høsten 2024 med tema Tenåringstid og sårbarhet. Det ble utarbeidet en metodikk om <i>Aktive lokalsamfunn</i> der innbyggere kan bidra med ulike forslag og initiativ til aktiviteter i nærmiljøet, presenterer sin ting og få hjelp til oppstart. I BTI- arbeidet innhentes foreldrenes erfaringer etter hvert eneste stafettloggmøte. Det vil betyr at vi hver torsdag får flere konkrete tilbakemeldinger som hele tiden er med å videreutvikle BTI-arbeidet.	I rute
Verbalvedtak 5.1: Legge fram sak om tiltak som forhindrer at barn i Rælingen går ut av grunnskolen med manglende basisferdigheter	Enheten er i god prosess i arbeidet med undervisningskvalitet. Sikrer like rutiner i skolene for å fange opp elever som ikke har tilfredsstillende faglig og sosial utvikling. Disse elevene skal fanges opp ved bruk av kartlegging. Skolene vil få disse systemene og rutinene på plass i samarbeid med ressurslærerne. Arbeidet med å bedre et årshjul for alle skolene er igangsatt, hvor målet i 2025 er å etablere en felles kartleggingspraksis.	I rute
Verbalvedtak 5.2: Gjennomgå skjermbruk og vurdere tiltak for å redusere skjermbruk og øke læring gjennom lek i 1. og 2. trinn	Det ble startet opp arbeid med hvordan skolene skal bruke læringsbrett til å fremme læring. Gjennom økt kunnskap om didaktikk, tilpasset opplæring/TPO og vurdering for læring/VFL i arbeidet med undervisningskvalitet, ble begrunnelser for bruk av skjerm i elevenes opplæring bedre. Det er startet opplæring og videreutvikling i bruk av de digitale verktøyene OneNote/Classroom, TEAMS og KI/kunstig intelligens.	I rute

Verbalvedtak 5.4: Vurdere sammenslåing av Løvenstad og Løvliå barnehager til en administrativ enhet	Saken ble lagt fram til politisk behandling i utvalg for oppvekst/UOP 28.08.24. Der ble saken utsatt med ny vedtaksformulering til seinere behandling høsten 2024. Ny sak lagt frem i UOP 19.11.24	I rute
Verbalvedtak 5.8: Vurdere muligheter for å åpne en friluftsavdeling eller -barnehage, fortrinnsvis på Smestad.	Saken ble lagt fram til politisk behandling i utvalg for oppvekst 28.08.24 og kommunestyret 30.08.24.	I rute

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
10-Oppveksttjenester	25 858	26 780	922	3,4 %
11-Barnehager	223 356	226 248	2 892	1,3 %
13-Skoler	285 367	278 092	-7 274	-2,6 %
14-Barnevern	42 701	38 442	-4 259	-11,1 %
19-Felles oppvekst	1 826	1 652	-174	-10,5 %
Sum	579 109	571 215	-7 894	-1,4 %

Kommentar økonomi

Område for oppvekst endte samlet med et merforbruk på 7,9 mill og et negativt avvik fra budsjett på omtrent 1,4 %.

Oppveksttjenester hadde et mindreforbruk på 3,4% som følge av et høyt sykefravær, kombinert med foreldrepermisjoner. Dette medførte lavere lønnutgifter som følge av sykelønnsrefusjon og endret ressursdisponering. Dette påvirket tjenestens kapasitet og gjennomføring av noen av de planlagte tiltakene.

Barnehageenheten hadde samlet et lite mindreforbruk på 1,3%. Avviket er i hovedsak knyttet til færre barn enn forventet i kommunen, samt noe lavere kostnader knyttet til moderasjonsordninger. Vi hadde blant annet en reduksjon i aktiviteten i Blystadlia barnehage og en nedjustering av budsjetttrammen, samt noe lavere kommunalt tilskudd til private barnehager

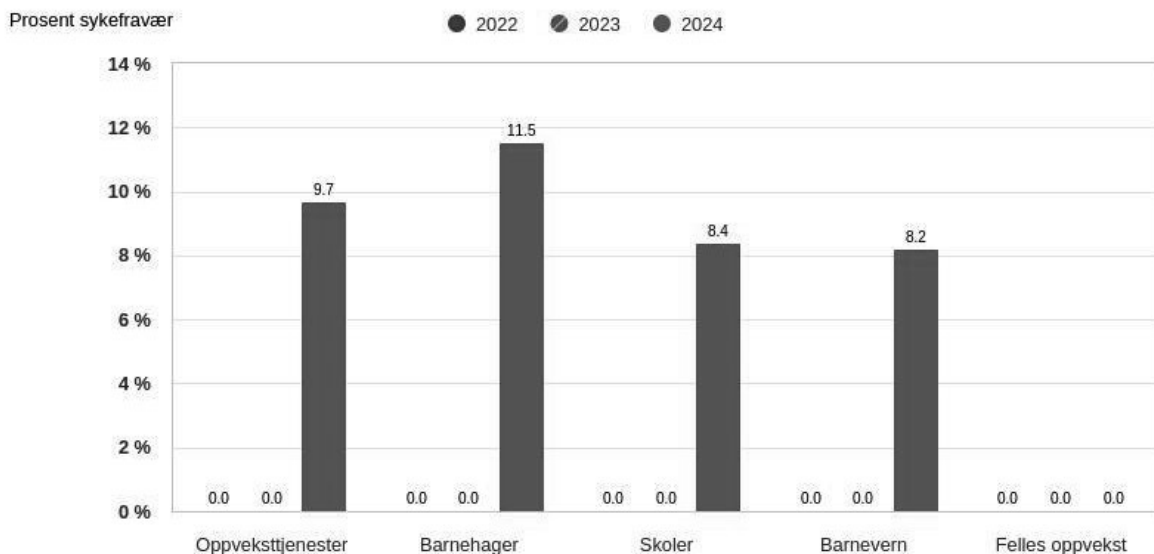
Merforbruk i skolene på -2,6 % skyldes at skolene hadde høyere aktivitet enn budsjetttrammene ga rom for inn i 2024 samt at et allerede lavt kostnadsnivå i sektoren gjør det vanskelig å hente dette inn i planleggingen av nytt skoleår. Selv om de kontinuerlig forsøker å tilpasse driften sin, så finner skolene det utfordrende å tilpasse aktiviteten innenfor tildelt budsjetttramme.

Barneverntjenestens merforbruk på -11,1 % var på bakgrunn av flere plasseringer og enkelte krevende tiltak i hjemmet.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2024	3,54 %	5,79 %	9,33 %

Sykefravær per enhet

Kommentar sykefravær

Barnehage: Sykefraværet i barnehagene ligger fortsatt godt over kommunens mål på 7,2 %, og det er derfor satt i gang flere nærværtiltak både på individnivå og i personalgruppene. Hovedfokuset har vært på barnehager med høyest fravær. Dette er et krevende arbeid, og sykefraværet preges av både langtidsfravær og mye korttidsfravær knyttet til smittsomme sykdommer.

Oppveksttjenester: Sykefraværet i oppveksttjenester var høyt, med en rate på 10,17%, tydelig over kommunens målsetning på 7,2%. Fraværet i PPT var hovedsaklig forårsaket av en ulykke. For å håndtere dette iverksatte enhetsleder systematiske nærværtiltak, inkluder tett oppfølging av ansatte gjennom regelmessige samtaler, tilretteleggingstiltak og målrettede strategier for å redusere fraværet og styrke arbeidsmiljøet.

Årsverk

	Faktiske årsverk 2024			
Enhet	Fast	Vikar	Midlertidig	Total
Oppveksttjenester	30,88	0,00	0,00	30,88
Barnehager	160,83	2,19	0,99	164,01
Skoler	326,41	10,42	7,45	344,28
Barnevern	18,29	0,39	1,11	19,79
Felles oppvekst	1,00	0,00	0,00	1,00
Total	537,41	13,00	9,55	559,96

KOSTRA Nøkkeltall

	Rælingen 2023	Rælingen 2024	Lillestrøm	Lørenskog	Landet	Kostragruppe 07
Prioritet						
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde beløp per innbygger (kr)	1 235	1 031	968	982	1 161	1 216
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet	176 359	193 920	214 545	189 900	234 370	203 201
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	189 980	203 219	208 510	192 981	225 324	216 517
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	128 560	134 170	145 144	147 986	155 480	151 175
Produktivitet						
Antall barn (korrigert) per årsverk grunnbemanning i barnehager, kommunale barnehager	5,9	5,9	5,7	5,9	5,6	5,7
Antall barn (korrigert) per årsverk grunnbemanning i barnehager, private barnehager	5,8	5,7	5,7	5,2	5,6	5,7
Dekningsgrad						
0-17 år Tiltak i alt andel barn med barnevernstiltak i løpet av året (prosent)	2,5 %	1,9 %	3,0 %	2,9 %	3,1 %	3,5 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	92,9 %	92,8 %	89,4 %	94,3 %	94,3 %	94,0 %
Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	3,5 %	4,2 %	5,4 %	3,9 %	4,0 %	3,6 %
Andel barn i private barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	2,8 %	2,2 %	3,2 %	2,1 %	3,2 %	3,0 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	6,6 %	6,9 %	8,8 %	6,4 %	8,0 %	7,9 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	8,2 %	6,2 %	4,5 %	8,3 %	7,8 %	5,1 %
Barn med melding ift. antall innbyggere 0-17 år	3,5 %	2,9 %	4,6 %	3,6 %	4,1 %	4,2 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	3,5 %	3,0 %	4,9 %	3,5 %	4,0 %	4,2 %
Jordmødre per 10 000 fødte i løpet av året (årsverk)		96,2	110,1	144,9	116,2	116,9
Stillinger med fagutdanning av alle fag- og tiltaksstillinger	100,0	100,0	97,4	101,8	100,2	99,6
Årsverk i barnevernet/1000 barn (0-17 år)	4,0	3,7	8,5	5,6	6,2	5,3
Kvalitet						
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	39,8 %	40,1 %	35,9 %	39,6 %	41,2 %	42,3 %
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	93,5					
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	28,7	38,4	39,6	46,1	54,4	52,2
Hjemmebesøk av jordmor innen tre døgn etter hjemkomst Andel barn (prosent)	73,6	50,6	26,8	5,0	60,0	65,6
Kommune Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)	5,4	5,6	6,0	5,4	6,3	6,1
Lærertetthet i ordinær undervisning	17,2					
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	42,3	41,9	41,8	42,4	42,2	41,5
Andre nøkkeltall						
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring	97,5 %	96,0 %	96,5 %	97,0 %	96,6 %	97,0 %

Ved utgangen av 2024 er det 1140 barn i barnehagene i Rælingen, og 2597 elever i Rælingsskolen.

Oppveksttjenester

Rælingens kostnader til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste er kr 1031,- pr. innbygger, en reduksjon fra året før, og er nå lavere enn landsgjennomsnittet.

Rælingen har en lavere dekningsgrad på både jordmødre og helsestasjons- og skolehelsetjeneste enn landsgjennomsnittet, med 96,2 jordmødre pr. 10 000 fødte og 38,4 årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten pr. 10 000 innbygger 0-20 år.

50,6 prosent av nyfødte i Rælingen fikk hjemmebesøk av jordmor innen 3 døgn etter hjemkomst fra føde- og barselavdeling, og 25,1 % fikk hjemmebesøk av helsesykepleier innen 14 dager. Alle nyfødte får tilbud om hjemmebesøk fra enten jordmor eller helsesykepleier.

Barnevern

Rælingen bruker kr 193 900,- pr. barn med tiltak eller undersøkelse i barnevernet, som er lavere enn gjennomsnittet.

2,9 % av innbyggerne 0-17 år i Rælingen har melding, 3 % har undersøkelse og 1,9 % har barneverns-tiltak. Alle andelene er lavere enn landsgjennomsnittet, og alle andelene er redusert de siste årene. 82,9 % av tiltakene er hjelpetiltak i hjemmet (tall for 2022), og det er en strategi i Rælingen å ha en lavere terskel for å sette inn tiltak i hjemmet, og en høy terskel for plasseringer utenfor hjemmet, i fosterhjem, institusjon eller boliger med oppfølging.

100 % av fag- og tiltaks-stillingene i barnevernet i Rælingen har fagutdanning (høyskoleutdanning).

Kapasiteten i barnevernet i Rælingen er lavere enn snittet, med 3,7 årsverk pr. 1000 innbyggere 0-17 år, sammenlignet med 6,2 årsverk i landsgjennomsnittet. Andelen har vært stabilt lav over tid, og forskjellen fra landsgjennomsnittet har gradvis økt, og dette gir økt sårbarhet.

Andelen fristbrudd i undersøkelsessaker (undersøkelser som har tatt lengre tid enn 3 måneder) i andre halvår 2023 var 10,3 %, noe høyere enn landsgjennomsnittet, og også en økning fra første halvår (kilde: [Bufdir](#), tall for 2024 er ikke publisert). Antall fristbrudd i meldinger (vurdere undersøkelser innen en uke) i 2022, 2023 og 2024 var 0, som det også har vært de årene vi har rapportert i tilstandsrapporter (2019-2021).

90 prosent av unge 0-22 år med hjelpetiltak har en tiltaksplan andre halvår 2023, og dette er litt lavere enn landsgjennomsnittet. Ved sammenhengende hjelpetiltak i 3 måneder eller mer skal tiltaksplanen evalueres, og for Rælingen har 85,9 % av disse oppfylt kravet i samme periode. Dette er litt flere enn landsgjennomsnittet. Barn som har bodd i fosterhjem over et år har krav på tilsynsbesøk og oppfølgingsbesøk, og i Rælingen ble kravet om tilsynsbesøk oppfylt i 2023, mens i 9,5 % av tilfellene ble ikke krav om oppfølgingsbesøk oppfylt (kilde: [Bufdir](#), tall for 2024 er ikke publisert).

Barnehager

Rælingen har lavere kostnader pr barnehageplass enn landsgjennomsnittet, og i 2024 var kostnadene til barnehagesektoren kr 203 200,- pr. innbygger i barnehagealder. Tallene omfatter driftskostnader til kommunale barnehager og tilskudd til private barnehager.

Bemanningstettheten er noe lavere i barnehagene i Rælingen enn gjennomsnittet. I 2024 er det 5,9 barn pr. ansatt i kommunale barnehager i Rælingen, og 5,7 i private barnehager. Dette er en noe lavere

bemanningsstetthet enn landsgjennomsnittet, som er 5,6 barn pr. ansatt. Bemanningsnormen som ble innført i 2018 er 6 barn pr. ansatt, så barnehagene i Rælingen oppfyller normen.

En pedagognorm innført i 2018 legger føringer for utdanningsnivået til de ansatte, og i 2024 oppfyller 66,7 % av barnehagene i Rælingen normen (75 % av de kommunale og 57,1 % av de private barnehagene oppfyller pedagognormen). De resterende oppfyller normen med dispensasjon. Nasjonalt oppfyller 65 % av barnehagene pedagognormen (kilde: [Udir](#)).

92,8 % av barna i Rælingen går i en barnehage i Rælingen. Vi har noen barn i barnehager i andre kommuner, så andelen barn i barnehage er noe høyere enn statistikken viser.

4,2 % av barnehagebarna i kommunale barnehager og 2,2 % i private barnehager i Rælingen fikk vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven § 31 i 2024. Dette er på nivå med landsgjennomsnittet for de kommunale barnehagene, og lavere enn snittet for de private.

40,1 % av årsverkene i grunnbemanningen i barnehagene i Rælingen har barnehagelærer-utdanning eller annen pedagogisk utdanning i 2024. Dette er en økning fra året før, men litt lavere enn landsgjennomsnittet.

Leke- og oppholdsarealet i de kommunale barnehagene i Rælingen er 5,6 m² pr. barn. Til sammenligning er leke- og oppholdsarealet i de private barnehagene i Rælingen noe lavere, 4,9 m² pr. barn, og gjennomsnittet for alle barnehagene i Rælingen er 5,3 m² pr. barn. Landsgjennomsnittet er 5,9 m² pr. barn.

I foreldreundersøkelsen i januar 2025 svarer foreldrene i Rælingen at de stort sett er fornøyd med barnehagene, med et gjennomsnittsnivå på 4,4 på en skala fra 1 til 5, litt under landsgjennomsnittet på 4,5. Foreldrene er litt mer tilfreds i de private enn de kommunale barnehagene, også på landsbasis (kilde: [Udir](#)).

Skoler

Rælingen har relativt lave driftskostnader pr. elev i forhold til landsgjennomsnittet, og i 2024 var driftskostnadene til grunnskole kr 134 200,- pr. innbygger i skolealder.

I 2024 får 6,9 % av elevene i Rælingen spesialundervisning etter opplæringsloven kapittel 11. Andelen er økende, men lavere enn landsgjennomsnittet. 6,2 % får særskilt språkopplæring. Denne andelen er synkende, og er nå på et lavere nivå enn landsgjennomsnittet.

Lærernormen som ble innført i 2018 legger føringer for lærertettheten. I skoleåret 2024/25 var det 17,6 elever pr. lærer i Rælingsskolen (ordinær undervisning), som er en lavere lærertetthet enn landsgjennomsnittet (kilde: [Udir](#)).

93,6 % av undervisningen i 2023, og 96,5 % i 2024, ble gitt av lærere med godkjent utdanning (tall for 2024 oppdateres i tabellen senere). Rælingen ligger nå høyere enn landsgjennomsnittet, som er 95,1 % i 2024 (skoleåret 2024-25) (kilde: [Udir](#)).

Grunnskolepoengene (eksamens- og standpunktkarakterer) er redusert de siste årene, og er litt lavere enn landsgjennomsnittet.

Resultatene på nasjonale prøver skoleåret 2024/25 for 9. trinn viser at Rælingen er på samme nivå som gjennomsnittet for landet både i lesing (49 skalapoeng) og regning (48 skalapoeng) (kilde: [Udir](#)).

I elevundersøkelsen som ble gjennomført skoleåret 2024/25 oppgir elevene på 7. trinn i Rælingen et snittsvar på 4 (skala 1-5) på trivsel, og gjennomsnittet for landet er 4,1 (kilde: Udir).

13,3 % av elevene på 7. trinn oppgir også at de opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere, som er et betydelig dårligere resultat enn landsgjennomsnittet (12,3 %), men en reduksjon fra året før (14,7 %) (kilde: Udir).

96 % av elevene som gikk ut av grunnskolen i Rælingen i 2024 gikk direkte over på videregående utdanning. Andelen er synkende, også nasjonalt.

Helse

Beskrivelse

Området består av saksbehandling etter helse- og omsorgstjenesteloven, tjenester til hjemmeboende, korttidsavdelingen, kommunale akutte døgnplasser og lindrende omsorg, institusjonstjenester, dagaktivitet og avlastning, samt botilbud til personer med utviklingshemming og andre medfødte eller tidlig ervervede funksjonsnedsettelse.

Organisasjonskart

Viktige begivenheter

Helse er et nyopprettet område fra 1.1.2024. I forbindelse med omorganiseringen i 2023 er flere enheter i tidligere Helse, omsorg og velferd overført til områdene Mestring og Oppvekst. Videre er enkelte tjenester flyttet mellom enheter.

Det ble gjennom hele 2024 arbeidet med prosjekt **Helse 2040**. Arbeidet har omfattet alle enheter i Helse og deler av Mestring, og har vært gjennomført i tett samarbeid med Nærmiljø. Flere av de politiske oppdragene i 2024 var knyttet til dette strategiske arbeidet. Målet med prosjektet er å sikre forsvarlige helsetjenester i årene som kommer, med forventet vekst i tjenestene samtidig som det blir mindre tilgang på arbeidskraft. Arbeidet videreføres i 2025.

Fag og forvaltning er i den nye organiseringen løftet opp som en stabsenhet i område Helse. Bakgrunnen for dette er at tjenestetildeling har en sentral og strategisk rolle i styringen av området. Tjenester er - og vil i fremtiden i enda større grad bli - et knapphetsgode og må forvaltes på en slik måte at innbyggere får likeverdige og forsvarlige tjenester innenfor enhetenes rammer. Enheten har hatt et sterkt fokus på pasientflyt, ny modell for tjenestetildeling og fremtidig tjenestetilbud og -nivå gjennom 2024. Dette har foregått i tett samarbeid med tjenestene. Ny enhetsleder ble tilsatt fra 1.10.

I **Miljøtjenester** er det i 2024 arbeidet kontinuerlig med tilpasninger i og optimalisering av driften utfra tjenestemottakernes behov. Videre er det utarbeidet gode framskrivninger som grunnlag for planlegging av fremtidig kapasitetsøkning. Dette arbeidet er godt i gang i tett samarbeid med Nærmiljø. Første skritt er etableringen av et nytt bofellesskap i Strømsdalen som etter planen skal tas i bruk fra 2027. Det er også startet et innovasjonsarbeid knyttet til fremtidige tjenester og botilbud til brukergruppen. Dette arbeidet videreføres i 2025.

Omsorgstjenester har arbeidet med ulike aktiviteter knyttet til KS-prosjektet Tørn gjennom hele 2024. I den forbindelse har enheten kartlagt oppgaver og behov for kompetanse, slik at vi kan planlegge for en fremtid med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder. I forlengelsen av dette, har enheten arbeidet svært aktivt for å inkludere personer i ulike former for midlertidig arbeidspraksis for å løse aktuelle oppgaver som ikke krever helsefaglig kompetanse. I tillegg til å bidra til økt kapasitet og fleksibilitet i enheten, er dette et viktig tiltak rettet mot de store samfunnsflokene demografiutvikling og utenforskap. I samarbeid med Hjemmetjenester er boliger med heldøgns omsorg (HDO) etablert i 4. etasje ved Løvenstادتunet. Ansvaret for disse boligene er fra 1.1.2025 overført til Hjemmetjenester.

I **Hjemmetjenester** har et viktig fokus gjennom 2024 vært å tilpasse driften til enhetens økonomiske rammer. Ny enhetsleder for hjemmetjenester ble tilsatt fra 1.5., og arbeidet med å identifisere og gjennomføre tiltak ble intensivert etter dette. Arbeidet er videreført i 2025. Det er etablert økt grad av samarbeid mellom avdelingene i enheten for å sikre helhetlige tjenester og effektiv bruk av kompetanse. Dette samarbeidet ble i løpet av året utvidet til også å gjelde 4. etasje ved Løvendstادتunet, ettersom Hjemmetjenester skulle overta ansvaret for de heldøgnsbemannede boligene fra 1.1.2025. Pasientflyt har vært et viktig fokusområde i Helse, ettersom en stor andel av plassene ved korttids- og rehabiliteringsavdelingen ble benyttet til langtidspasienter første halvdel av 2024, noe som gjorde det utfordrende for kommunen å ta imot utskrivningsklare pasienter.

Status oppdrag

Oppdrag	Beskrivelse status	Status
Dialog med frivillige organisasjoner, med mål om å utvide og videreutvikle sosiale møteplasser, lærings- og mestringstilbud	Frivillige, lag og organisasjoner har en svært viktig rolle i rælingssamfunnet når det gjelder å bidra til et godt og levende lokalsamfunn med sosiale møteplasser, aktiviteter, lærings- og mestringstilbud. Representanter fra Helse deltok gjennom 2024 i flere møter med ulike frivillige lag og foreninger for å informere og innhente innspill, samt gi råd og tips til hvordan man kan forberede seg på alderdommen. Hukommelsesteamet gjennomførte våren 2024 et dialogmøte med Røde Kors med tanke på besøksvenner. Frivillige er også aktivt deltagende i aktiviteter i regi av Hukommelsesteamet. Frivillige lag og foreninger deltok i Framtidsverksted 12.6.2024, der det framkom flere innspill til hvilken rolle frivilligheten kan ha i rælingssamfunnet i fremtiden. Frivillighetens dag ble gjennomført 5.12.	I rute

	I tillegg til dette er det gjennomført en rekke aktiviteter i regi av og i samarbeid med lag og organisasjoner. For konkrete eksempler, vises til rapportering per 1. og 2. tertial. Dialog videreføres i 2025. Frivilligsentralen og Rælingshjelpa er viktige kontaktpunkter mot frivilligheten. Det samme er team frivillighet som ble opprettet mot slutten av 2024, med representanter fra flere ulike enheter i Rælingen kommune.	
Innhente erfaringer, perspektiver og innspill fra innbyggere som grunnlag for videreutvikling av tjenester	Helse har i 2024 forsøkt flere ulike tilnærminger for å innhente erfaringer, perspektiver og innspill fra innbyggere og tjenestemottakere. Møter i frivillige lag og organisasjoner har vist seg å være en god arena for å få kontakt med seniorenene. Det samme er elderrådets møter. Det har vist seg mer utfordrende å få kontakt med et tilstrekkelig antall innbyggere i de yngre aldersgruppene for at vi skal få et representativt utvalg som grunnlag for tjenesteutvikling. “Hva er viktig for deg-dagen” ble gjennomført 6.6.2024, der innbyggere ble spurt hva de tror blir viktig for dem om de blir så syke at de vil trenge hjelp. Dette er en nasjonal dag for å sette fokus på innbyggermedvirkning. Engasjerte innbyggere deltok i Framtidsverkstedet 12.6. Disse bidro med verdifulle perspektiver og innspill. Hukommelsesteamet har jevnlig dialog med pårørende til personer med demenssykdom, og sitter derfor på mye informasjon om deres erfaringer. I forbindelse med tjenesteutvikling i Helse, er det gjennomført intervjuer med innbyggere med erfaring fra søknadsprosesser og tjenestene, samt som pårørende. Omsorgstjenester gjennomfører systematiske samtaler med pårørende etter dødsfall, der de kan komme med tilbakemeldinger og forbedringspunkter. Tjenesten bruker disse innspillene i sin tjenesteutvikling. I Miljøtjenester gjennomføres årlig brukerevaluering for alle. Aktivitetssentret gjennomfører “kollegasamtaler”, der brukerne legger frem ønsker for aktiviteter, forbedringspunkter o.l. De har også “postkasse”, der løpende ønsker og forbedringsforslag leveres inn. Tjenesten bruker disse i sin tjenesteutvikling.	I rute
Arrangere samling der folkevalgte, frivilligheten og andre aktuelle aktører inviteres til å delta i	Framtidsverksted med tema «Å bli gammel i Rælingen fra 2035» ble gjennomført 12.6.2024. Utvalg helse og sosial var vertskap, og deltakere var representanter fra elderrådet, råd for personer med funksjonsnedsettelse, ungdomsrådet, frivillige	Ferdig

samskaping og prioritering innenfor de rammene kommunen har til rådighet	lag og organisasjoner og innbyggere. Innspillene fra samlingen tas med i det videre administrative og politiske arbeidet med retning og prioritering innenfor områdene Helse og Mestring for de kommende årene. Noen av innspillene er innarbeidet i handlingsprogrammet 2025-2028, mens andre har et mer langsiktig perspektiv.	
Etablere og ta i bruk heldøgns omsorg (HDO) som tjeneste	Kommunestyret vedtok i juni 2024 å opprette HDO som egen tjeneste i 4. etasje ved Løvenstadtunet. Det ble frem mot årsslutt arbeidet med kriterier og organisering, slik at tjenesten kan tas i bruk. Dette er nå klart, slik at tjenesten vil bli gradvis implementert ved ledighet.	Ferdig
Ta i bruk velferdsteknologi i større skala for å effektivisere helsehjelp og legge til rette for trygghet og egenmestring	Det er opprettet et digitaliseringsteam for Helse som skal arbeide med dette oppdraget, i nært samarbeid med enhetene. Prioriteringen i teamet i 2024 var å få oversikt over eksisterende digitale løsninger i kommunen med tanke på bedre utnyttelse. Det gjennomføres prosesser i Helse for å fremme økt bruk av teknologiske løsninger. Mulighet for å ta i bruk velferdsteknologi er innarbeidet i maler for saksbehandling av søknader/vedtak. Kommunen er i en felles anskaffelsesprosess med Lørenskog for ny rammeavtale for velferdsteknologi. Denne sluttføres våren 2025 og vil legge føringer for hvordan vi skal ta i bruk velferdsteknologi i større skala for å effektivisere helsehjelp og legge til rette for trygghet og egenmestring. Det er for 2025 innarbeidet et politisk oppdrag knyttet til å vurdere etablering av digital hjemmeoppfølging.	I rute
I større grad benytte differensierte former for avlastende tiltak for å dekke behovet mer treffsikkert innenfor rammene	Det er gjennomført intervjuer med et utvalg pårørende med tanke på mulige fremtidige tiltak som kan bidra til å kunne stå i krevende omsorgsoppgaver i hjemmet. Arbeidet videreføres i 2025. Pårørendeskolen var en fin rekrutteringsarena for intervjuobjekter. Intervjuobjektene bidro med verdifull innsikt i utfordringene pårørende står i og hva som virker reelt avlastende. Innsikten har ført til at det er satt fokus på å i fremtiden kunne tilby ulike typer avlastende tiltak på ulike nivåer i tjenestetrappen. Også lavterskeltiltak kan til en viss grad virke avlastende og støttende for pårørende. Eksempler på dette er Gladkoret og samtalegrupper, samt at frivillige drifter "lørdagskafe" i Løvhjerte ved Løvenstadtunet annenhver lørdag. Her kan beboere ved Løvenstadtunet og deres pårørende møtes til sosialt samvær.	Ikke i rute
Starte et informasjonsarbeid for at innbyggerne skal få større forståelse for fremtidens	Informasjonsarbeidet foregikk gjennom hele 2024 og videreføres i 2025. Et slik type arbeid må skje på mange ulike arenaer og over tid. Kommunens nettsider er restrukturert utfra ny ressursmodell (tjenestetrapp). Her er det synliggjort	Ferdig

helsetjenester og egne forberedelser på alderdommen	hvordan innbyggere selv kan forberede seg på en god, aktiv og trygg alderdom i Rælingen. Dette var også tema i møter med lag og foreninger gjennom året. Gjennom artikkel i magasinet iRælingen ble innbyggers egne erfaringer med slik planlegging presentert.	
Vurdere ulike boformer til funksjonshemmede og eldre	Dette er en viktig del av mulighetstudiet knyttet til prosjekt Helse 2040. Det har kommet fram ønsker og innspill fra innbyggere i ulike sammenhenger knyttet til mulige boformer. Kommunen kan og bør stille krav i forbindelse med utbyggingsprosjekter som sikrer at fremtidige behov blir dekket i størst mulig grad. Private utbyggere vil ha en viktig rolle, innenfor rammene av arealplanen. Arbeidet videreføres i 2025.	I rute
Utvikle prototyper på tjenester og løsninger som testes på aktuelle interessentgrupper	Helse har tatt i bruk smidig arbeidsmetodikk. Dette innebærer blant annet at man innhenter innsikt fra interessenter og utvikler prototyper på løsninger som testes på interessentene. Dette kan være innbyggere som skal bruke løsninger og motta tjenestene, medarbeidere og politiske råd og utvalg. Det er innhentet erfaringer fra innbyggere i forbindelse med oppstart av prosesser knyttet til tjenesteutvikling. Når det foreligger konkrete prototyper på nye tjenester, vil disse også bli testet på utvalgte innbyggere. Når det gjelder prototyper utviklet i 2024, har det stort sett vært internt forbedringsarbeid.	I rute
Ferdigstille ressursmodell for tjenestene («tjenestetrapp»)	Modellen er utviklet etter flere omganger med testing og fylt med innhold. Denne er nå innarbeidet på kommunens nettsider.	Ferdig
Utarbeide ny modell for tjenestetildeling som understøtter riktig bruk av tilbudene kommunen har til rådighet, god sammenheng i pasientforløpet og mer treffsikre tjenester	Ny modell er utviklet. Det er gjennom 2024 arbeidet med pilotering og implementering. Helse fortsetter å videreutvikle praksis for tjenestetildeling i 2025. Det er gjennomført intervjuer med innbyggere som nylig har gjennomgått en søknadsprosess med tanke på forbedring og utvikling av de interne prosessene. I tillegg ble nettsidene våre oppdatert i tråd med innspill.	Ferdig
Pilotere metodikk for oppgavefordeling og oppgaveglidning gjennom deltakelse i Tørn-prosjektet	Omsorgstjenester deltar i Tørn-prosjektet, og bruker verktøy og arbeidsmetodikk de lærer i den forbindelse aktivt for å bruke kompetansen riktig. Disse verktøyene skal etter hvert tas i bruk av flere tjenester.	I rute
Vurdere alternativer til nybygg for å løse fremtidige kapasitets-utfordringer, eksempelvis for avlastning og dagaktivitet	Det gjennomføres et omfattende arbeid med å se på framtidsscenarier og mulige løsninger for kapasitetsutvidelse innenfor tjenestene i Helse og Mestring på kortere og lengre sikt. Mulige løsninger er presentert for kommunestyret og utvalg helse og sosial. Arbeidet videreføres i 2025.	I rute
Beslutte og iverksette konkrete tiltak for å fremme heltidskultur som	Det ble i 2023 gjennomført et omfattende kartleggingsarbeid av alle med deltidsstilling i kommunen. I 2024 er det sett spesielt på de som oppgir å ha ufrivillig deltid. De som ønsker utvidet stilling får tilbud om dette ved ledighet, men det er opp til den	I rute

piloteres/gjennomføres i planperioden	enkelte om en ønsker å takke ja til et slikt tilbud. Arbeidstidsordninger er også et tema i Tørn-prosjektet.	
Verbalvedtak 5.6: Legge fram sak med vurdering av bruk av private aktører i omsorgssektoren, med tanke på etablering av fritt brukervalg	Kommunestyret vedtok i desember 2024 at fritt brukervalg skal innføres for praktisk bistand i form av renhold i hjemmehjelpstjenesten. Administrasjonen fikk i den forbindelse i oppdrag å fremme en ny politisk sak om fremdrift og gjennomføring av arbeidet i 2025.	Ferdig

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
20-Fag og forvaltning	12 514	12 764	250	2,0 %
21-Omsorgstjenester	75 841	76 605	764	1,0 %
23-Miljøtjenester	130 508	133 575	3 068	2,3 %
24-Hjemmetjenester	107 601	99 233	-8 368	-8,4 %
29-Felles helse	-31 973	-27 554	4 419	16,0 %
Sum	294 491	294 624	133	0,0 %

Kommentar økonomi

For å oppnå budsjettbalanse i 2024 ble det lagt til grunn tiltak i størrelsesorden 15 mill, tilsvarende om lag 5 prosent av budsjettrammen.

Samlet gikk område for helse i balanse for 2024, men med interne variasjoner mellom enhetene.

Hjemmetjenester hadde et samlet merforbruk på 7,5 mill, hvorav 1,5 mill var knyttet til en midlertidig økning av kjøpt tiltak, mens det resterende skyldtes merforbruk i hjemmesykepleien og ved korttids- og rehabiliteringsavdelingen. Omsorgstjenester gikk omtrent i balanse, hvorav avdelingen i 4. etasje ved Løvenstad tunet hadde et merforbruk på 0,8 mill, som i tabellen ovenfor er knyttet inn under enhet hjemmetjenester.

Kostnader knyttet til overliggerdøgn ved Ahus ble omtrent 0,7 mill høyere enn budsjettet, og endte med en samlet kostnad på 1,5 mill i 2024. Dette som følge av at tjenestene ikke var i stand til å ivareta utskrivningsklare pasienter på samme nivå som tidligere.

Samtidig fikk Helse noe høyere tilskudd enn forventet for ressurskrevende tjenester og endringer i kjøpte tiltak trakk også i positiv retning på fellesområdet og i Miljøtjenester.

Det positive resultatet på fellesområdet og i Miljøtjenester dekket opp for merforbruket i enhetene, slik at Helse samlet sett altså er i balanse for 2024.

Oppsummering tiltak

Større økonomiske tiltak for Hjemmetjenester ble utsatt i påvente av ny enhetsleder. Som følge av dette klarte ikke enheten å tilpasse driften til rammene i 2024. Det ble høsten 2024 identifisert en rekke tiltak for å tilpasse driftsnivået til budsjett som ble iverksatt mot slutten av året. Disse tiltakene innebar i hovedsak reduksjon av administrative ressurser, oppgaveglidning og noe redusert bemanning ved

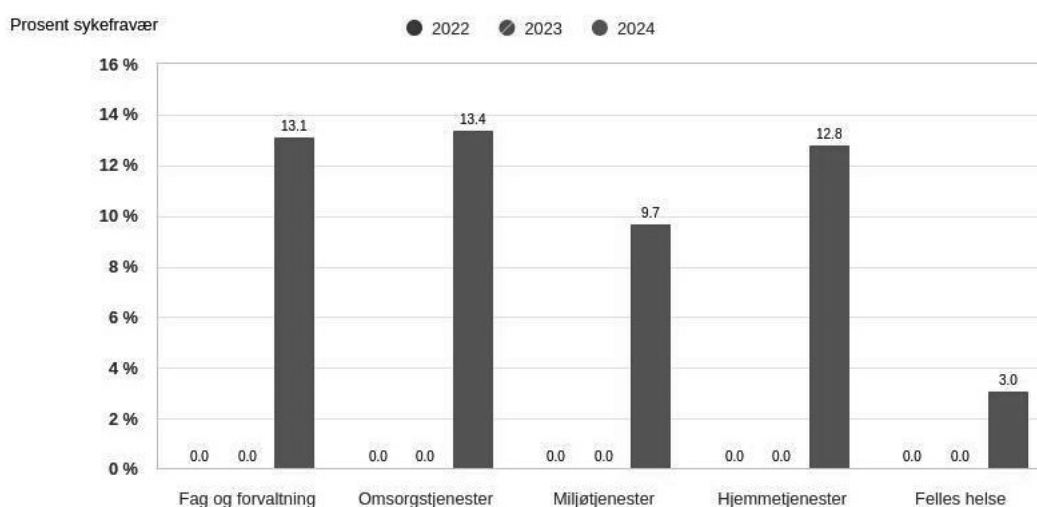
korttids- og rehabiliteringsavdelingen (uten samtidig reduksjon av antall plasser), samt mindre tilpasninger i driften i hjemmesykepleien. Enheten arbeidet med å finne ytterligere tiltak i forbindelse med årets budsjettprosess, for å oppfylle forventningen om budsjettbalanse. Dette arbeidet videreføres inn i 2025.

Helse har i 2024 arbeidet med optimalisering av pasientflyt, slik at tjenestene skal være i stand til å håndtere utskrivningsklare pasienter. Dette arbeidet videreføres i 2025.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2024	4,39 %	7,31 %	11,70 %

Sykefravær per enhet

Kommentar sykefravær

Helse ble etablert som område 1.1.2024. I den forbindelse ble enheter flyttet og i noen tilfeller splittet, slik at tjenester er overført til andre områder. Som følge av dette vil ikke sykefraværstall for 2024 være direkte sammenlignbare med tall fra 2023.

Sykefraværet har gått noe ned i alle enheter fra 3. til 4. kvartal. Nedgangen i Hjemmetjenester har vært markant, og fraværet i enheten for 4. kvartal er på sitt laveste i 2024.

I enheter/avdelinger med få medarbeidere, herunder felles Helse og Fag og forvaltning, vil selv små endringer gi store utslag i sykefraværstatistikken.

Årsverk

	Faktiske årsverk 2024			
Enhet	Fast	Vikar	Midlertidig	Total
Fag og forvaltning	13,83	0,00	0,00	13,83
Omsorgstjenester	86,34	0,76	0,00	87,10
Miljøtjenester	102,81	5,90	0,00	108,71
Hjemmetjenester	76,33	0,09	0,50	76,92
Felles helse	3,00	0,00	0,00	3,00
Total	282,31	6,75	0,50	289,56

KOSTRA Nøkkeltall

	Rælingen 2023	Rælingen 2024	Lillestrøm	Lørenskog	Landet Kostragruppe 07	
Prioritet						
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B)	159 938	156 147	148 249	128 318	154 502	143 975
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 805 310	1 716 943	1 769 902	1 638 973	1 666 771	1 623 737
Kvalitet						
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	87,2 %	88,0 %	88,8 %	88,3 %	90,3 %	91,8 %
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	100,0 %	85,9 %	97,6 %	96,3 %	94,7 %	94,5 %
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	98,8 %	100,0 %	97,6 %	97,2 %	99,1 %	99,1 %
Andre nøkkeltall						
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,28	0,27	0,41	0,22	0,44	0,37
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	1,15	1,14	0,82	0,69	0,68	0,64

Ved utgangen av 2024 mottar 543 innbyggere i Rælingen hjemmetjenester og 79 bor på en institusjon.

Kostnadsnivået til pleie- og omsorgstjenester i Rælingen er noe høyere enn hos nabokommunene. I 2024 brukte Rælingen kr 156 100,- på omsorgstjenester pr. innbygger over 67 år, en reduksjon fra året før. En institusjonsplass kostet kommunen i snitt 1,7 mill i 2024, som også er en reduksjon fra året før, og som nå nærmer seg nivået på landsgjennomsnittet.

58,6 % av mottakere av hjemmetjenester i Rælingen er under 67 år, en større andel enn landsgjennomsnittet.

88 % av de brukerrettede årsverkene i omsorgstjenester er utført av personer med helsefaglig utdanning, som er omtrent samme nivå som nabokommunene og litt lavere enn landsgjennomsnittet.

Alle beboerne på institusjoner i Rælingen hadde enerom i 2024, og 85,9 % av rommene var brukertilpassede med eget bad og wc.

Rælingen har en høyere legedekning på sykehjem enn landsgjennomsnittet, mens fysioterapidekningen på sykehjem er redusert de siste årene. I 2024 var deknningen 1,14 legetimer og 0,27 fysioterapitimer pr. uke pr. beboer.

Mestring

Beskrivelse

Området består av tjenester til voksne med behov for bistand til økonomi, bolig, kvalifisering til arbeid, fysio- og ergoterapitjenester, samt tjenester til alle aldersgrupper som legetjenester, psykisk helse. Området har et særlig ansvar for folkehelse og koordinering.

Organisasjonskart

Viktige begivenheter

Mestring ble etablert som eget område 01.01.2024, og avklaringer av praktisk organisering feks tverrfaglige team og lokalisering av ansatte har vært jobbet med gjennom året. Fokus for gjennomføring av oppdragene og samarbeidet innad og med øvrige områder har vært å igangsette dreining mot lavterskel, tidlig innsats og frivillighet. Igangsetting av **Rælingshjelpa** med etablering av nye tiltak som Prate, Sterk og stødig og HomeStart har vært viktig grep. Det er fortsatt en vei å gå for å få felles forståelse av behovet for dreining av arbeidsformer og tjenestetilbud for å møte utfordringene vi står i, som blir forsterket som følge av endringer i befolknings sammensetningen. Joint action brukes som metodikk for kartlegging av samarbeidsrelasjoner internt i området og med andre samarbeidspartnere. Det er nødvendig å bygge relasjonell kapasitet som gir kraft til å løse de kompliserte problemene innbyggerne har på mer effektive måter. Som en del av arbeidet er det avtalt med Romerike krisesenter å ha en felles relasjonskartlegging og jobbe med samarbeidet rundt innbyggere som er utsatt for vold i 2025.

Igangsetting av Rælingshjelpa som et tverrfaglig team med bidragsytere fra enhetene i mestring og oppvekst har vært hovedoppdraget for enhet **Folkehelse**. Løkta videreutvikles som et lavterskeltilbud for flere innbyggere. Knutepunkt for frivillige er etablert i samarbeid med Frivilligsentralen, og koordinator for Rælingshjelpa er område mestrings deltaker i team frivillighet. Det er et økt fokus på å se fysisk og psykisk helse som en helhet med økt bruk av Frisklivssentralen inn mot psykisk helse. Et nytt legesenter er etablert for å gi innbyggere tilgang på fastlege i egen kommune, samtidig har hjelpemiddeltjenesten fått nye lokaler i Fjerdingby helsetun. Tidlig innsats psykisk helse for voksne har

tatt i bruk assistert selvhjelp. Tidlig innsats barn og unge deltar i forskningsprosjekt med nasjonalt kompetansesenter for vold og traumatisk stress om Trinnvis, en traumebehandling for barn. Det gjennomføres et stort antall kurs i samarbeid mellom tidlig innsats og oppfølging psykisk helse og avhengighet.

Enhet **Inkludering** har hatt fokus på å til en felles drift av tjenestene for innbyggere som har størst behov knytta til psykisk uhelse og avhengighetsproblematikk. Det er behov for å arbeide videre i 2025 med å se på lokalisering og organisering av tilbudet for brukerne med størst behov. Det er ansatt ny leder av flyktingetjenesten. I 2024 er det bosatt 73 flyktninger, hoveddelen er ukrainske flyktninger. Arbeidet med å finne løsninger for å gi et tjenestetilbud innen for avlastning i egen kommune har tydeliggjort at dette er et område med behov for nytenkning og endring. Etablering av HomeStart og øvrig bidrag i Rælingshjelpa er viktig for å bygge familiestøttende lavterskeltjenester. Koordinator familiestøtte var på plass i januar og tverrfagligfordelingsteam for koordinator/barnekoordinator er i drift. Det boligsosiale arbeidet er videreført og styrket med etablering av et utførende boteam. Verktøyet KOBO er tatt i bruk for å forenkle saksbehandlingsprosessen, og gi en bedre felles oversikt over kommunale boliger. Dette gir bedre flyt og bidrar til redusert tomgang av boliger.

Det har vært en fortsatt økning i tall på sosialhjelpsmottakere og en økning i innbyggere med behov for supplerende sosialhjelp (tillegg til trygdeytelser eller lønnsinntekt). Det har vært en økning i arbeidsledigheten med 2,5% ledighet i desember 2024 mot 2,1% i desember 2023. **Nav** har for å møte økte utfordringer blant ungdom etablert ungdomsteam for å sikre oppfølging og tidlig innsats for å få ungdom ut i arbeid og aktivitet. Nav samarbeider med Løvenstadunet i arbeidet med å frigjøre helsepersonellkapasitet gjennom oppgaveglidning. Nav er en aktiv deltaker i samarbeidet med næringslivet i kommunen og har deltatt i bedriftsbesøk med ordfører og næringslivs-frokoster. Tilsyn fra Statsforvalteren på hvordan Nav gir økonomisk rådgivning har avdekket et behov for å sikre at de som trenger det får tilbud om økonomisk rådgivning.

Status oppdrag

Oppdrag	Beskrivelse status	Status
Identifisere familier med generasjonsproblematikk og ungdom uten tilknytning til arbeid eller utdanning og teste ut midlertidige tverrfaglige team med fokus på å gi hjelp med potensiale for generasjonseffekt	Det er igangsatt kartlegging av mottakere i Nav av langvarig eller omfattende sosialhjelp. Utfra fortsatt økning av sosialhjelpssøknader i 2024 er oppdraget utsatt til 2025.	ikke i rute
Utvikle familiestøtte og koordinering, gjennom å teste ut teamorganisering av koordinering og pårørendestøtte.	Det er opprettet tverrfaglig fordelingsteam for koordineringssaker. Evaluering ble gjennomført i desember og teamet videreføres.	Ferdig
Skreddersy og teste ut avlastning i nærmiljøet	Kommunen har for lav kapasitet til avlastning i kommunen i barnas nærmiljø. Avlastningstilbud som i dag gis gjennom kjøpte tjenester gjennom anbud gjelder i all hovedsak barn og	I rute

	unge med sammensatte utfordringer som stiller krav til omfang av bemanning og utforming av lokalene avlastningen gis i. Det er behov for flere avklaringer ift potensielle lokaler i kommunen og evt sambruk av personale for å få bedre turnuser som igjen gir mer stabilitet hos ansatte med brukerkontakt, samt en antatt økonomisk effekt av egen drift. Følgende prosesser er gjennomført/igangsatt: -dialog med Dagaktivitetssenteret for å vurdere bruk av lokalene til avlastning på kveld/helg -vurdering av alternative steder for hjemtak av eksternt kjøpt avlastning, 2 kommunalt eide boliger er så langt vurdert og funnet uegnede. Bruk av andre kommunale lokaler er under vurdering. -innspill om avlastning fra pårørende, ansatte og andre kommuner er innhentet og tas med inn i arbeid med politisk sak -det er avklart behov for en lederressurs til å jobbe konkret med etablering av tilbud Arbeidet er videreført med spisset oppdrag i HP for 2025.	
Igangsette Rælingshjelpa ved å involvere innbyggere, etablere inngangspunkt for tjenestetilbudet og utvikle lavterskel støtte og bistand i samarbeid med frivillige og bruk av digitale verktøy	Følgende er gjennomført/igangsatt: -innbyggerkafé 04.04 -lavterskeltilbudet Prate er i drift med ukentlig dropp inn i Løktas lokaler på rådhuset, samarbeid med frivillige om vertskap -møter med frivillige lag og foreninger -anskaffet digital assistert selvhjelp psykisk helse -etablert tverrfaglig team Rælingshjelpa -kommunen er godkjent av HomeStart Norge, HomeStart-koordinator er avklart -det er i igangsatt rekruttering av instruktører og deltakere til Sterk og stødig-treningsgrupper Arbeidet videreføres med oppdrag i HP for 2025.	I rute

Etablere nytt legesenter med sikte på å sikre tilgang til fastlege for innbyggere	Inngått avtale med 3 nye fastleger. Rælingen legesenter er i full drift fra 1 august i 1 etasje på Fjerdingby helsetun. Samtidig er hjelpemiddelsentralen flyttet til Fjerdingby helsetun i lokaler som har bedre tilgjengelighet for brukere.	Ferdig
Etablere driftsteam for å sikre effektive tjenester, og tett oppfølging av enkeltindivider og familier med sammensatte behov	Etablert boligteam for brukeroppfølging og problemløsning. Driftsteam for tidlig innsats psykisk helse, oppfølging psykisk helse og oppfølging avhengighet er videreført. Ungdomsteam i Nav er etablert.	Ferdig
Verbalvedtak 5.5: Ta kontakt med private aktører for å dekke de nye fastlegehjemlenes behov for lokaliteter, samt alternativt vurdere kontorer på gamle Fjerdingby skole	Alle ledige lokaler av riktig størrelse og kvalitet for bruk til legesenter ble vurdert i 2023, og aktuelle private aktører ble kontaktet. Det ble avklart at Fjerdingby helsetun var best egnet og kunne la seg bygge om til minst kostnad ift å sikre at et legesenter er mulig å drifte i en oppstartsfase. Gamle Fjerdingby skole ble vurdert som uegnet til formålet.	Ferdig

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
30-Folkehelse	57 028	56 197	-831	-1,5 %
31-Inkludering	55 158	52 945	-2 213	-4,2 %
32-Nav	38 183	31 932	-6 251	-19,6 %
39-Felles mestring	5 234	4 385	-849	-19,4 %
Sum	155 603	145 459	-10 144	-7,0 %

Kommentar økonomi

Område mestring har et negativt resultat på ca 10,1 mill som skyldes hovedsaklig økning ift budsjett for sosialhjelpsutgifter med 6,25 mill og kjøp av avlastningstiltak/tiltak rus/psykiatri med 10 mill. Flyktingetjenesten har en positiv prognose på 9 mill utover de 3 mill som er budsjettet med inn i 2024. Utgifter inkludert sosialhjelp som gjelder flyktninger de første 5 årene etter bosetting dekkes over flyktingetjenestens budsjett. Legevakta i Lillestrøm kommune varslet et overforbruk for 2024, Rælingen kommunes andel ble ca 0,7 mill større enn forventet og lagt inn i 2 tertial.

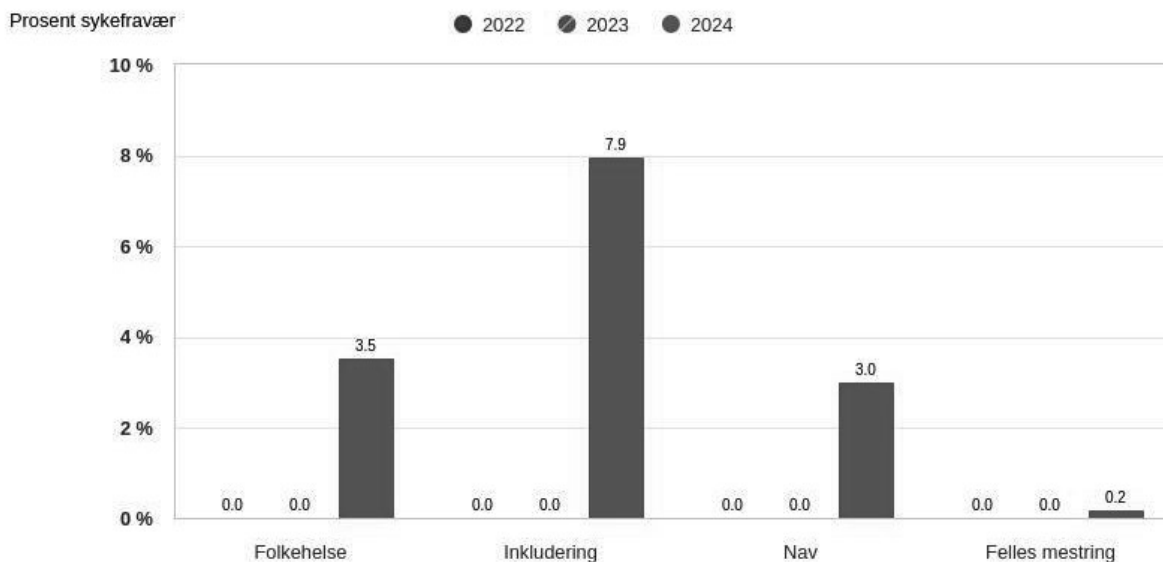
Økningen i antall sosialhjelpsmottakere har fortsatt gjennom 2024 fra det høyere nivået i 2023. Økningen skyldes dyrtid med høy rente og økte bo- og levekostnader. Mange av de som søker sosialhjelp nå har trygdeytelser og flere eier egen bolig. Dette gjør at det ikke er mulig å få redusert kommunens utgifter ved å tilby arbeidsretta tiltak. Lang ventetid på statlige ytelser som saksbehandles utenfor kommunen, som dagpenger, AAP, sykepenger, bidrar også til flere sosialhjelpssøknader. Dette medfører ekstra arbeid og utgifter for kommunen.

Avsetning til fond på omtrent 0,5 mill ble ved en feil ikke regnskapsført. Dette vil bli justert, da dette gjelder statlige tilskudd til spesifiserte formål.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2024	1,96 %	3,30 %	5,26 %

Sykefravær per enhet

Kommentar sykefravær

Mestring er nyetablert som område og har 2 enheter som er sammensatt av ansatte fra flere tidligere enheter. Det er derfor vanskelig å sammenligne sykefraværstallene med 2023. Flyktningetjenesten og oppfølging psykisk helse og Lognsdalen i enhet Inkludering har et høyere sykefravær i 2024 enn øvrige tjenester i Mestringsområdet. For tjenester med få ansatte vil tilfeldige variasjoner i fravær gjøre stort utslag, mens Lognsdalen som har heldøgns turnustjeneste vil ha tilsvarende utfordringer som enheten i Helse-området.

Årsverk

	Faktiske årsverk 2024			
Enhet	Fast	Vikar	Midlertidig	Total
Folkehelse	23,97	0,60	4,15	28,72
Inkludering	31,75	0,74	4,45	36,94
Nav	13,21	0,00	0,00	13,21
Felles mestring	2,50	0,00	0,00	2,50
Total	71,43	1,34	8,60	81,37

KOSTRA Nøkkeltall

	Rælingen 2023	Rælingen 2024	Lillestrøm	Lørenskog	Landet Kostragruppe 07	
Prioritet						
Sosialsektoren samlet korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	2 777	2 621	2 969	3 034	3 535	3 121
Dekningsgrad						
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	4,1 %	4,0 %	6,1 %	5,8 %	5,9 %	6,1 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 18-66 år (B)	2,7 %	3,3 %	4,8 %	5,0 %	5,0 %	4,9 %
Kvalitet						
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	48,6 %	25,1 %	66,6 %	8,1 %	89,4 %	93,2 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Avtaleform i alt kom.helsetj. kn. til fysioterapi- og legeårsv. avt. fysio.årsv. per 10 000 innbyggere	7,3	8,1	8,6	7,7	9,6	9,4
Avtaleform i alt kom.helsetj. kn. til fysioterapi- og legeårsv. avt. legeårsv. per 10 000 innbyggere	11,3	12,1	10,6	8,6	12,8	12,8
Gjennomsnittlig stønadstid for sosialhjelpsmottakere (antall)	4,8	5,4	5,8	5,5	5,4	5,1

Antall sosialhjelpsmottakere i 2024 var 442, hvorav 66 var unge sosialhjelpsmottakere 18-24 år.

Sosialhjelpsutgiftene pr. innbygger er lavere i Rælingen enn landsgjennomsnittet.

4 % av innbyggerne i aldersgruppen 18-24 år og 3,3 % i aldersgruppen 18-66 år mottar sosialhjelp, en lavere andel enn både landsgjennomsnittet og nabokommunene både totalt og for unge.

Lege- og fysioterapidekningen for innbyggerne samlet er lavere enn gjennomsnittet, med 12,1 legeårsverk og 8,1 fysioterapiårsverk pr. 10 000 innbyggere, begge med en økning fra året før. Nytt legesenter med 3 legehjemler gir økt dekningsgrad tross innbyggervækst, mens ettårig prosjektstilling for fysioterapeut som jobber med fallforebygging gir økt dekningsgrad for fysioterapeut. En lav dekningsgrad på fysioterapi kan være utfordrende i forhold til pasientforløpet. Tidligere utskriving fra sykehus og høyere terskel for innleggelse gjør at det bor stadig flere syke og dårlig fungerende i egen bolig. Fysioterapitjenesten skal bidra til at flest mulig bor hjemme lengst mulig, og prioriterer rehabilitering for hjemmeboende, som medfører lavere kapasitet i sykehjemmene.

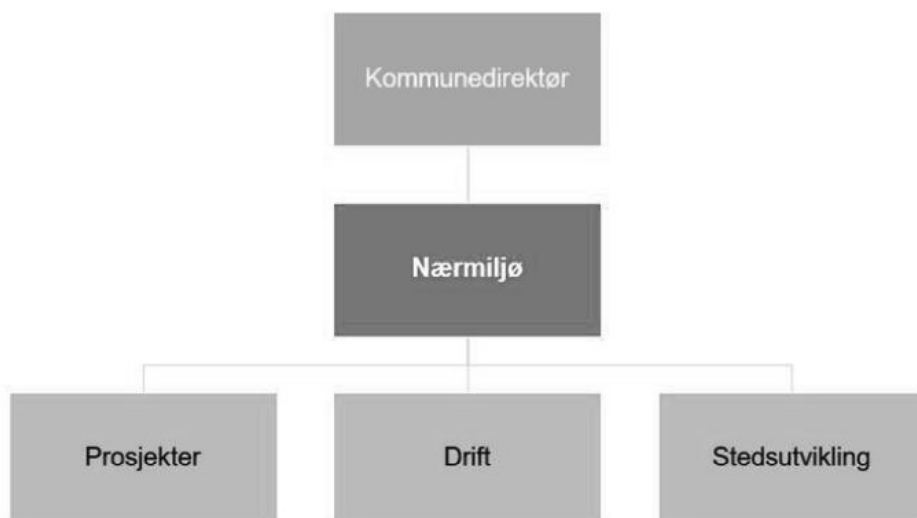
Gjennomsnittlig stønadstid pr. mottaker var 5,4 måneder i 2024 i Rælingen, en økning fra året før, og på samme nivå som landsgjennomsnittet.

Nærmiljø

Beskrivelse

Området består av investeringsprosjekter innenfor bygg, infrastruktur og idrettsanlegg, drift og forvaltning av disse og samfunns- og arealplanlegging, byggesaker og geodata/oppmåling. Kjøp og salg av tomter ligger også til området. Nærmiljø har også oppfølging av interkommunale selskaper og Regionkontor landbruk.

Organisasjonskart

Viktige begivenheter

Område Nærmiljø har fått god effekt av nye avdelinger både administrativt og i drift, spesielt i form av økt samarbeid og ressurstilgang.

Driftsenheten har gjennom året blant annet sagt opp avtale med renholdsaktør og inngått avtale med ny. For Renhold har dette vært ressurskrevende, men viktig. Det har vært utfordringer knyttet til enkelte avtaler og leieforhold. Inndrift har jobbet med en ansvarsmatrise og grensesnitt opp mot ulike tjenester. Der er prioriteringen mellom det lovpålagte og det som kan kategoriseres som serviceoppdrag sentralt. For Utedrift har man fått god effekt av å jobbe på tvers av gamle avdelingsstrukturer og økt kompetansen i utføringen av nye oppgaver. Det ble også gjort en del trafikkmålinger som resulterte i noen trafiksikkerhetstiltak.

Det er utarbeidet reguleringsplanforslag for Dammensvika, Hektneråsen sør og Blystadlia vest som ble førstegangsbehandlet i 2024. Detaljreguleringsplan for Nedre Rælingsveg 136-138 ble sluttbehandlet og vedtatt. Det har totalt vært politisk behandling av syv detaljreguleringsplaner, hvorav tre av disse ble endelig vedtatt. For Løvenstad-området ble det gjennomført parallelloppdrag og medvirkning som grunnlag for videre utvikling av området. Det er fortsatt inntektssvikt på byggesaksområdet grunnet lavt marked for byggeaktivitet. Denne inntektssvikten ble håndtert innenfor Nærmiljø.

For Prosjekter er Rælingen legesenter ferdigstilt. Det er også gjennomført rehabilitering av damanlegg i Ramstadsjøen og Skoledammen og rehabilitert kunstgressbaner i Marikollen og på Nordby. Langrenns- og rulleskianlegget i Marikollen er ferdigstilt. Det er gjennomført vedlikeholdsprosjekter med noe redusert omfang for å frigjøre midler til å dekke inntektssvikt på byggesak.

Status oppdrag

Oppdrag	Beskrivelse	Status
Benytte digitale hjelpemidler for mer effektiv drift, dokumentering og kanalisering av innbyggerhenvendelser, og bruke innbyggerhenvendelser og dialog i arbeidet med driftsutfordringer	Det er kuttet lisenser i størrelsesorden 650' innenfor området Nærmiljø. Arbeidet med å sikre bedre informasjonsflyt mellom innbygger og tjenester er bedret kraftig med det gode og strukturerte arbeidet til kommunikasjon. Det er særlig de tjenestene som knytter seg til idrettsaktivitet og lignende det trengs bedre dialog rundt fremover. Det vil også jobbes mer helhetlig knyttet til innbyggerdialog og forventningsgapet i 2025.	I rute
Organisering av sentralisert bilhold, anskaffe elektriske kjøretøy, sikre hensiktsmessige kjøremønstre og plan for tilstrekkelig ladeinfrastruktur	I løpet av 1. tertial ble det utarbeidet rapporter fra konsulent som har gitt anbefalinger på etablering av ladeinfrastruktur på Helsetunet, Kirkebyvegen 2 og rådhuset. Ladeinfrastruktur på Helsetunet er prioritert, og det ble etablert 21 ladestasjoner sommeren 2024. Sentralisering av bilhold og anskaffelser av el-biler og biladministrasjonssystem er i gang, og det er nedsatt en tverrfaglig bilgruppe som jobber med oppdraget. Det vil fremover jobbes for økt deling av bilbruk der det er hensiktsmessig for å utnytte bilene bedre. Tilpasning av antall biler til behov og bruk vil ta litt tid.	I rute I rute
Gjennomgå arealutnyttelsen i kommunale bygg og utarbeide målsettinger, utvikle arealkonsepter og jobbe for flerbruk og videreutvikle møteplasser i offentlige bygg	Det jobbes med oversikt over arealer for ulike formålsbygg med den hensikt å vise utnyttelsen av disse på litt lengre sikt. Målsetningene er å komme ned i areal pr. innbygger. Har pågått arbeid med arealdisponering på rådhuset etter omorganisering. Konsept er landet og deler av ombyggingen er gjennomført. Ombygging i Kirkebyvegen 2 var forventet påstartet ila året, men det er forsinket og vil pågå i 2025. Det jobbes i tillegg med å tenke flerbruk og sambruk i eksisterende bygg, slik som Nordby skole og Helsetunet m.fl. For Nordby skole er det planlagt grendehus i sambruk med skolen. For Helsetunet er u. etasjen ombyggd til nytt Fjerdingby legesenter. I prosjektet Helse 2040 er det vurdert hvordan byggene våre best kan utnyttes til et fremtidsrettet tjenestetilbud. Arbeidet fortsetter i 2025.	I rute
Innarbeide målsetninger og oppgaver fra vedtatt klimabudsjett i drift, investeringer og øvrig	Dette jobbes løpende med klimatilpasninger i prosjekter og drift, i tett samarbeid med teamet "Klima2030". Det er ikke landet en løsning for utslippvurderinger som passer alle	I rute

planlegging - med utslippsvurderinger i alle faser i prosjekter	prosjekter enda, men vi er godt i gang med arbeidet. Dette er et kontinuerlig arbeid de neste årene.	
Tilrettelegge for en helhetlig tettstedsutvikling av Løvenstadsområdet, med flere arbeidsplasser, universelt utformede boliger og attraktive møteplasser	Resultater fra medvirkningsprosess blant innbyggere er oppsummert. I siste del av 2024 er det gjennomført parallelloppdrag der to arkitektfirmaer har utarbeidet hver sin mulighetstudie for planområdet. Mulighetstudiene er vist frem med utstilling på Løvenstad og på rådhuset. I 3. tertial ble grunnlaget for den offentlige anskaffelsen av bistand med planarbeidet utarbeidet, før konkurransen ble kunngjort før jul. Slutten av året gikk også med til å planlegge visjonsverkstedene der innbyggerne, politikerne og utbyggerne er deltakere Det ovenstående arbeidet vil danne grunnlag for videre arbeid med plandokumenter og fagutredninger i 2025.	I rute
Verbalvedtak 5.9: Frigi parkeringsplasser for elbiler som vil parkere uten å lade	Parkeringsplassen ved fotballbanen på Marikollen er åpen for allmenheten og inkluderer 18 plasser som er skiltet for elbil som skal lade. Det har vært en utfordring at ladeplassene ikke blir utnyttet, samtidig som plassene ikke er frigitt til biler som vil parkere uten å lade. For utnyttelse av plassene er det gjennomført to tiltak: - ladeprisen er markedstilpasset (reduisert) - ved planlagt stor etterspørsel etter parkering, f. eks ved større arrangementer, åpnes alle plassene for alle personbiler. Dette skjer ved at drift dekker til ladeskiltene. Denne type endring kan gjennomføres for en kort periode (inntil 72 timer), uten endring av skiltplanen. Det ble gjennomført første gang til Jentefestivalen i begynnelsen av september og sees også som aktuelt ved arrangementer på Sandbekken.	Ferdig
Verbalvedtak 5.10: Ta nytt initiativ overfor fylkeskommunen og Ruter om direktebusser til og fra Helsfyr i rushtider, samt direkte bussforbindelse mellom Blystadlia og Fjerdingby	Høringsinnspill til handlingsprogram for samferdsel i Akershus 2025 -2028 ble behandlet i PS 8/2024.	Ferdig
Verbalvedtak 5.11: Se på muligheter for arealutnyttelse på Løvenstadtunet med	Det er gjennomført befarings- og utarbeidet et løsningsforslag for økt kapasitet for Løvehjertet som er drøftet med relevante tjenester. Konkretisering av planer forankres før sommer 2025.	Ikke i rute

tanke på økt kapasitet i Løvehjertet		
Verbalvedtak 5.12: Stimulere flere private skogeiere til å verne mer gammelskog gjennom statlig ordning med frivillig skogvern	Regionkontor landbruk sendte ut infoskriv til bønder og grunneiere i juni. Der ble ordningen om frivillig vern omtalt, «Skogeiere med gammelskog i Rælingen». Landbrukskontoret står for videre oppfølging.	Ferdig
Verbalvedtak 5.14: Undersøke mulighetene for å få i stand varmebassenget på Løvenstadtunet	Priser fra 2017 lå på mellom 500-700' bare for teknisk anlegg. Utbedring av garderoben ble anslått til ca 300'. I tillegg viste gjennomgang at det kunne være setningsskader under bygget på grunn av vekten til bassenget, så det kan være behov for å forsterke gulvet/bygget. Dette er det ikke estimert pris for. I 2024-kroner tilsvarer dette i underkant av 2 mill før forsterkning av bygget er estimert. Dette vil også øke strømkostnadene med et forbruk på minst 200 000 kWh pr år, kjemikaliebruk ca 40' pr år, samt kursing, utstyr, vedlikehold og ressursbruk på ca 100' pr år.	Ferdig

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
40-Prosjekt	10 983	10 614	-369	-3,5 %
41-Drift	60 317	66 237	5 920	8,9 %
42-Stedsutvikling	9 133	10 423	1 290	12,4 %
49-Felles nærmiljø	6 793	7 738	945	12,2 %
Sum	87 226	95 012	7 786	8,2 %

Kommentar økonomi

Drift har utført en større andel av arbeidsoppgavene med egne ansatte. Det er brukt betydelig mindre enn budsjettert på Inndrift, da det ble holdt igjen på større driftsoppgaver for å sikre at område Nærmiljø totalt sett ikke gikk med overforbuk, noe som igjen førte til at man fikk gjennomført mindre på slutten av året enn prognosene tilsa. Dette fordeler seg på mindreforbruk på blant annet serviceavtaler. Det var i tillegg lavere kostnader på brøyting enn budsjettert og høyere inntekter enn budsjettert på kommunale boliger og bygg.

Det er inngått ny renholdsavtale med virkning fra august. Skifte av avtale medfører en økning av faste kostnader, men leveranse av tjenester fungerer som avtalt. De økte kostnadene for 2024 med ny leverandør ble kompensert internt på renholdsavdelingen. Det ble også betalt dagmulkt fra tidligere leverandør på ca 600 000,- grunnet manglende leveranse.

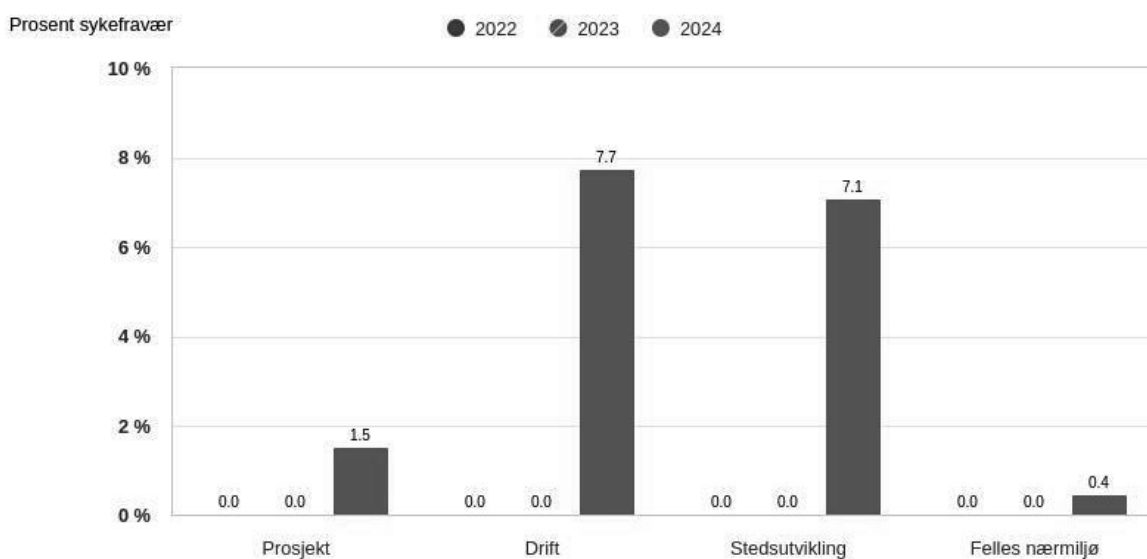
Prosjekter har nedjustert vedlikeholdet med 2 mill. for å dekke inntektsbortfall på byggesak, og har dermed brukt ca 7,8 mill. Noen driftsutgifter som ikke er fordelt på prosjekter, dette mest i sammenheng med driftsoppgaver på vei og VA. Dette har medført et lite merforbruk.

Hos Stedsutvikling ble budsjettet justert internt i Nærmiljø ved 2. tertial der 4,7 mill. ble tilført byggesak for å kompensere for inntektsbortfallet. Regnskapet viser at Stedsutvikling ved årsslutt har et samlet overskudd på 1,3 mill. Det vil si at underskuddet i realiteten var 3,4 mill når det legges til grunn at budsjettet ble justert med 4,7 mill.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2024	1,51 %	4,78 %	6,29 %

Sykefravær per enhet

Kommentar sykefravær

Noe langtidsfravær gjennom året på Stedsutvikling og Drift som har blitt fulgt opp i tråd med rutiner.

Årsverk

	Faktiske årsverk 2024			
Enhet	Fast	Vikar	Midlertidig	Total
Prosjekt	12,38	0,00	0,00	12,38
Drift	50,75	0,00	1,92	52,67
Stedsutvikling	14,16	0,00	0,00	14,16
Felles nærmiljø	4,58	0,00	0,00	4,58
Total	81,87	0,00	1,92	83,79

Kommentar årsverk

Området gikk inn i året med ca 90 årsverk. Dette er redusert ilt året.

Stedsutvikling reduserte blant annet med to årsverk i løpet av året og Prosjekter med ett. Øvrig reduksjon er gjennomført på Drift.

KOSTRA Nøkkeltall

	Rælingen 2023	Rælingen 2024	Lillestrøm	Lørenskog	Landet Kostragruppe 07	
Prioritet						
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	6	6	4	4	5	5
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	499	362	362	269	467	411
Produktivitet						
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	3 389	3 389	3 821	4 990	3 854	3 708
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	4 272	5 129	7 151	6 921	6 007	6 226
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	3 912	4 890	5 030	6 319	5 436	5 028
Dekningsgrad						
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	1,1 %	0,8 %	1,0 %	2,5 %	0,6 %	
E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	98,9 %	
Kvalitet						
Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m3/m/år) (m3)	2,0	1,9	5,4	2,1	3,8	
Søknader med 12 ukers frist i alt Byggesøknader i alt Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	15	30	38	35	41	43

Rælingen kommune forvalter blant annet 250 kommunale utleieleiligheter, rundt 124 000 kvadratmeter formålsbygg fordelt på ca 30 bygg, 65 km kommunal vei og rundt 250 km vann- og avløpsledninger.

Rælingen har mer areal til formålsbygg enn landsgjennomsnittet og nabokommunene, litt over 6 kvadratmeter per innbygger. Økningen de siste årene skyldes at vi har tatt i bruk både Ravinen og Fjerdingby skole, der vi skal gi tjenester til fremtidige nye innbygger.

Rælingens utgifter til eiendomsforvaltning pr innbygger er redusert fra 2023 og er nå lavere enn landsgjennomsnittet, til tross for mer areal.

Sum eiendomsgebyrer til vann, avløp og renovasjon for en gjennomsnittsbolig i Rælingen var kr 13 400,- i 2024, en økning fra kr 11 600,- i 2023. Gebyrnivået i Rælingen er lavere enn nabokommunene og landsgjennomsnittet.

Samtidig er kvaliteten på vannet og ledningsnettet god. 0,8 % av ledningsnettet er fornyet de siste tre årene og 100 % av innbyggerne er tilknyttet kommunalt anlegg med tilfredsstillende vannkvalitet. Estimert vannlekkasje fra ledningsnettet i Rælingen er også lav, med 1,9 kubikkmeter pr meter vannledning.

Saksbehandlingstiden på byggesøknader med 12 ukers frist har økt fra 15 til 30 dager.

Strategi

Beskrivelse

Området består av enhetene organisasjonsutvikling, samfunnskontakt og økonomi, kultur og frivillighet og digitalisering og teknologi. Området har ansvar for kulturområdet og støttefunksjoner som HR, lønn, regnskap, innkjøp og dokument- og servicesenter.

Organisasjonskart

Viktige begivenheter

Kommunens ledelse har hatt dialogmøte med statsforvalteren om barneverntjenesten. Avtale om kantinedrift med Aktivum er avsluttet. Lokalt lønnsoppgjør for ledere (kap 3) og de med høyere akademisk utdanning (kap 5) er gjennomført. Lokalt lønnsoppgjør for øvrige ansatte (kap 4) er forberedt og prosessene startet opp.

Nye besøksrekorder på rekke og rad på kulturområdet. Marikollen ungdomsklubb med 620 ungdommer pr uke eller litt over 25000 for hele 2024. Det er godt over 3 ganger så mange besøkende, som bestenoteringa fra da klubben lå på Aamodt ungdomshus.

Ny besøksrekord også i folkebiblioteket med 70846 for året. Vi har nådd målet fra før byggingen av Ravinen med å minst doble antall besøkende pr år. Bestenotering fra før flytting til Ravinen lå på 32000 besøkende på et år.

Også bygdetunet hadde mange innom i 2024, med 5780 besøkende. Mens det på Trivselssenteret ble det registrert 1630 på arrangement og servert 678 middagsporsjoner på tirsdag og torsdager.

Kulturskolen er tilbake med elevtall på nivå som før pandemien med 822 elevplasser og 601 unike brukere på tilbudene.

Vi har tatt i bruk Framsikt som verktøy for virksomhetsstyring, og laget et digitalt handlingsprogram for 2025-2028.

Det er etablert et formelt samarbeid med Lillestrøm kommune på innkjøpsområdet. Ordningen er organisert slik at Lillestrøm kommune fungerer som en innkjøpssentral for kommunene Rælingen, Nittedal, Aurskog-Høland og Enebakk. Rælingen har anledning til å delta på alle Lillestrøms rammeavtaler, og Lillestrøm er forpliktet til å gjennomføre rammeavtaler på våre vegne dersom en annen samarbeidskommune også ønsker en rammeavtale på dette området. I praksis har vi svært sammenfallende behov, og samarbeidet har fungert svært bra så langt. Lillestrøm fakturerer alle rammeavtaleleverandører 2,25% av årlig omsetning (proveny), og som motytelse for å delta på Lillestrøms avtaler tilfaller Rælingens proveny Lillestrøm. En del av påslaget på 2,25% vil utlignes av den stordriftsfordelen vi får ved å delta på rammeavtaler med vesentlig høyere omsetning, samt reduksjon av administrative kostnader på innkjøpsområdet. Det har vist seg utfordrende å rekruttere/beholde innkjøpsfaglig kompetanse, og samarbeidsavtalen med Lillestrøm var et nødvendig tiltak for å styrke Rælingens innkjøpskompetanse og -kapasitet.

Det har vært to folkevalgtopplæringsdager med temaer interkommunalt politisk samarbeid (SNR), samferdsel i Rælingen, interkommunale selskaper og eierstyring, arbeid med planstrategi, interkommunale selskaper, etikk og alternativ politisk organisering.

Det ble opprettet et politisk arbeidsutvalg for å teste ut en ny arbeidsform for politikken. Utvalget skulle arbeide med problemstillinger og alternativer om vannforsyning i Marikollen skianlegg.

Alkoholpolitisk plan 2024-2028 er vedtatt, og salgs- og skjenkebevillinger for samme periode er fornyet.

Statsforvalter hadde tilsyn med kommunal beredskaplikt, og det ble gitt avvik på at helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse samt overordnet plan var for generelle. Dette vil lukkes i forbindelse med ny revisjon.

Arbeidsgiver-, organisasjons- og ledelsesplattformen ble revidert og vedtatt av kommunestyret.

Status oppdrag

Oppdrag	Beskrivelse status	Status
Bruke KI, automatiserte prosesser og helhetlige løsninger for å forbedre tjenestene	Presentasjon av mulighetsrommet rundt KI til ledere og nøkkelpersonell gjennomført. Gjennomført en markedsdialog for å få bedre innsikt i hva som kan leveres. Startet prosjektplanlegging.	I rute
Etablere IKT-plattform som leveres som tjeneste, med nye roller	IKOMM har overtatt driften av IKT fra 1. oktober 2024. Ansatte, som var en del av Øyeren IKT, ble overdratt av ny driftsleverandør. Planleggingsprosessen med å splitte plattformen fra en felles plattform med Enebakk startet i november, og vil pågå første halvdel av 2025. Det har vært utfordrende å overføre oppgaver og kompetanse på svært kort tid, noe som har gått utover kvaliteten på tjenestene som har blitt levert.	I rute
Anskaffe nye fagsystemer som er compatible med ny IKT-plattform	Følgende systemer er skiftet i 2024: Administrasjonssystem for barnehage Økonomi-, lønn- og personalsystem, inkl. tilhørende moduler Turnusplanleggingssystem, inkl. tilhørende moduler	Ferdig

	Kommunikasjonsløsning skole-hjem Oppgradering av pasientsvarslingssystem	
Etablere strategisk styring av digitalisering for hvert område (digitaliseringsteam)	Etablert team for hvert område med tilhørende mandat og rollebeskrivelse. Etablert samhandling på tvers av teamene Etablert beslutningsgruppe for hvert team Ryddet og strukturert IKT-porteføljen for å redusere kostnader	Ferdig
Videreutvikle Nyby som digital plattform for frivillige oppdrag	Organisert under Helse, med hjelp fra Frivillighetssentralen. Utfordringer knyttet til deltagelse, både fra kommune og frivilligheten. Nyby ble testet som administrasjonsverktøy på Løvenstadtunet og hjemmetjenesten uten suksess. Der manglet frivillige og ansatte som la inn oppdrag endte med å måtte gjøre mange av oppgavene selv. For å få modellen til å fungere godt, må man stable et større lag med flere aktører. Det arbeidet kan påbegynnes i 2025. Rælingshjelpa vil være en viktig ressurs inn i det arbeidet. Ansvaret legges til mestring, med bidrag fra kultur.	Ikke i rute
Etablere en e-læringsportal for å sikre medarbeider- og lederutvikling	Leverandør av system er valgt, og systemet (Didac) er implementert. En rekke kurs er allerede lagt inn. Workshops med opplæring i on-boardingprogrammet er gjennomført. Kursporteføljen videreutvikles kontinuerlig, og inneholder nå blant annet kurs ifm. introduksjonsopplæring av nyansatte, HMS, ledelse, IKT-sikkerhet, klarspråk, Elements og Microsoft Teams.	Ferdig
Organisere samlokalisert fellestjeneste med merkantile ressurser (servicesenter)	Avdelingen er opprettet og etablert i nye lokaler bak servicetorget. Kompetanse, oppgaver og ansvar er kartlagt, og fordeling av ansvar og oppgaver er igangsatt for å få utnyttet ressursene best mulig.	Ferdig
Videreutvikle strategisk arbeid med kompetanseutvikling og rekruttering - kompetanseteam	Kompetanseteam er etablert, og teamet har avsluttet første fase der oppdraget var kartlegging av eksisterende kompetansearbeid i kommunen. KLG har besluttet at teamet skal utvikle et nytt rammeverk for kompetansearbeid og at det dedikeres en egen fagansvarlig for kompetanse plassert i HR. Dette er på plass. Rutiner for disponering av kompetansefondet er gjennomgått og endret i tråd med nye prinsipper for kompetansearbeid.	Ferdig
Etablere en kanal for direkte kommunikasjon med innbyggere	Etablert nyhetsbrev på e-post for å gi oss erfaringer med denne kanalen. Markedsføring av nyhetsbrevet er i gang.	Ferdig
Etablere en verktøykasse for innbyggerdialog og -medvirkning som del av nytt intranett	Nytt intranett er lansert. Jobber med å bygge opp verktøykasse, som vil lanseres i løpet av kort tid.	I rute

Utforske og tilpasse metodikk for innovasjon	Maler for smidige arbeidsformer er utarbeidet, gjort tilgjengelig for alle i Innovasjonsportalen og tatt i bruk.	Ferdig
Kvalifisere en tverrfaglig fasiliteringsgruppe (innovasjonsteam)	Innovasjonsteamet er etablert og kvalifisert. Alle teamdeltagere løser nå oppdrag på egen hånd. Totalt har 16 oppdrag etterspurt innovasjonshjelp, hvorav 7 er pågående oppdrag. Teamet leverer tjenester til alle som ber om hjelp, tross kapasitetsreduksjon. Kapasiteten er halvert fra 6 teamdeltagere til 3, og sekundærgruppen er fjernet. Nå arbeider teamet med oppdrag fra handlingsprogrammet, etter at alle oppdrag er kategorisert ihht. innovasjonspotensial, noe som ble gjennomført ifm. 123-møter jan-feb. 2025.	Ferdig
Kartlegge og prioritere eksterne samskapere for innovasjon	Vi har utforsket eksisterende og nye samarbeidspartnere, og inngått flere samarbeidsprosjekter, blant annet Innovasjonsdistrikt Lillestrøm (Kunnskapsbyen) og Campus Lillestrøm (Business Lillestrøm). Flere av kontaktene har og skal bidra på blant annet næringslivsfrokoster. Aktører som prioriteres videre er: Kunnskapsbyen Lillestrøm, Business Lillestrøm (mulig samarbeidspartner, behandles i kommunestyre april 2025), OsloMet, KS PRI, lokalt næringsliv i Rælingen m. fl.	Ferdig
Forenkle plan- og styringssystemet	Framsikt er anskaffet og er under etablering. Handlingsprogram 2025-2028 er lagt fram i en digital versjon.	I rute
Øke deltakelse og involvering gjennom fritidserklæringen og bidra til nyrekruttering av frivillige ved oppsøkende virksomhet	Startet tilbudet "åpen hall/løkkefotball". Tilbudet fikk ikke mange deltagere på åpenhall på Smestad skole. Dette tilbudet er testet og lagt ned. Åpen hall i Sandbekkallen er litt populær og videreføres inn i 2025. Fritidserklæringen ble vedtatt i kommunestyret og signert av ordfører på frivillighetens dag 5.desember.	I rute
	Økonomisk hjelp og kriteriemodell for fritidsfondet er ikke i mål. Avhenger av deltagelse fra idrett/friluft og kulturrådene. Styringsgruppe skal etableres vinter 2025 og informasjon om ordningen spres til lag og foreninger våren 25.	Ikke i rute
	Magasinet iRælingen brukes til å promotere frivilligheten.	I rute
Bidra til klima- og miljøvennlige løsninger gjennom anskaffelser	Krav til klima- og miljøvennlige løsninger er implementert som en del av anskaffelsesprosessen i tråd med gjeldende regelverk.	Ferdig
Verbalvedtak 5.3: Utarbeide forslag til støtteordning som sikrer at barn og unge kan delta på fritidsaktiviteter	Se punkt ovenfor om fritidserklæringen	Ikke i rute
Verbalvedtak 5.13: Ta initiativ til språkkafe i	Igangsettes januar 2025 med bidrag fra kirken og røde kors	I rute

det nye biblioteket ved hjelp av frivillige		
Verbalvedtak 5.15: Undersøke muligheter for lokalisering av grendehus på Nordby uten nedbygging av matjord	Politisk sak om alternativer vedtatt i juni. Prosjektering igangsatt oktober 24. Ventes gjennomføringssak vår 2025 og ferdigstillelse av bygget innen utgangen av 2025.	I rute

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
50-Organisasjonsutvikling	33 634	33 509	-126	-0,4 %
51-Samfunnskontakt og økonomi	18 317	17 389	-928	-5,3 %
52-Kultur og frivillighet	21 700	21 870	170	0,8 %
53-Digitalisering og teknologi	32 510	34 238	1 728	5,0 %
54-Politisk virksomhet	7 145	6 253	-892	-14,3 %
59-Felles strategi	5 363	5 197	-166	-3,2 %
Sum	118 671	118 456	-215	-0,2 %

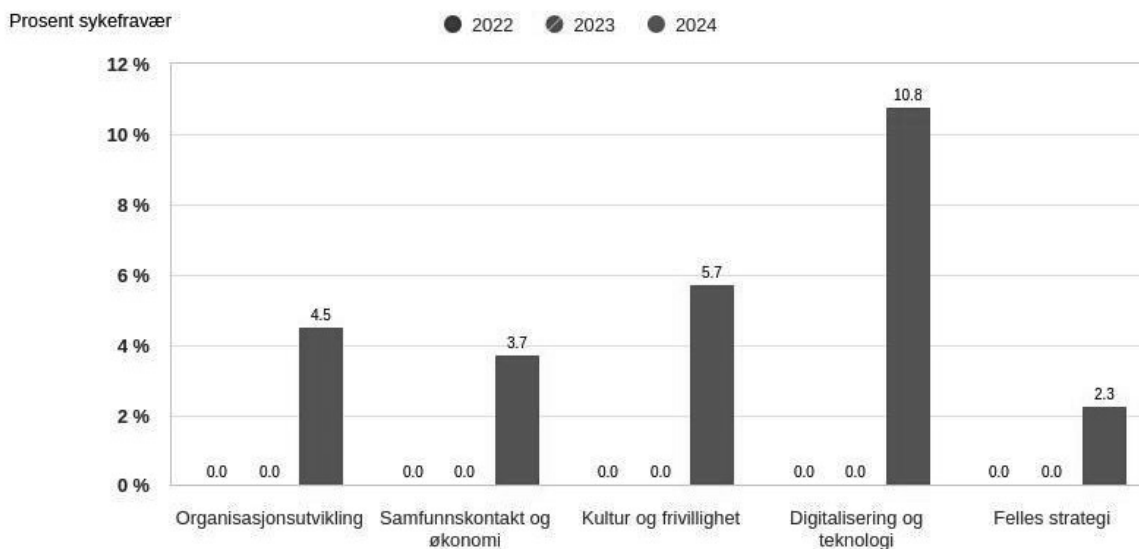
Kommentar økonomi

Regnskapsresultatet viser en mindreforbruk på om lag 200 tkr. Dette er om lag 1,8 mill kroner bedre enn prognosen i 2. tertial. Forbedringen skyldes først og fremst et høyere mindreforbruk på digitalisering og teknologi og bedre resultat på samfunnskontakt og økonomi, kultur og frivillighet og organisasjonsutvikling. Lønnsbudsjettene er kuttet gjennom nedbemanning, naturlig avgang og vakant kommunalsjef. Det er også gjennomført en rekke andre kostnadskutt.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2024	2,36 %	3,35 %	5,71 %

Sykefravær per enhet

Kommentar sykefravær

Ambisjonen om lavt sykefravær på kulturområdet er forankret i enhetens HMS-plan. Målet er satt ambisiøst på 3,5%. Resultatet for 2024 endte langt høyere enn ventet grunnet. Likevel ligger kultur lavere enn gjennomsnittet for kommunen.

Høyt sykefravær i Digitalisering og teknologi skyldes primært avviking av IKT drift (tidligere Øyeren IKT). Det har vært svært vanskelig å motivere ansatte i en slik virksomhetsoverdragelsesprosess. I tillegg har flere ansatte sluttet, noe som har ført til svært stor arbeidsbelastning for de gjenværende ansatte.

Årsverk

	Faktiske årsverk 2024			
Enhet	Fast	Vikar	Midlertidig	Total
Organisasjonsutvikling	29,72	0,00	0,00	29,72
Samfunnskontakt og økonomi	11,94	0,00	0,85	12,79
Kultur og frivillighet	22,42	0,03	0,26	22,71
Digitalisering og teknologi	12,92	0,00	0,66	13,58
Felles strategi	3,17	0,00	0,00	3,17
Total	80,17	0,03	1,77	81,97

KOSTRA Nøkkeltall

	Rælingen 2023	Rælingen 2024	Lillestrøm	Lørenskog	Landet Kostragruppe 07	
Prioritet						
Administrasjon nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	4 096	4 042	3 149	3 048	4 258	4 181
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	2 099	2 137	3 572	3 681	3 378	2 656
Dekningsgrad						
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	17,9 %	16,3 %	10,1 %	10,5 %	12,7 %	13,5 %
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	3,3	3,5	4,8	3,0	4,9	3,9
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	1,0	1,5	2,0	1,7	2,6	2,6

Rælingen har høyere kostnader til administrasjon, og lavere kostnader til kultur enn nabokommunene. Vi har for noen år tilbake hatt en detaljert gjennomgang av kostnadsnivå til administrasjon uten å kunne påvise vesentlig effektiviseringspotensiale. Gjennom 2024 er de gjort endringer i ansvarsfordeling mellom strategi og andre områder og redusert kostnadsnivået. På den andre siden øker kostnadene til IKT inn i 2025. Det kan være behov for en ny kartlegging av praksis for hvordan kostnader føres og sammenligning med andre på detaljnivå.

Det går 601 elever i kulturskolen i Rælingen, og vi har 31 frivillige lag og foreninger (tall fra 2022). Gjennom året var det registrert 70 846 besøk i bibliotekene. Utlånstallene i biblioteket er økende, men fortsatt lavere enn gjennomsnittet til tross for gode besøkstall.

16,3 % av innbyggerne i alderen 6-15 år går på kulturskolen, en høyere andel enn landsgjennomsnittet og nabokommunene.

Befolkningsutvikling

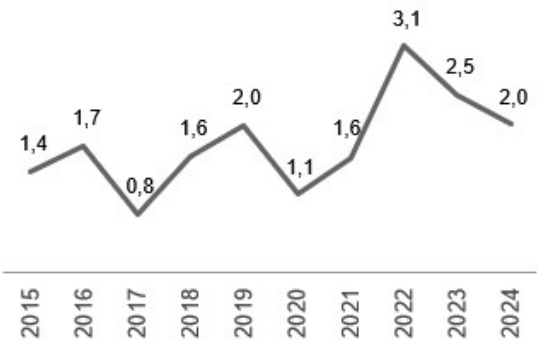
Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling 4. Kvartal 2024

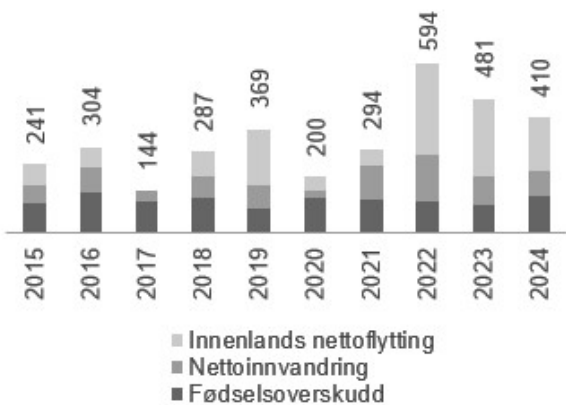
	2022	2023	2024
Folketall ved inngangen av kvartalet	19 024	19 618	20 099
Fødte	211	208	239
Døde	104	112	107
Fødselsoverskudd	107	96	132
Innvandring	277	220	182
Utvandring	110	115	93
Innflytting, innenlands	1 729	1 720	1 588
Utflytting, innenlands	1 400	1 447	1 401
Netto innvandring og flytting	496	378	276
Folkevekst	594	481	410
Folketallet ved utgangen av kvartalet	19 618	20 099	20 509

Ved utgangen av 2024 bor det 20 509 innbyggere i Rælingen, og befolkningsveksten i 2024 var på 2 %. Det meste av veksten kommer fra innenlands nettoflytting, men også fra innvandring og fødselsoverskudd.

Utvikling prosentvis vekst

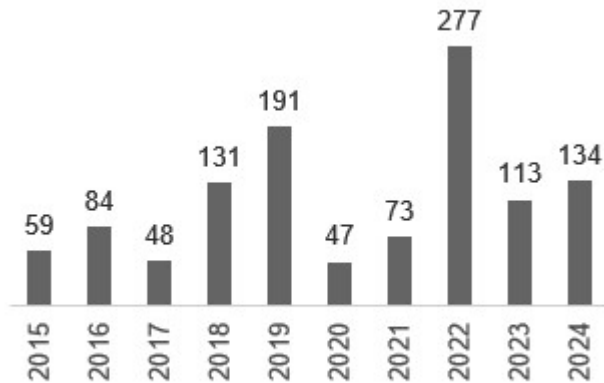
Utvikling vekst i antall innbyggere

Boliger

Det ble tatt i bruk 134 nye boliger i Rælingen i 2024, hvorav 79 på Fjerdingby (Utfarten og Kvennhusvegen) og 44 på Smestad (Hektneråsen nord).

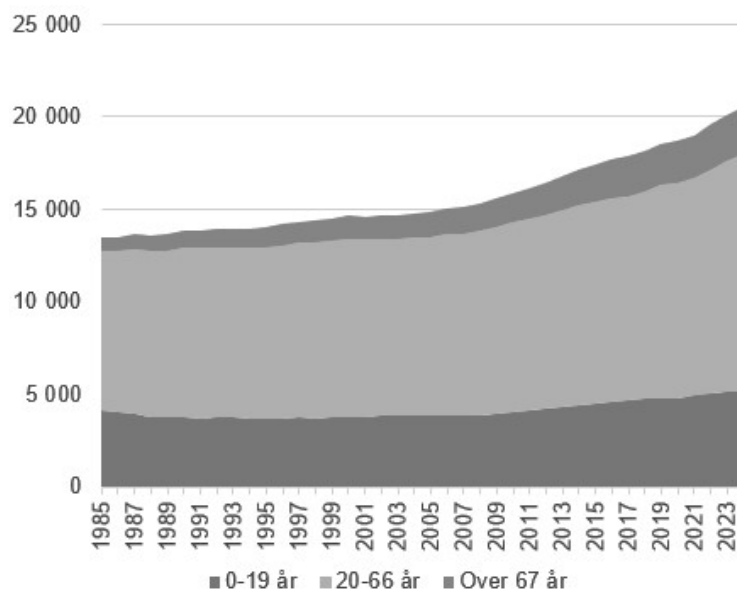
Utvikling antall nye boliger

Befolkningssammensetning

Befolkningen i Rælingen har økt mye de siste årene, med høy utbygging, og i Rælingen øker antall innbyggere i alle aldersgrupper, både yngre, eldre og i yrkesaktiv alder. Som i resten av landet øker andelen eldre, selv om Rælingen har en relativt ung befolkning sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Utvikling antall innbyggere i ulike aldersgrupper

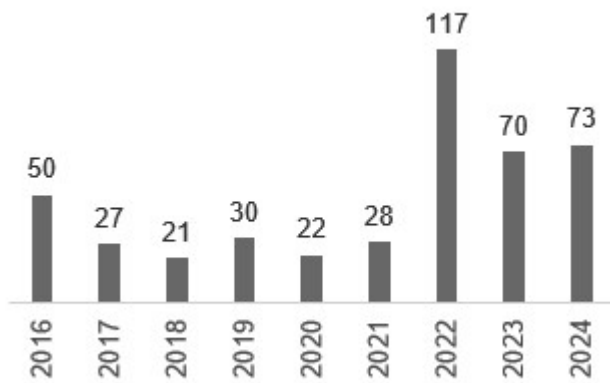

Innvandrere

Rælingen har en høyere andel innvandrere enn landsgjennomsnittet. Ved utgangen av 2024 bor det 6 548 innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre i Rælingen, som utgjør 31,9 prosent av innbyggerne.

Som følge av konflikten i Ukraina har flere av innvandrerne kommet som bosatte flyktninger de siste årene. I 2024 bosatte Rælingen 73 flyktninger, og i 2025 har Imdi anmodet Rælingen om å bosette 55 flyktninger. Kilde: Imdi.no

Utvikling antall bosatte flyktninger

Økonomisk utvikling

Resultatet enkelt forklart

Resultatet for 2024 er klart, og Rælingen kommune endte opp med et underskudd på 51 millioner. Vil du bli litt klokere på kommuneøkonomien? Da bør du lese videre 🧐

💰 Vi fikk lavere inntekter fra skatt enn det vi hadde regnet med. Faktisk fikk vi 60 millioner mindre enn anslaget fra regjeringen. Men så fikk vi også kompensert en del av dette tapet, sånn at den reelle effekten av lavere skatteinntekter er på omtrent 20 millioner.

💸 I tillegg har vi selv brukt mer penger på å levere tjenestene våre enn vi hadde budsjettet med, og totalt overskredet budsjettet vårt med omtrent 10 millioner kroner.

🏠 Akkurat som for din egen økonomi må kommunen tilpasse utgiftene til inntektene. Vi har en haug av oppgaver, men vi har bare de pengene vi har. Når pengene er brukt opp finnes det ikke noe sted å bare hente mer penger. Men vi har spart opp litt på sparekontoen vår.

🧠 På den største sparekontoen vår, det som kalles disposisjonsfondet, har vi nå 150 millioner kroner. Det skal altså ikke mange år til med lignende underskudd til før sparekontoen er tom. Hvis sparekontoen er tom har vi ingenting å dekke et underskudd med lenger.

🔧 Derfor har vi tatt grep de siste årene, for å være bedre rustet for 2025. Det betyr omstilling, altså mer effektive måter å jobbe på, men også kutt, at vi må klare oss med færre ressurser og lavere bemanning enn før. Omstilling og kutt de siste årene skal gjøre at Rælingen kommune får kontroll på økonomien.

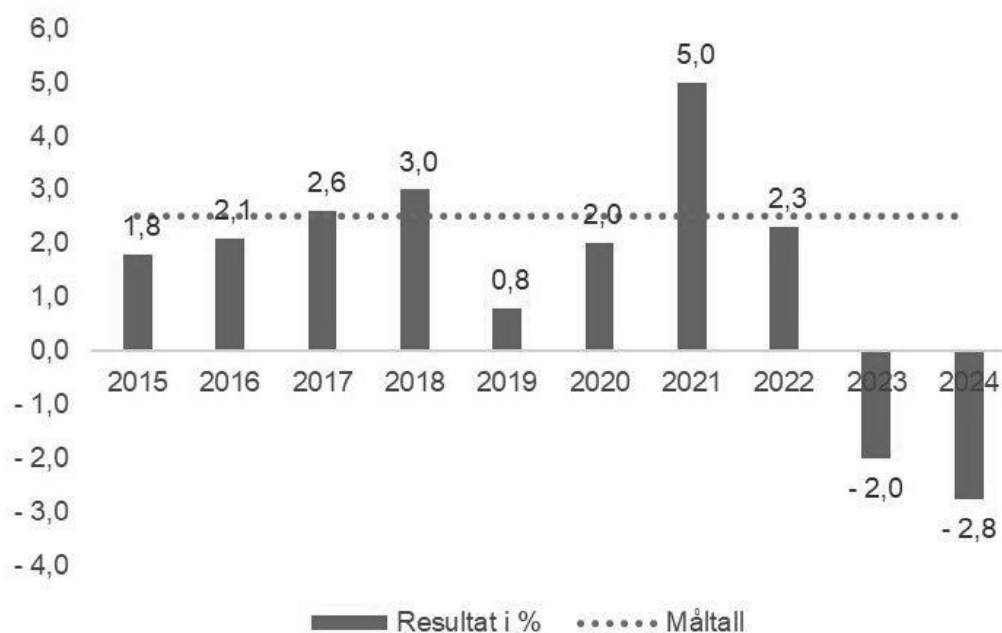
⚖️ Hvis vi skal bruke mer penger på en ting i kommunen vår betyr det dermed at vi samtidig må bruke mindre penger på noe annet. Det finnes ingen pott med penger som står ubrukt – tvert imot bruker vi mer penger enn vi har på å levere dagens tjenester.

💖 Noe positivt til slutt: Vi er på god vei til å få kontroll på økonomien. Da får vi bedre handlingsrom, sånn at ikke alt skal handle om kutt, men isteden om prioriteringer. Kommunedirektøren har for eksempel pekt på at vi trenger å prioritere oppvekst (skoler, barnehager osv.), men for å få til det må vi ha kontroll på utgiftsveksten i helse- og omsorgssektoren.

Finansielle måltall

Nøkkeltall i prosent av driftsinntekter viser utviklingen i økonomiske størrelser i forhold til inntektene. Nøkkeltallene for 2024 viser en forverring fra året før, med et negativt resultat og ytterligere redusert disposisjonsfond. Gjeldsgraden er fortsatt høy, men synkende etter at vi har tatt grep med investeringene.

Resultat

Resultatet viser et underskudd på -51 millioner kroner, som utgjør -2,8 prosent av driftsinntektene. Dette er betydelig lavere enn målet vårt. Dette er marginalt bedre enn prognosen for 2. tertial, som var et underskudd på -55 millioner kroner.

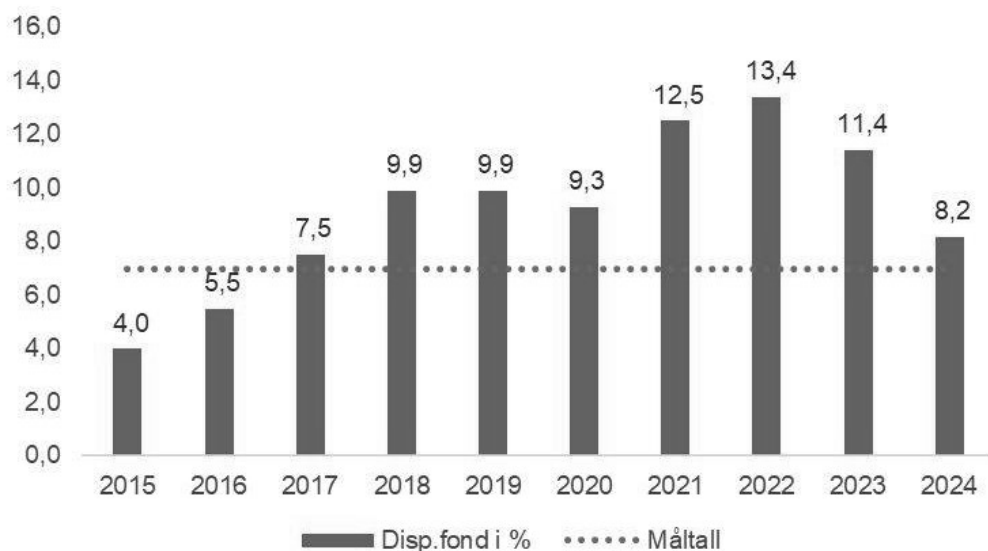
Hovedårsaken til underskuddet er skattesvikt, som delvis har blitt kompensert gjennom tilleggsbevilgning og inntektsutjevning. Nettoeffekten av skattesvikten er omtrent -20 millioner kroner. I tillegg har flere enheter overskredet budsjettet, med et merforbruk på totalt -10 millioner kroner. Tiltak som er iverksatt vil gi effekter fra 2025.

Øvrige sentrale poster, som finans og lønnsavsetning, har gitt et underskudd på til sammen 4,7 millioner kroner.

Negativt netto driftsresultat er dekket inn slik:

- 46 mill i bruk av disposisjonsfond
- 5 mill i bruk av bundne fond

Disposisjonsfond

I 2024 brukte vi 46 millioner kroner av disposisjonsfondet, hovedsakelig for å dekke skattesvikt og merforbruk i enhetene. Ved utgangen av året hadde vi 150 millioner kroner på disposisjonsfondet, som tilsvarer 8,2 % av driftsinntektene – litt bedre enn målet vårt.

I 2025 planlegger vi å bruke mer av fondet til egenfinansiering av investeringer. Dette vil redusere sparepengene våre enda mer, og det vil bli utfordrende hvis vi får flere år med underskudd.

Oversikt disposisjonsfond

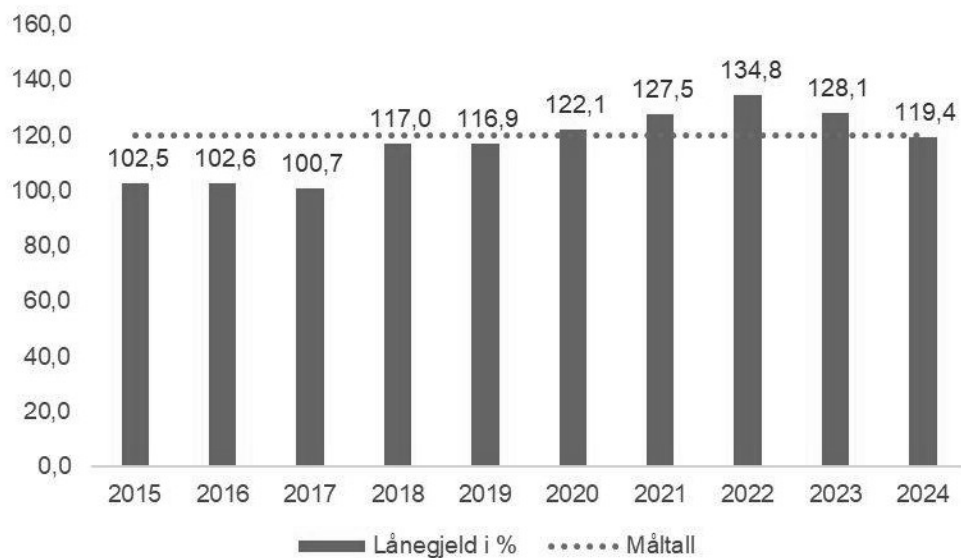
	2023	2024	Endring
Omstillingsfond	8 940	11 890	2 950
Kompetansefond	1 280	800	-480
Klima- og miljøfond	2 224	1 671	-553
Grendehus Nordby	9 000	9 000	0
Øvrige fond med formål	5 263	4 900	-363
Generelt disposisjonsfond	170 220	122 616	-47 603
Sum disposisjonsfond	196 926	150 877	-46 049

I april vedtok formannskapet (18/2024) 0,65 mill av omstillingsfondet til videreføring av ungdomskontakter og 0,35 mill til fysioterapiressurs i regi av Rælingshjelpa. Dette ble ikke tildelt da prosjektene fikk ekstern finansiering. I tillegg ble 1 mill som ble lagt til Strategi i HP 2024-2027 tilbakeført til omstillingsfondet ved 2. tertial. Fondet ble tilført 1,95 mill i årsoppgjørsvedtaket for 2023 pga tildelte midler som ikke ble brukt i 2023.

Les om bruk av klima- og miljøfondet i kapittelet "Klimatiltak og utslipp".

Les mer disposisjonsfondet i note 9 i årsregnskapet.

Lånegjeld

Kommunens lånegjeld er på 2,2 milliarder kroner, tilsvarende 119 % av driftsinntektene. Dette er så vidt bedre enn målet vårt, som er en gjeldsgrad på under 120 prosent. Gjeldsgraden er på vei ned etter at vi har gjort grep som å redusere investeringene og øke egenfinansieringen for å begrense nye låneopptak.

Vi må fortsette dette arbeidet for å styrke det økonomiske handlingsrommet vårt. Samtidig må vi sikre at gjeldsgraden ikke øker igjen, spesielt med tanke på de store investeringene og kapasitetsbehovene vi står overfor i takt med befolkningsveksten.

Oversikt lånegjeld

	2023	2024	Endring
Lånegjeld investeringer	2 182 756	2 210 184	27 428
Lånegjeld formidlingslån	314 593	354 509	39 916
Utlån	-234 431	-261 502	-27 071
Ubrukte lånemidler	-44 230	-95 157	-50 927
Netto lånegjeld	2 218 688	2 208 035	-10 653

Les mer om lån og avdrag i note 6 i årsregnskapet.

Driftsbudsjett

Sentrale driftsinntekter

Oversikt generelle driftsinntekter

Beløp i 1000 kr

	Opprinnelig budsjett 2024	Revidert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Rammetilskudd	-566 800	-589 200	-610 596	21 396
Inntekts- og formuesskatt	-785 400	-757 400	-725 642	-31 758
Andre generelle driftsinntekter	-3 100	-3 100	-3 384	284
Totalsum	-1 355 300	-1 349 700	-1 339 621	-10 079

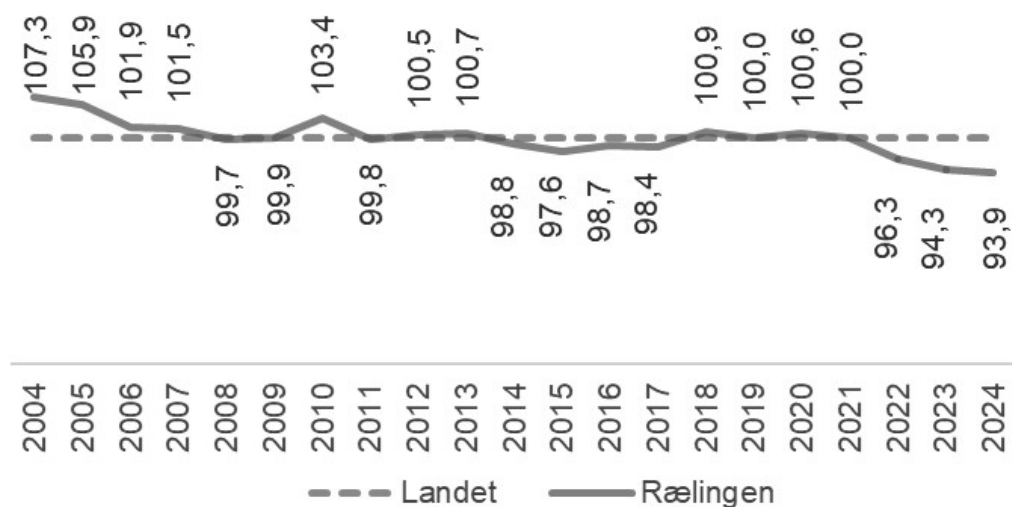
Skatt og rammetilskudd er kommunens frie inntekter, som vi kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter.

Det ble opprinnelig budsjettert med frie inntekter på til sammen 1,35 mrd basert på signaler i statsbudsjettet for 2024. I revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2024 ble det nasjonale anslaget på frie inntekter opprettholdt, men anslaget ble senere nedjustert grunnet svakere skattevekst enn lagt til grunn. Det ble også lagt inn et økt rammetilskudd til kommunesektoren som kompensasjon for den nasjonale skattesvikten.

Budsjettavviket på frie inntekter ble for Rælingen en netto mindreinntekt på 10 mill, etter at vi fikk 15 mill fra staten som kompensasjon for skattesvikten. Hvis vi ser på skatteinntektene våre isolert ble de hele 60 mill lavere enn opprinnelig budsjettert, og hvis vi trekker fra den statlige kompensasjonen og økt inntektsutjevning er nettoeffekten av skattesvikten ca 20 mill i lavere inntekter for Rælingen.

I tillegg til at det har vært en nasjonal skattesvikt i 2024 har Rælingens andel av de nasjonale skatteinntektene pr. innbygger blitt gradvis mindre de siste årene, og dette bidrar til å redusere handlingsrommet ytterligere. De siste tre årene er skatteandelen til Rælingen gradvis redusert til 93,9 % i 2024, sammenlignet med et nivå på rundt 100 % av landsgjennomsnittet i de foregående årene. Endringen ser ut til å skyldes økt utbyttebeskatning, som kommer allerede skattesterke kommuner tilgode ved at de får en høyere andel. Inntektsutjevningen og endringer i inntektssystemet bidrar til mindre forskjeller mellom kommunene, men forskjellene er fortsatt store.

Skatteinntekter pr. innbygger i Rælingen i prosent av landsgjennomsnittet

Inntekter fra ordningen for rentekompensasjon inngår i andre generelle driftsinntekter.

Finans

Oversikt over finansutgifter og -inntekter

Beløp i 1000 kr

	Opprinnelig budsjett 2024	Revidert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Renteinntekter	-21 500	-21 500	-29 987	8 487
Renteutgifter	96 700	96 700	100 853	-4 153
Avdrag på lån	80 600	80 600	85 266	-4 666
Husleieinntekter	-2 700	-2 700	0	-2 700
Totalsum	153 100	153 100	156 131	-3 032

Beregnet minsteavdrag ble vesentlig høyere enn budsjettet da dekomponering av avskrivningene på nye Fjerdingsby skole ga en kortere gjennomsnittlig avskrivningstid enn det som lå til grunn for budsjettet. Avviket på "husleieinntekter" handler i hovedsak om avdragsutgifter som dekkes av Øyeren IKT.

3 mnd Nibor ble for 2024 noe høyere enn det som var lagt til grunn i budsjettet. I tillegg ble låneopptaket høyere enn budsjettet da den budsjetterte egenfinansieringen av investeringer ble tatt bort ved 1.tertial. I sum medførte dette høyere renteutgifter enn budsjettet.

Mye av de ekstra utgiftene ble dekket inn gjennom høyere renteinntekter på kommunens innskudd og utlån, som følge av noe høyere rente og høyere plassert kapital enn budsjettet.

Avsetninger og overføringer

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000 kr

	Opprinnelig budsjett 2024	Revidert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Overføring til investering	53 000	3 000	0	3 000
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	4 784	-4 784
Bruk av bundne driftsfond	0	-6 500	-9 810	3 310
Avsetninger til disposisjonsfond	0	4 800	0	4 800
Bruk av disposisjonsfond	-62 640	-30 558	-46 049	15 491
Totalsum	-9 640	-29 258	-51 076	21 818

Overføring til investering

Det ble opprinnelig budsjettet med å overføre 50 mill til egenfinansiering av investeringer og 3 mill til egenkapitalinnskudd KLP (Kommunal landspensjonskasse). I 1. tertialrapport 2024 vedtok kommunestyret å ikke gjennomføre den planlagte egenfinansieringen av investeringer på grunn av kommunens økonomiske situasjon med negative prognoser i 2024. Overføringen skulle hentes fra disposisjonsfondet, og det ble vurdert som stor risiko å disponere 50 mill av disposisjonsfondet til egenfinansiering av investeringer, og vedtaket fra opprinnelig budsjett i 2024 ble reversert slik at det kun gjennomføres overføring av 50 mill i 2025 (ikke 100 mill fordelt på 2024 og 2025, slik opprinnelig lagt til grunn i handlingsprogram 2024-2027).

Strykningsbestemmelsene ved fremleggelse av regnskap med underskudd gjorde at vi overførte kr 0 til investeringer i 2024, slik at øvrige inntekter i investering finansierer egenkapitalinnskuddet til KLP i 2024.

Avsetning og bruk av bundne driftsfond

Den budsjetterte bruken av fond gjelder selvkostområdet hvor det var planlagt å bruke 6,5 mill fra fond i hovedsak på vann. Faktisk bruk endte på 5,3 mill. Øvrig avvik på bruk av bundne driftsfond må delvis ses opp imot avviket på avsetning til bundne driftsfond. Tilskudd fra eksterne budsjetteres i liten grad. For fondsmidler som er mottatt tidligere år og ikke brukes i år skaper det avvik både på bruk og avsetning av bundne fond. Avsatte midler fra tidligere år som brukes i regnskapsåret skaper avvik på bruk av fond, mens mottatte tilskudd i regnskapsåret som ikke benyttes skaper avvik på avsetning til fond.

Avsetning og bruk av disposisjonsfond

Det ble opprinnelig budsjettet med bruk av 1 mill av omstillingsfondet og 11,6 mill av generelt disposisjonsfond i 2024 for å få budsjettet i balanse. I 1. tertial ble det vedtatt å bruke ytterligere 9 mill av disposisjonsfondet til å finansiere nedjustert skatteanslag, og i 2. tertial brukte vi 1,4 mill til finansiering av økte kostnader i 2024 ved ny IKT-plattform og tiltak innen bådseptikk, og vedtok bruk av kommunens formålsfond med netto 2,4 mill. Ytterligere 20 mill ble belastet disposisjonsfondet ved regnskapsavslutningen knyttet til merforbruk utover det som var tatt høyde for i budsjettet.

Resultat per tjenesteområde

Resultat per tjenesteområde

Beløp i 1000 kr

Område	Opprinnelig budsjett 2024	Revidert budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Oppvekst	554 680	571 215	579 109	-7 894
Helse	290 140	294 624	294 491	133
Mestring	141 650	145 459	155 603	-10 144
Nærmiljø	93 620	95 012	87 226	7 786
Strategi	113 590	118 456	118 671	-215
Totalsum	1 193 680	1 224 766	1 235 100	-10 334

I tabellen ovenfor kan man se en oppsummert oversikt over netto resultat per tjenesteområde, og her er område for selvkost inkludert i tallene til Nærmiljø.

I *bevilgningsoversikten §5-4 andre ledd*, kan man få oversikt over område til Nærmiljø uten tall for selvkost. For mer informasjon om dette henvises det til kapittel for årsregnskap.

Samlet negativt avvik ble 10,3 mill for alle områdene, som tilsvarer et avvik på under 1 %.

Det er store variasjoner mellom områdene, hvorav område for mestring og oppvekst endte med henholdsvis 10,1 mill og 7,9 mill i negative avvik, hadde Nærmiljø positivt avvik på omtrent 7,8 mill. Netto driftsregnskap for selvkost, som i oversikten ovenfor plassert under område for Nærmiljø, og utgjør et negativt avvik for Nærmiljø på 0,7 mill.

Helse og Strategi har balanse.

Les mer om resultatet per tjenesteområdene under kapittel for tjenesteområder.

Sentrale driftskostnader - område for felles kommune

I tillegg til områdene ovenfor har man et felles område til sentrale inntekter og kostnader. Her ligger blant annet sentrale driftskostnader som tilskudd til kirkelig fellesråd, gjeldsforvaltning, gebyrer, samt kostnader til pensjon og lønnsavsetning. Samlet negativt avvik for dette området i 2024 var omtrent 1,7 mill, hvorav dette avviket i hovedsak er knyttet opp i mot lønn og pensjon.

Øvrige driftskostnader er samlet omtrent i balanse.

Pensjon

Det følger av budsjett- og regnskapsforskriften at det er en teknisk beregnet pensjonskostnad som skal komme til uttrykk for det enkelte regnskapsår, og ikke det en betaler samme år. Pensjonskostnad beregnes av pensjonsselskapene etter beregningsforutsetninger fastsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet. Årets pensjonskostnad pluss kostnadsføring av premieavviket fra året før utgjør samlet kostnad i året. Rælingen kommune har valgt 7 års amortisering, noe som betyr at premieavviket fra året før blir kostnadsført over 7 år.

Når det gjelder pensjonsområdet avsettes det en fast prosentsats av enhetenes lønnskostnader til dekning av kommunens pensjonskostnader. Dette er innarbeidet i enhetsrammene for hvert område. Differansen mellom hva som avsettes og faktiske kostnader bokføres sentralt , under område for felles kommune. I 2024 ble kostnadene omtrent 2 mill høyere enn budsjettet for 2024, som følge av noe høyere netto pensjonskostnad (0,7 mill), amortisert premieavvik (0,5 mill) og noe lavere avsetning enn budsjettet.

Regnskapsmessig kostnad til pensjon, som består av netto pensjonskostnad (80,7 mill), adm. kostnader (3,4 mill), amortisert premieavvik fra tidligere år (24,5 mill), fratrasket arbeidstakers andel (2 % innskudd) ble 93,7 mill, noe som er 11,3 mill høyere enn 2023.

Samlet innbetalt pensjonspremie for kommunen i 2024 var 110,25 mill etter bruk av premiefond. *Premieavviket* for 2024, som er differansen mellom netto pensjonskostnaden og faktisk innbetalt premie, ble 26,1 mill. Akkumulert premieavvik ved utgangen av 2024 var 128,6 mill, noe som er en netto økning på 1,6 mill fra 2023.

Saldo premiefond ved utgangen av året var 67 mill.

Les mer om pensjon i *note 7. Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser* i årsregnskapet.

Lønnsavsetning

Det ble avsatt en reserve på 26 mill for å dekke kostnadene til lønnsoppgjøret for 2024. Lønnsavsetningen ble beregnet ut ifra en forventet årslønnsvekst på omtrent 5,1 % (anslag SSB), hvorav 1,8 % av dette var beregnet overheng fra 2023, lønnsglidning og justert noe for lokale forhold. Årslønnsveksten 2023-2024 i KS -området ble i gj.snitt 5,4 %. Samlet kostnad og kompensasjon til enheten ble beregnet til 26,3 mill i 2024, og en merkostnad på 0,3 mill fra beregnet avsetning.

Les mer om lokalt lønnsoppgjør i kapittel for *personal og organisasjon*.

Budsjettavvik og -premisser

Budsjettavvik brutto driftsresultat etter bevilgningsoversikt §5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Rammetilskudd	-610 596	-589 200	21 396	3,6 %
Inntekts- og formuesskatt	-725 642	-757 400	-31 758	-4,2 %
Andre skatteinntekter	-62	0	62	
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-77 765	-69 218	8 547	12,3 %
Overføringer og tilskudd fra andre	-197 810	-117 721	80 089	68,0 %
Brukerbetalinger	-57 787	-55 092	2 695	4,9 %
Salgs- og leieinntekter	-180 288	-176 819	3 469	2,0 %
Sum driftsinntekter	-1 849 950	-1 765 450	84 499	4,8 %
Lønnsutgifter	836 097	790 688	-45 409	-5,7 %
Sosiale utgifter	216 145	213 690	-2 454	-1,1 %
Kjøp av varer og tjenester	595 924	548 447	-47 476	-8,7 %
Overføringer og tilskudd til andre	96 729	86 083	-10 646	-12,4 %
Avskrivninger	119 385	119 400	15	0,0 %
Sum driftsutgifter	1 864 279	1 758 308	-105 971	-6,0 %
Brutto driftsresultat	14 330	-7 142	-21 472	-300,6 %

Driftsinntektene viser en samlet merinntekt på 84,5 mill (4,8 %) høyere enn budsjettet. Avviket ligger i hovedsak på *overføringer og tilskudd fra andre*, som er merinntekter knyttet til sykelønnsrefusjoner (50 mill), tilskudd fra staten (18 mill) og refusjon fra kommuner og andre private (10,6 mill). Merinntekten knyttet til sykelønnsrefusjoner og tilskudd fra staten, kan sees i sammenheng med avvik lønnsutgifter og kjøp og salg av tjenester til blant annet vikarbyrå. *Andre overføringer og tilskudd fra staten* viser et positivt avvik på 8,5 mil. Dette skyldes i hovedsak merinntekter knyttet til integreringstilskudd innenfor flyktningstjenesten og område mestring.

For nærmere beskrivelse av øvrige inntekter som rammetilskudd og skatt se avsnitt om sentrale inntekter.

Driftsutgifter ble 106 mill høyere enn budsjettet. Hvorav lønnsutgiftene utgjorde 45,4 mill av avviket, og skyldes i hovedsak kostnader knyttet til sykefravær og vikarinnleie. Avviket her må derfor ses opp imot merinntekt for sykerefusjon. Budsjettavvik kjøp og salg av varer og tjenester (47,5 mill) skyldes i hovedsak kjøp av tjenester fra private og andre kommuner. Dette er blant annet tjenester knyttet til bruk av vikarbyrå, kjøp av tjenester til avlastning innenfor område mestring og tiltak barnevern innenfor område oppvekst. Deler av avviket av varer og tjenester kan ses i sammenheng med merinntekter knyttet til sykerefusjon og tilskuddsmidler fra staten (tilskudd ressurskrevende tjenester). Overføringer og tilskudd til andre, er i hovedsak knyttet til Nav og merkostnader sosialhjelp.

Budsjettpremisser

Kommuneloven legger blant annet føringer for å vise hvilke premisser økonomiplan og årsbudsjett bygger på. I handlingsprogram 2024-2027 er det lagt til grunn følgende premisser for årsbudsjett 2024:

- Statsbudsjettet 2024 gir rammer det økonomiske handlingsrommet, og legger føringer for anslaget på skatt og rammetilskudd, lønnsavsetning og forventet prisvekst gjennom deflator
- Markedets renteforventninger legger føringer for budsjetterte finanskostnader
- Vedtatte budsjetttrammer pr. virksomhetsområde gir ytre rammer virksomheten skal styre innenfor, og føringene er blant annet gitt gjennom
 - fordelte rammer pr. enhet
 - beskrivelsen av hvilke tiltak som skal gjennomføres for å løse omstillingsbehovet
 - beskrivelsen av hvilke rammeendringer som er innarbeidet i budsjetttrammene (forventet vekst i nye brukere, oppgaveendringer omtalt i statsbudsjettet, kompenserte kostnadsøkninger, etc.)
 - årshjul, prosesser og etablert systematikk rundt kommunens overordna økonomistyring
- Vedtatte budsjetttrammer pr. investeringsportefølje gir ytre rammer virksomheten skal styre innenfor, og føringene er blant annet gitt gjennom
 - fordelte rammer pr. prosjekt
 - årshjul, prosesser og etablert systematikk rundt porteføljestyring av investeringer
- Vedtatte finansielle måltall for resultat, disposisjonsfond og lånegjeld
- Vedtatte oppdrag for 2024 inkludert verbalvedtak fra kommunestyrebehandlingen
- Befolkningsprognoser innenfor ulike aldersgrupper er lagt til grunn for vekstanslag for frie inntekter, økte tjenestebehov i budsjetttrammene og kapasitetsbehov i investeringsporteføljene
- Vedtatt målsetting om klimagassreduksjoner fra egen virksomhet i kommunedelplan klima, energi og sirkulær økonomi gir føringer for tiltakene som iverksettes for å redusere kommunens klimagassutslipp
- Øvrige kommunestyrevedtak gjennom året, samt føringer i øvrige gjeldende vedtatte planer og strategier

Avvik fra budsjettpremissene redegjøres for i årsrapport 2024, under menypunktene:

- Tjenesteområder
- Befolkningsutvikling
- Økonomisk utvikling
- Investeringer
- Oppfølging av klima

Investeringer

Det er investert for til sammen 145 millioner kroner i 2024.

Oversikt investeringer - regnskap

	Brutto utgifter	Inntekter	Netto utgifter
Kommunale bygg	60 187	-27 610	32 577
Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	52 041	-11 864	40 176
Vei og veilys	10 768	-3 798	6 970
Vann og avløp	14 271	-140	14 131
Digitalisering og innovasjon	2 261	-203	2 058
Maskiner og utstyr	3 215	-345	2 870
Strategisk kjøp og salg av eiendom	75	-1 577	-1 502
Egenkapitalinnskudd KLP	2 862	-2 862	0
Sum investeringsporteføljer	145 679	-48 400	97 279

Tabellen viser regnskap investeringer 2024 fordelt på investeringsporteføljer.

Oversikt investeringer - regnskap og budsjett

	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik 2024
Kommunale bygg	32 577	32 100	-477
Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	40 176	43 600	3 424
Vei og veilys	6 970	5 200	-1 770
Vann og avløp	14 131	19 600	5 469
Digitalisering og innovasjon	2 058	3 300	1 242
Maskiner og utstyr	2 870	2 500	-370
Strategisk kjøp og salg av eiendom	-1 502	-1 500	2
Egenkapitalinnskudd KLP	0	0	0
Sum investeringsporteføljer	97 279	104 800	7 521

Tabellen viser regnskap investeringer 2024 fordelt på investeringsporteføljer sammenlignet med årets budsjetttramme, samt akkumulert avvik basert på årets og tidligere påløpte utgifter og inntekter.

Kommunale bygg

I 2024 er det ferdigstilt ombygging for Rælingen legesenter og Hjelpemiddeltjenesten og gjennomført tiltak på Rud skole for å bedre skolemiljøet. videre er det ervervet tomter og planlagt nye omsorgsboliger i Strømsdalen.

Status og fremdrift

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Akkumulert regnskap	Akkumulert avvik
	2024	2024	2024	t.o.m. 2024	t.o.m. 2024
Fjerdingby skole	5 762	0	-5 762	440 743	-5 243
Ravinen	55	0	-55	195 366	-366
Sentrumsutvikling	-21	0	21	61 353	-9 953
Torget	0	0	0	8 761	-661
Ombygging rådhuset	-6 919	0	6 919	10 435	14 565
Ombygging Sandbekken skole	3 447	0	-3 447	13 178	1 822
Areal mellom torget og Marikollen	0	1 159	1 159	4 759	0
Smestad skole	0	-4 213	-4 213	135 787	0
Ombygging Marikollen skole	0	0	0	49 579	-2 289
Buholen boliger	0	0	0	17 947	3 953
Strømsdalen boliger	8 005	7 900	-105	13 396	-496
Ombygging Rud skole	6 149	6 100	-49	12 669	-6 569
Utfasing av oljefyring	387	0	-387	387	-387
Skolekapasitet nord i kommunen	0	0	0	10 640	-1 340
Ny svømmehall Sandbekken	0	0	0	1 055	5 445
Nytt driftsbygg Kirkebyvegen	730	300	-430	730	6 570
Porteføljeramme byggeprosjekter	0	3 054	3 054	0	2 354
Rehab. Fjerdingby omsorgssenter	7 897	8 500	603	7 897	603
Rehabiliteringer og funksjonsendringer	5 644	9 300	3 656	5 644	37 698
Kunst i offentlige rom	1 442	0	-1 442	1 442	-1 959
Kjøp og salg av kommunale utleieboliger	0	0	0	0	9 687
Sum portefølje kommunale bygg	32 578	32 100	-478	991 768	53 434

Fjerdingby skole

Skolen inkl. ressursavdelingen har vært i bruk siden 1. tertial 2023. Det gjenstår sluttsak for prosjektet som er planlagt høsten 2025. Det er hittil utbetalt ENOVA-tilskudd på 1,44 mill. kroner og en andel av spillemidlene på 5,6 mill. kroner. Det er godkjent ytterligere 6,1 mill. Kroner i spillemidler som vil bli utbetalt til prosjektet, forventet i 2025 og/eller 2026. Det forventes også å få innvilget søknad om ca. 2,5 mill. kroner i spillemidler for kulturanlegg, etter at det igjen ble åpnet for å søke om dette i 2024.

Ravinen

Sluttsak for Ravinen kultur og familiesenter ble behandlet i kommunestyret, PS 84/2024, 11.12.2024.

Sentrumsutvikling

Prosjektet er ferdigstilt. Det gjenstår å inngå en avtale om overføring av justeringsplikt med Akershus fylkeskommune for å få orden på mva-forholdene. Samtidig vil det skje en formell overlevering av fylkesvegen til Akershus fylkeskommune. Overforbruk på 10 mill kroner er i henhold til tidligere rapportering og inndekning må gjøres innenfor samlet ramme.

Torget

Marikollen torg ble overlevert og tatt i bruk i 2022. Sluttsak, PS 83/2024, ble behandlet i kommunestyret 11.12.2024.

Ombygging rådhuset

Ombygging av rådhuset er ferdigstilt. Det gjenstår sluttsak som er planlagt våren 2025. Resultatet i 2024 gjenspeiler at kommunen har mottatt tilskuddsmidler.

Ombygging Sandbekken skole

I løpet av sommeren 2024 ble skolekjøkkenet rustet opp og forkontoret/resepsjonen bygget om ved skolen. Arbeidene inngår i prioriterte tiltak for å bedre læringsmiljøet ved skolen. Arbeidene gjennomføres innenfor en rammebevilgning på 15 mill. kroner frem til en totalrehabilitering.

Areal mellom Torget og Marikollen skole

Prosjektet er ferdigstilt.

Strømsdalen boliger

Kommunestyret vedtok i sak PS 24/39 den 19. juni 2024 å skifte tomt for planlegging av de nye omsorgsboligene. I 4. kvartal 2024 kjøpte og overtok kommunen to tomter som grenser mot kommunens tomt i Strømsdalen for videre planlegging og planprosess for boligene.

Ombygging Rud skole

I løpet av sommeren 2024 er det utført tiltak for å bedre skolemiljøet på kort og lengre sikt. Det er rehabilitert tolv toalettrom og skiftet ut all belysning på skolen til LED. Det er videre skiftet ut hovedinngangsdører samt ventilasjonsaggregat i A-fløyen. Det er også installert 21 interaktive skjermer på skolen. Slutten av 2024 er brukt til planlegging for sommeren 2025 hvor det planlegges en ombygging/rehabilitering av plan 1 i A-fløyen (de ansattes arealer). Arbeidene gjennomføres innenfor en rammebevilgning på 26,1 mill. kroner, ref. PS 73/2023 og PS 27/2024.

Skolekapasitet nord i kommunen

Det er jobbet videre med alternative konsepter for utvikling av skoler nord i kommunen mot 2060.

Ny svømmehall Sandbekken

I løpet av 2024 er det arbeidet lite med prosjektet, men vurdert noen alternative konsepter.

Nytt driftsbygg Kirkebyvegen

I kommunestyrets behandling i møte den 21. juni 2023 ble det vedtatt å gjennomføre ombygging av eksisterende lokaler i underetasjen i Fjerdingsby Trivselssenter og deler av verkstedet. Hensikten er å oppnå forsvarlige kontor- og garderobeløsninger for driftsenheten. Arbeidene har stått i bero ved planlegging av omorganisering i administrasjonen, men ble gjenopptatt i 2. tertial. Det er gjennomført planlegging og anbudskonkurranse for ombygging av underetasjen i Trivselssenteret. Byggestart vil skje i april 2025 med innflytting i september 2025.

Nordby grendehus

Konseptet med grendehus ble vedtatt av kommunestyret, PS 37/2024, 19.06.2024. I løpet av høsten ble det startet opp arbeidet med kartlegging og brukervedvirkning for å komme frem til et omforent løsningsforslag.

Rehab. Fjerdingsby omsorgssenter

I april 2024 ble det igangsatt ombygging av underetasjen for Rælingen legesenter og Hjelpemiddeltjenesten som har flyttet fra Kirkebyvegen 2. Rælingen legesenter er ferdigstilt og åpnet

juli 2024, mens Hjelpmiddeltjenestens lokaler var ferdigstilt august 2024. Ferdigattest for hele prosjektet kom på plass 08.08.2024. Fra 01.09.2024 har Hjelpemiddeltjenesten driftet alt sitt arbeide fra de nye lokalene i U etg i Fjerdingby omsorgssenter.

Rehabiliteringer og funksjonsendringer kommunale bygg

Spesifisering rehabiliteringer og funksjonendringer:

Blystadlia skole og -barnehage	148
Løvenstادتunet	999
Rud skole	234
Rådhuset	2 185
Tajevegen boliger, nr 1 og 3 - tj 2651	1 039
Torva barnehage	1 039
Sum	5 644

På Tajetunet er det gjennomført brukermedvirkning og arbeid med å bygge et isolert fellesrom/"vinterstue". Byggearbeidene ble ferdigstilt i desember 2024.

På Løvenstادتunet er det gjennomført utskifting av vinduer, dører og utvendig kledning på nordøstlige fasade. Arbeidene gikk som planlagt og ble ferdigstilt september 2024.

For rådhuset er det planlagt utskifting av ventilasjonsaggregat og utbedring av kanalnett. Prosjektet vil gi bedre innelima for store deler av rådhuset og videreføres i 2025.

For Rud skole er det skiftet ut brannvarslingsanlegg sommeren 2024.

På Torva barnehage er det skiftet ut eldre vinduer, utvendige dører og solavskjerming. Tiltaket ble gjennomført sommeren 2024 og vil gi bedre innelima og et redusert energiforbruk/driftsutgifter.

Kunst i offentlig rom

Kunstverket på Marikollen torg er ferdig produsert fra kunstner og vil bli montert og ferdigstilt våren 2025.

For Fjerdingby skole, ble det lyst ut en konkurranse for utsmykning av skolen. Blant mange interessenter, valgte juryen ut seks kandidater til en lukket konkurranse. Kandidatene har jobbet med å utarbeide konkrete forslag til utsmykning av skolens inne- og uteområder. Det er skrevet kontrakt med 3 vinnere i denne konkurransen som har jobbet videre med å planlegge kunstverkene. Ett kunstverk innendørs, ble ferdigstilt høsten 2024. Kunstverket på ressursavdelinga vil bli ferdigstilt i påsken 2025 da kunstner ikke kan jobbe samtidig som det er skoledrift. Det siste prosjektet med 2 større skulpturer på skolens uteområde er i produksjon og ventes ferdig august 2025. Av overskuddet fra utsmykning av Fjerdingby skole, har kunstner, Tore Hogstvedt, malt et stort maleri som er plassert ved Myrdammen. Åpning av kunstverket ble gjennomført høsten 2024.

Kjøp og salg av kommunale utleieboliger

I 2024 er det ikke kjøpt eller solgt boliger.

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Porteføljen har en årlig ramme, og investeringene er prioritert gjennom Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. I 2024 er det gjennomført rehabilitering av kunstgressbaner i Marikollen og på Nordby og rehabilitering av damanlegg i Ramstadsjøen og skoledammen.

Status og fremdrift

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Akkumulert regnskap	Akkumulert avvik
	2024	2024	2024	t.o.m. 2024	t.o.m. 2024
Grunnerverv	320	0	-320	3 094	-874
Langrennsløyper utenfor stadion	1 594	0	-1 594	15 478	122
Lysanlegg langrennsarena	-383	0	383	5 013	383
Snøproduksjon løyper utenfor stadion	154	0	-154	7 913	-13
Reguleringssak Fjerdingbydammen	0	0	0	479	-479
Marikollen - vann til snøproduksjon	259	0	-259	259	-259
Marikollen utvikling	11	0	-11	-547	547
Gressnebben	0	0	0	114	-44
Lysanlegg Marikollen og Sandbekken	0	0	0	1 557	763
Ballfangernett Marikollen	0	-778	-778	72	850
Nærmiljøanlegg	0	0	0	0	750
Granulatuttak kunstgressbaner	485	-200	-685	1 312	688
Turveier	0	0	0	0	250
Sandbekken kunstgress - styringssystemer	0	200	200	0	200
Åsvang naturgress - rehabilitering	308	500	192	308	192
Rehabilitering kunstgress	22 210	21 378	-832	22 210	-832
Ramstadsjøen	12 432	17 000	4 568	12 289	4 711
Åmodtdammen	975	500	-475	182	318
Skoledammen	1 813	0	-1 813	2 158	842
Porteføljerramme idrett og friluftsliv	0	5 000	5 000	0	-748
Sum portefølje idrett og friluftsliv	40 178	43 600	3 422	71 891	7 367

Grunnerverv

Tiltak i henhold til avtale mot nabo i Asbjørn Dørumsgardsveg i Marikollen er gjennomført desember 2024. Oppmålingsforretning er gjennomført og det gjenstår ingen fordringer mot naboen.

Det er inngått ny avtale med grunneier av skog om arealoverføring på deler av Marikollen. Det gjenstår en oppmålingsforretning mot denne naboen fra Blystadlia mot toppen av alpinbakken (endelig avklart eiendomsgrense ved driftsvei). Det gjenstår ingen økonomiske tiltak av betydning i prosjektet.

Langrennsløyper og snøproduksjon utenfor stadion

Avsluttende arbeider, herunder kantavslutning og anbefalte overvannstiltak ble ferdigstilt i september. Det var behov for sikring av fjellskråninger og dette ble anskaffet og gjennomført i november og desember 2024. Fjellsikringen hadde en kostnad på ca. 0,27 MNOK som ikke var medregnet til rapporteringen til 2. tertial. Anlegget som helhet ble ferdigstilt i 2024 og resterende tildelte spillemidler på 2,5 MNOK forventes utbetalt 1. tertial 2025.

Lysanlegg langrennsarena

Prosjektet er ferdigstilt og lukkes.

Fjerdingbydammen og vann til snøproduksjon

I utgangspunktet ble det startet opp reguleringsplanarbeid med sikte på oppdemming av Fjerdingbydammen for snøproduksjon til Marikollen. Etter førstegangsbehandling i planutvalget den 28.03.2022 sak 8/2022, ble reguleringsplanforslaget lagt ut til offentlig høring. I høringsuttalelse frarådet Statsforvalteren gjennomføring av prosjektet grunnet hensyn av naturverdier, og anbefalte Rælingen kommune om å søke alternative løsninger. I etterkant av høringsuttalelsen har Rælingen kommune utredet alternative vannkilder til snøproduksjon. Det ble fremmet ny førstegangsbehandling høsten 2023, men dette forslaget ble sendt tilbake til administrasjonen for ytterligere utredninger. Saken ble presentert muntlig av kommunedirektør for formannskapet 15. april 2024. Høsten 2024 ble det opprettet et politisk utvalg med formål om å komme frem til en politisk enighet rundt valg av vannkilde for Marikollen. Gjennom bestillinger fra utvalget er det spesielt gjort utredninger av alternativet Marikollslottedammen. Alternativet Fjerdingbydammen har ikke vært jobbet aktivt med siden saken var oppe til ny førstegangsbehandling i 2023, men står fortsatt som et alternativ. Utvalget vil komme med sin anbefaling til kommunestyret i løpet av våren 2025.

Gressnebben

Etablering av tursti fra Hammeren til Gressnebben langs Øyeren, via Rælingen kirke. Prosjektet ble ferdigstilt i samarbeid med RØX (Rælingen - Østmarka på kryss og tvers) i 2024. Prosjektet kan lukkes.

Huldrekolonien

Prosjektet omfattet opprinnelig en mindre oppgradering av hytta Huldrekolonien øst for Ramstadsjøen. Dette prosjektet blir ikke gjennomført og kan lukkes.

Det kommer en egen politisk sak i 2025 der det foreslås å overføre eiendommen til en lokal forening. Rælingen Jeger og Fiskeforening og/eller Rælingen Speidergruppe er aktuelle alternativer.

Lysanlegg Marikollen og Sandbekken

Flomlyset til kunstgressbanene i Marikollen og på Sandbekken er oppgradert fra hallogen til LED. Prosjektet er ferdigstilt, inkludert tiltak mot lysforurensning mot nabobebbyggelse i Tømmervegen ved Sandbekken. Det er utbetalt 0,43 MNOK i spillemidler i 2. tertial. Prosjektet kan lukkes.

Ballfangernett Marikollen

Ballfangernett til sandvolleyballbanen ble etablert samtidig som Marikollparken fase 2. Resterende midler på 0,8 MNOK er overført til prosjektet rehabilitering kunstgress Marikollen og Nordby, og ballfangernett ble etablert ned mot parkeringsplassen i nord i Marikollen. Prosjektet kan lukkes.

Nærmiljøanlegg

Det er bevilget 0,75 MNOK som er besluttet å bruke på Løvenstadområdet etter behovsvurdering og medvirkningsprosess. Fra tidligere ramme er det 0,8 MNOK igjen på Nærmiljøanlegg-ramme. Det er i tillegg søkt og tildelt 1,0 MNOK fra DNB-sparebankstiftelsen, hvorav 0,8 MNOK går til Nærmiljøanlegg. Det legges opp til å søke spillemidler til anlegg på 0,6 MNOK. Total ramme er 2.95 MNOK, og det er innledet samarbeid med Løvenstad Borettslag om lokasjon på deres eiendom som skal behandles på deres generalforsamling i mai 2025.

Granulattiltak kunstgressbaner

Prosjektet er bevilget kommunale midler på 2,2 MNOK for 2023. Det er bevilget 0,35 MNOK fra Handelens Miljøfond til fysiske barrierer rundt Sandbekken kunstgress som ble etablert i mai 2024. Det

er også lagt ny asfalt rundt deler av banen slik at snødeponiet er helt og jevnt. Rister og snødeponi på Sandbekken ble realisert høsten 2023. Tilskuddet på 300 000,- ble utbetalt i juli.

I Marikollen er det gjennomført spyling og rensk av overvannskummer rundt banene. Det gjenstår tiltak til Marikollen Kunstgressbane 2 hvor det er søkt Handelens miljøfond om tilskudd som forventes i 2025, og tiltak planlegges gjennomført våren 2025. De nye banene som er bygget på Marikollen kunstgress 1 og 7er og Nordby har miljøvennlig innfyll uten gummigranulat.

Turveier

Det er bevilget 0,25 MNOK til planlegging og oppfølging av Sti- og løypeplanen. Prosjektet er ikke påstartet.

Sandbekken kunstgress – styringssystem

Undervarmen på Sandbekken kunstgress styres manuelt og er ressurskrevende. Det er satt av midler til et mer moderne og automatisert system som skal etableres før vinteren 2024/2025. Prosjektet har pågående dialog med leverandør om mulig løsning.

Åsvang naturgress – rehabilitering

Banen har ligget i brakk siden 2018 og er reetablert, og det ble bevilget 0,5 MNOK. Banen er ferdigstilt, og har fungert som avlastningsbane mens nye kunstgressbaner ble lagt på Nordby og i Marikollen. Det har etter ferdigstillelse kommet inn et innspill om modellflyplass som er vurdert i administrasjonen og Rælingen Idrettsråd. Det er ønskelig å tilrettelegge for dette for å øke mangfoldet av aktiviteter i kommunen. Det vil søkes etablering våren 2025.

Rehabilitering av Marikollen kunstgressbane 1 og 7er og Nordby kunstgressbane

Kommunestyret vedtok i sak 23/2024 den 24. april 2024 gjennomføring av prosjektet. Banene på Marikollen var dysfunksjonelle for fotballspill grunnet ujevnheter i banedekket. Dette skyldes at banen har dreneringsutfordringer. Baner er nå etablert med et miljøvennlig innfyll av kapslet sand som erstatter gummigranulat. Banene ble ferdigstilt 13. september, og er tatt i bruk av idretten. Innkledning av containeren, hvor alt det tekniske tilknyttet undervarmeanlegget befinner seg, ble ferdigstilt i mars 2025. Prosjektet ligger an til noe mindreforbruk.

Rehabilitering av damanlegg i Ramstadsjøen

Rehabilitering av Ramstadsjøen ble vedtatt gjennomført av kommunestyret i sak 23/2024 den 24. april 2024. Nedtapping ble gjennomført sommeren 2024, og ny hoveddam og ny sperredam ble etablert senhøsten 2024. Med bakgrunn i de stedlige forholdene som ble synlige etter nedtapping, ble det gjort noen endringer i plassering og utførelse fra opprinnelig prosjektering, men endringene hadde noe positiv effekt på prosjektets økonomi. Det gjenstår noe oppfølging knyttet til istandsetting av anleggsveier, men prosjektet ligger an til mindreforbruk.

Rehabilitering av damanlegg i Skoledammen

Rehabilitering av Skoledammen ble vedtatt for gjennomføring av kommunestyret, i sak 23/2024 den 24. april 2024. Tildelt ramme på prosjektet er 2.5 MNOK. Arbeidene ble gjennomført høsten 2024 og permanent vannspeil er nå på et nivå som er halvparten så høyt som tidligere vannspeil. Prosjektet ligger an til noe mindreforbruk.

Rehabilitering av damanlegg i Åmotdammen

Prosjektet er planlagt gjennomført i 2025. Kostnader deles 50% med Lørenskog kommune. I 2024 har det utført planlegging, søknad om ulike tillatelser, prosjektering og utlysning av entrepris konkurranse for gjennomføring av arbeidene. Arbeidene er planlagt gjennomført 2025.

Urbant landbruk, Løvenstad Borettslag

Prosjektet har kommet frem som en del av Nærmiljøprosjektet etter medvirkning og dialog med Løvenstad Borettslag. Rælingen kommune fikk bevilget 1 MNOK fra DNB Sparebankstiftelsen til utvikling av anlegg på Løvenstad, og det er 0,25 MNOK fra denne bevilgningen som er avsatt til Urbant Landbruk. Hagen er etablert i 2024, og det er dannet et samdyrkelag i Løvenstad Borettslag som drifter området.

Vei og veilys

Status og fremdrift

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Akkumulert regnskap	Akkumulert avvik
	2024	2024	2024	t.o.m. 2024	t.o.m. 2024
Forsterket belysning gangfelt og skolev	0	-27	-27	723	600
Fortau Tangerudvegen	63	0	-63	1 886	1 714
Områderehabilitering Rud	392	1 100	708	1 331	1 419
Elgråkket breddeutvidelse av vei	1	0	-1	120	-120
Ladestasjoner	0	-30	-30	2 130	0
Elbil ladere Fjerdingby helsetun	1 021	0	-1 021	1 021	-1 021
Prost Refsumsveg	0	0	0	0	0
Per Oppegårdsveg	2 230	2 800	570	2 230	570
Støttemur Kirkevegen	1 233	900	-333	1 233	-333
Slynga - Buholen	16	400	384	16	384
Solvegen	2 014	0	-2 014	2 014	-2 014
Porteføljeramme vei og veilys	0	57	57	0	-1 556
Sum portefølje vei og veilys	6 970	5 200	-1 770	12 704	-357

Fortau Tangerudvegen

Fortauet, inkludert parkeringsplasser langs veien, var ferdig etablert i 2023. I første halvår 2024 er det utført oppmerking av parkeringsplass, arrondering av sideterreng. Prosjektet er ferdigstilt og kan lukkes.

Områderehabilitering Rud

Det er planlagt opprusting av Knattenvegen og Prost Refsumsveg som begge har behov for opprusting av både vei- og VA-arbeider. Gjennomføring av Knattenvegen er planlagt til våren 2025.

Runivegen del 1 ble asfaltert i mai 2024, mens del 2 er utsatt i påvente av avklaring av naboforhold. Del 2 blir mest sannsynlig asfaltert sammen med prosjektet Knattenvegen i 2025.

Elgråkket breddeutvidelse av vei

Prosjektet er ferdig planlagt, og det er enighet med borettslaget om kjøp av veiarealet. Arbeidene er planlagt utført våren 2025 for å unngå vinterarbeider. Budsjettmidler er medtatt under portefølje for strategisk kjøp og salg av eiendommer.

Ladestasjoner

Tidligere prosjekt for ladestasjoner som var ferdigstilt i 2023 avsluttes.

Elbil ladere Fjerdingby helsetun

I 2024 ble det montert 21 nye ladepunkter ved Fjerdingby helsetun.

Per Oppegårdsveg

I løpet av sommeren ble det gjennomført en opprusting av vegen. Det omfattet punktvis forsterkning av vei der dette var nødvendig, ett lag asfaltering av hele veien, tilpasning av kumringer og lokk, utbedring

av sprekker på deler av fortau, utbedring av grøft, kryss, siktsoner, fartsdempende tiltak og nyetablerte opphøyde gangfelt med fortau. Prosjektet ble ferdigstilt juni 2024 og prosjektet kan lukkes.

Støttemur Kirkevegen

Prosjektet med oppbygging av støttemur er ferdigstilt. Prosjektet kan lukkes.

Slynga – Buholen

Slynga og Buholen er veger med dårlig tilstand og en bæreevne på 6 tonn. Vegene har mange skader i asfaltdekket og dårlig overvannshåndtering. Det er i tillegg et prioritert tiltak i trafikksikkerhetsplanen og se på tiltak for myke trafikanter. Det er startet opp planlegging i 2024 og prosjektet gjennomføres mest sannsynlig i 2025.

Solvegen

Solvegen var opprinnelig satt opp på investeringsplanen i 2025, men byttet oppstart med Prost Refsums veg. Vegen er oppgradert med masseutskifting, ny asfaltering og utbedring av grøfter. Arbeidene er ferdig, og det gjenstår kun registrering i nasjonal veidatabank som skal gjøres i 2025.

Vann og avløp

I 2024 er det gjennomført rehabilitering av hovedledning i Øvre Rælingsveg og planlagt for ny pumpestasjon for avløp (PA 16).

Status og fremdrift

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Akkumulert regnskap	Akkumulert avvik
	2024	2024	2024	t.o.m. 2024	t.o.m. 2024
Rudområdet	1 003	6 400	5 397	10 689	2 656
Rehab hovedl. Øvre Rælingsveg/Kroken	12 277	0	-12 277	12 277	-12 277
Gml Strøm - Grensenvegen	0	0	0	450	1 155
Krokenvegen	0	0	0	1 207	3 793
Ny PA 16	990	3 200	2 210	1 602	2 598
Kontormodul Kirkebyvegen	-139	0	139	-139	139
Porteføljeramme vann og avløp	0	10 000	10 000	0	14 045
Sum portefølje vann og avløp	14 131	19 600	5 469	26 086	12 109

Rudområdet Sør

Her inngår Knattenvegen og Prost Refsumsveg som begge har behov for opprusting av både vei- og VA-arbeider. Planleggingen startet i høst 2024, og gjennomføringen er planlagt til våren 2025.

Runivegen del 1 ble asfaltert i mai 2024, mens del 2 er utsatt i påvente av avklaring av naboforhold. Del 2 blir mest sannsynlig asfaltert sammen med prosjektet Knattenvegen i 2025.

Rudområdet Nord

Det er gjennomført oppdimensjonering av ledningsnett i Kvennhusvegen i forbindelse med nytt boligprosjekt. Alle ledningene ble oppjustert for å takle fremtidig vekst i innbyggertall. Kommunen har bekostet dimensjonsøkningen av ledningene, mens øvrige kostnader ble dekket av utbygger.

Ny PA16

For ny pumpestasjon på Nordby er det gjennomført planlegging i 2024. Det inkluderer utarbeidelse av fagrapporter, prosjektering og konkurransegrunnlag for entreprisekonkurranse.

Krokenvegen VA del 1

Arbeidene ble ferdigstilt og overtatt i 2024. Sluttoppgjør gjenstår til 2025.

Digitalisering og innovasjon

Status og fremdrift

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Akkumulert regnskap	Akkumulert avvik
	2024	2024	2024	t.o.m. 2024	t.o.m. 2024
Visma ERP	405		-405	405	-405
Skyreise - ny IKT-plattform	679		-679	937	821
RPA/AI automatisering	0		0	2 749	-1 949
Velferdsteknologi	105		-105	3 593	5 027
Virksomhetsarkitektur	0		0	0	300
Nettsider	109		-109	874	126
Barnevernsystem	371		-371	371	-371
Framsikt	389		-389	389	-389
Porteføljeprogram digitalisering	0	3 300	3 300	0	13 281
Sum portefølje digitalisering	2 058	3 300	1 242	9 318	16 441

Visma ERP Plus

Oppgradert lønns-, personal- og økonomissystemet vårt til Visma Erp plus, en skybasert løsning. Løsningen driftes nå av Visma, og leveres som en tjeneste. Dette forenkler overgangen til ny IKT-plattform betydelig.

Skyreise – ny IKT-plattform

IKOMM har overtatt driften av IKT fra 1. oktober 2024. Ansatte, som var en del av Øyeren IKT, ble overdratt av ny driftsleverandør. Planleggingsprosessen med å splitte plattformen fra en felles plattform med Enebakk startet i november, og vil pågå første halvdel av 2025. Det har vært utfordrende å overføre oppgaver og kompetanse på svært kort tid, noe som har gått utover kvaliteten på tjenestene som har blitt levert.

Velferdsteknologi

Kommunen er i slutfasen på arbeidet med å få på plass en ny rammeavtale på velferdsteknologi. Dette har vært en lang og tung prosess, der vi har samarbeidet med Lørenskog kommune. Ny avtale sikrer oss en samarbeidspartner på området velferdsteknologi, som forhåpentligvis vil føre til effektive og gode tjenester for våre innbyggere. En ny avtale sikrer oss også bedre samarbeid med andre aktører.

Nettsider

Kommunen har modernisert nettsider, slik at de ivaretar innbyggernes behov på en bedre måte. Bedre brukeropplevelse, økt selvbetjening, forbedre søkefunksjonalitet og ikke minst mer relevant innhold er viktige faktorer i fornyelsen. I slutten av året ble også kommunens fornyet. Hovedmålet med intranettet var å skape et samlingspunkt for hele organisasjonen, et digitalt torg.

Barnevernsystem

Kommunens barnevernsystem er skiftet. Systemet leveres nå som en tjeneste, i skyen, av Visma. Ny funksjonalitet, spesielt rundt økonomirapportering, vil være nyttig for fagområdet i tiden som kommer.

Framsikt

Vi har tatt i bruk Framsikt som verktøy for virksomhetsstyring, og laget et digitalt handlingsprogram for 2025-2028.

Maskiner og utstyr

Status og fremdrift

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Akkumulert regnskap	Akkumulert avvik
	2024	2024	2024	t.o.m. 2024	t.o.m. 2024
Maskiner og utstyr vei og veilys	744	0	-744	744	-2 141
Maskiner og utstyr vann og avløp	733	0	-733	733	1 482
Porteføljeramme maskiner og utstyr	1 393	2 500	1 107	1 393	1 107
Sum portefølje maskiner og utstyr	2 870	2 500	-370	2 870	448

Det er kjøpt inn to varebiler, kran til liten lastebil og tank til anleggsdiesel.

Strategisk kjøp og salg av eiendommer

Status og fremdrift

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Akkumulert regnskap	Akkumulert avvik
	2024	2024	2024	t.o.m. 2024	t.o.m. 2024
Kvennhusvegen	-64	0	64	-64	64
Knattenvegen	7	0	-7	7	-7
Bark Blystadlia, breddeutvidelse vei	-1 446	0	1 446	-1 446	1 446
Porteføljeramme kjøp og salg	0	-1 500	-1 500	0	-26 507
Sum strategisk kjøp og salg av eiendom	-1 503	-1 500	3	-1 503	-25 004

I 2024 er det mottatt 1,5 mill. kr etter salg for boligprosjektet BARK i Blystadlia. Kommunen er forpliktet til å breddeutvide sving i atkomstveien. Kostnadene er estimert til ca. 1,4 mill kr, og er planlagt gjennomført i 2025.

Det er inngått avtale om salg av tomt på ca. 3,2 daa som inngår i detaljreguleringsplan Bjørnholthagan, PS 18/2024, vedtatt 24. april 2024. Oppgjørstidspunkt for kjøpesummen er knyttet til utbyggers oppstart av prosjektet.

Personal og organisasjon

Sykefravær per tjenesteområde

Tjenesteområde	Fravær 2024		
	Korttid i %	Langtid i %	Samlet fravær i %
Oppvekst	3,54 %	5,79 %	9,33 %
Helse	4,39 %	7,31 %	11,70 %
Mestring	1,96 %	3,30 %	5,26 %
Nærmiljø	1,51 %	4,78 %	6,29 %
Strategi	2,36 %	3,35 %	5,71 %
Sum tjenesteområder	3,40 %	5,74 %	9,14 %

Kommentar sykefravær

I forbindelse overgang til nytt verktøy for analyse- og virksomhetsstyring, Framsikt, så vil sykefraværstallene fra 2024 og fremover ikke kunne sammenliknes med tidligere år. I Framsikt brukes en annen utregningsmetode, og systemet korrigerer ikke for ferie.

Sykefraværet i 2024 endte på 9,16 % totalt for kommunen. Av dette er 3,46 % korttidsfravær (under 16 dager), og 5,7 % er langtidsfravær. Som en tommelfingerregel er det vanlig at korttidsfraværet utgjør ca. 1/3 av det totale sykefraværet, og vi ser at det her ligger litt over.

Av de fem tjenesteområdene våre er det Helse som har det høyeste fraværet med 11,76 %. Her har vi døgnkontinuerlige tjenester 365 dager i året, og en del av brukerne/pasientene har en helsesituasjon som gjør at de ikke må utsettes for smitte. Det vil følgelig ha noe innvirkning på sykefraværet.

Oppvekst har også et høyt sykefravær med 9,35 %. Dette er ansatte i skoler, barnehager, oppveksttjenester og barnevern, og her har vi ca. halvparten av kommunens dagsverk. Derfor gir Oppvekst seg også stort utslag på sykefraværstatistikken, sammen med Helse som også er et stort område. Til sammen har vi mer enn 80 % av våre dagsverk i disse to tjenesteområdene.

Områdene Mestring, Nærmiljø og Strategi har et lavere sykefravær, og ligger forholdsvis likt fra 5,36 % til 6,12 %.

Sykefraværet i kommunen er høyt, og det jobbes nå målrettet for å redusere det igjen, slik at vi kan komme ned på det nivået vi hadde i årene før pandemien.

Årsverk

Enhet	Faktiske årsverk 2024			
	Fast	Vikar	Midlertidig	Total
Oppvekst	537,41	13,00	9,55	559,96
Helse	282,31	6,75	0,50	289,56
Mestring	71,43	1,34	8,60	81,37
Nærmiljø	81,87	0,00	1,92	83,79
Strategi	80,17	0,03	1,77	81,97
Total	1 053,19	21,12	22,34	1 096,65

Kommentar årsverk

Ny organisasjonsstruktur med fem virksomhetsområder ble etablert 1.1.2024. I den forbindelse ble enheter flyttet og i noen tilfeller splittet, og som følge av dette vil ikke årsverkstall for 2024 være direkte sammenlignbare med tall fra 2023. I forbindelse med overgang til nytt verktøy for virksomhetstyring beregnes også årsverkstallene på en annen måte enn tidligere, som et vektet uttrykk for antall årsverk gjennom året, istedenfor status på et gitt tidspunkt. Eksempelvis vil en ansatt i en 100 % stilling i 6 måneder i 2024 telle som 0,5 årsverk i denne tabellen, dersom stillingen har vært vakant de resterende 6 månedene.

Likestilling - Lønn

	Ansatte		Kvinner lønn i % av menns	Gj.snitt stillingsprosent	
	Kvinner	Menn		Kvinner	Menn
KS stillingsgruppe					
Kap 3 - Ledere kap. 3.4.1	3	4	-	-	-
Kap 3 - Ledere kap. 3.4.2	27	13	96,6 %	42,0 %	49,1 %
Kap 3 - Ledere kap. 3.4.3	50	6	99,0 %	35,2 %	51,2 %
Kap 4 - Stillingskoder for arbeidsleder/formann, leder og fagleder	27	13	95,4 %	30,4 %	36,1 %
Kap 4 - Utdanningsstillinger	2	0	-	-	0,0 %
Kap 4 - Stillinger uten særskilt krav til utdanning	152	73	99,3 %	21,8 %	22,2 %
Kap 4 - Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger	365	97	99,2 %	20,8 %	26,1 %
Kap 4 - Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	281	62	100,6 %	29,1 %	22,0 %
Kap 4 - Adjunkt og Stillinger med krav om 4- årig U/H-utdanning	104	24	103,0 %	35,1 %	34,2 %
Kap 4 - Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	72	24	101,8 %	43,8 %	40,9 %
Kap 4 - Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	20	9	104,9 %	55,3 %	56,1 %
Kap 4 - Lektor med tilleggsutdanning	27	17	100,3 %	44,7 %	37,7 %
Kap 5	63	32	96,4 %	44,9 %	45,7 %
Kap 5 - Stillingskoder for ledere	1	0	-	-	0,0 %
Andre stillinger	5	7	-	-	0,0 %
Andre stillinger - Utdanningsstillinger	16	4	-	16,6 %	-
Total	1 156	367	99,0 %	77,6 %	77,3 %

Likestilling - Deltid og midlertidighet

Kjønnsbalanse		Midlertidige ansatte		Faktisk deltid	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
1 178	373	126	64	558	153

Likestillingsredegjørelse

Slik jobber vi med likestilling

Hvert år kartlegger og redegjør vi for

- kjønnsbalansen totalt i kommunen (antall)
- midlertidig ansatte (kjønnsforskjell i antall eller prosent)
- ansatte i deltidsstillinger (kjønnsforskjell i antall eller prosent)
- gjennomsnitt antall uker foreldrepermisjon for kvinner og menn
- lønnsforskjeller på ulike stillingsnivå/grupper (kjønnsforskjeller i kroner eller prosent)
- lønnsforskjell totalt i kommunen (kjønnsforskjell i kroner eller prosent)
- kjønnsfordeling på ulike stillingsnivåer/grupper (kjønnsforskjeller i antall eller prosent)

Annethvert år kartlegger og redegjør vi i tillegg for

- ansatte som jobber ufrivillig deltid

I redegjørelsen beskriver vi også

- hvordan vi har satt sammen og definert ulike stillingsnivåer. I dette arbeidet har vi vurdert både likt arbeid og arbeid av lik verdi
- hvordan vi har kartlagt ufrivillig deltid
- hvordan vi vurderer tallene i forhold til tidligere år, og mulige årsaker til eventuelle forskjeller

Til beregningen av lønnsforskjeller har vi delt opp fastlønn og ulike tillegg, bonuser og goder for regnskapsåret 2024. Vi har også vurdert likt arbeid og arbeid av lik verdi i utformingen av stillingsnivåene. Utformingen av stillingsnivåene er basert på eksisterende stillingskategorier i kommunen iht hovedtariffavtalen for KS-området, og en vurdering av hvilke stillinger som inngår i de ulike nivåene. De tillitsvalgte har deltatt når vi har planlagt, gjennomført og evaluert lønnskartleggingen.

- Eksempel på likt arbeid: To rådgivere i samme eller ulik avdeling
- Eksempel på arbeid av lik verdi: Helsefagarbeider og driftstekniker

Tallene for 2024 er ikke sammenlignbare med tidligere år. Dette skyldes at kommunen nå har tatt i bruk Framsikt, som beregner antall ansatte og antall årsverk på en annen måte enn tidligere. Antall ansatte er summen av alle som har hatt et ansettelsesforhold til Rælingen kommune en eller annen gang i løpet av 2024, og er derfor langt høyere enn det reelle antallet ansatte per 31.12. (1551 ansatte i løpet av 2024 mot 1229 ansatte per 1. januar 2025)

Kjønnsbalansen totalt i kommunen (prosent og antall)

76 % av kommunens ansatte er kvinner (1178 kvinner og 373 menn). Dette tallet har vært omtrent uforandret de siste årene. Det er liten endring fra år til år på andel kvinner og menn fordelt på alder. Hvis vi ser på kvinner og menn fordelt på tjenesteområder, ser vi at det er i barnehagene samt innen helse, omsorg og velferd det er lavest andel menn, men også i skoler/SFO er det nesten 4 ganger flere kvinner enn menn.

Ansatte i deltidsstillinger (kjønnsforskjell i antall eller prosent)

558 kvinner og 153 menn som utførte arbeid i løpet av 2024 i Rælingen kommune jobbet deltid en eller annen gang i løpet av 2024. Dette utgjør 45,8% av våre ansatte. Dette tallet er som sagt ikke

sammenlignbart med tidligere år, siden tallgrunnlaget i Framsikt inkluderer alle som har hatt et ansettelsesforhold i 2024, f.eks alle som hadde sommerjobb for ungdom eller som var sommerferievikarer. Den reelle andelen som jobbet deltid er 33% per 31.12.2024.

Det er uansett en utfordring, ikke bare for Rælingen kommune, men for hele samfunnet, at mange kvinner jobber deltid. Satsingen på å utvikle heltidskultur er derfor et viktig likestillingspolitisk tiltak. Den reelle andelen menn som jobber deltid er 31,0%, mot 34 % blant kvinnelige ansatte per 31.12.2024.

Lønnsforskjeller på ulike stillingsnivå/grupper (kjønnsforskjeller i prosent)

Av kommunens lønnspolitikk fremgår det at likeartede stillinger i utgangspunktet skal ha lik lønn, og at det skal være samsvar mellom ansvar og lønn. Lønnspolitikken skal være forutsigbar og omfatte alle ansatte. Majoriteten av kommunens ansatte har en lønns plassering i henhold til gjeldende tariffavtaler. Det er veldig små lønnsforskjeller mellom kvinner og menn totalt sett. Den største forskjellen finner vi blant faglederne, der kvinner har 95,4 % av menns lønn. Dette skyldes i stor grad at det er relativt liten andel menn, og at menn ofte er ansatt i sektorer der konkurransen om arbeidskraften er størst mot privat næringsliv, som f.eks. innen IKT og teknisk sektor. Denne konkurransen er lønnsdrivende.

Innenfor samme sektor er det i praksis ingen lønnsforskjeller mellom kvinnelige og mannlige ledere.

Lønnsforskjell totalt i kommunen (kjønnsforskjell i prosent)

Kvinner er overrepresentert i de lavest lønnede gruppene hvor det ikke er krav om utdanning / evt. høyskoleutdanning. Dette synliggjør utfordringene kommunen har med å få ansatt flere menn spesielt innen pleie og omsorg, i barnehager og på barneskolene. I disse sektorene er andelen menn fortsatt svært lav. I tillegg kan noe av forskjellen forklares ved at det ofte er menn som besitter stillinger innen tekniske yrker som for eksempel ingeniører og IKT-fag. Her må kommunen konkurrere med privat sektor om arbeidskraft som det er krevende å få tak i, og det bidrar til økt lønnsnivå for disse gruppene.

Gjennomsnittslønn for kvinner har hele tiden ligget under gjennomsnittslønn for menn, men forskjellen er redusert siden 2013. I 2024 utgjør gjennomsnittslønnen for kvinner i Rælingen kommune 99,04 % av menns gjennomsnittslønn, mens den i 2013 utgjorde 93 %. Nasjonale tall for alle sektorer (SSB) viser at kvinner i 2024 hadde en gjennomsnittslønn som utgjorde 88,2 % av menns gjennomsnittslønn. I kommunesektoren utgjør kvinners gjennomsnittslønn 94,8% av menns gjennomsnittslønn. (SSB 2025)

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn er altså vesentlig mindre for ansatte i Rælingen kommune enn for alle sektorer i resten av landet, og også mindre enn i kommunesektoren for øvrig.

Noen små lønnsforskjeller mellom kvinner og menn finnes fortsatt hos oss, og det skyldes dels et kjønnsdelt arbeidsmarked der nyansatte menn og kvinner har ulik utdanningsbakgrunn, alder og ansiennitet, noe som selvsagt virker inn på generelt lønnsnivå i et lønssystem sterkt preget av ansiennitet og utdanningsnivå. I tillegg jobber langt flere kvinner enn menn deltid, noe som også påvirker samlet lønn.

Kjønnsfordeling på ulike stillingsnivåer/grupper (kjønnsforskjeller i antall eller prosent)

Kommunen har en kvinneandel blant de ansatte på 76%. Dette gjenspeiles i alle grupper i organisasjonen. På avdelingsledernivået er det en stor overvekt av kvinner, noe som først og fremst skyldes at det er flest av denne lederkategorien innen de deler av virksomheten som er sterkt kvinnedominert. Også blant enhetslederne er det flere kvinner enn menn, særlig innenfor barnehage og helse, omsorg og velferd. Kommunen oppfordrer til positiv særbehandling der dette er tillatt, spesielt i forsøk på å rekruttere menn i kvinnedominerte yrker og i yrker med omsorg for barn.

Øvrige kjønnsforskjeller fremkommer av tabell 1.

Måling og beskrivelse av ufrivillig deltid

Annethvert år kartlegger og redegjør vi i årsberetningen for ansatte som jobber ufrivillig deltid. Andelen ansatte med ufrivillig deltid er ikke kartlagt i 2024.

Vi gjennomførte i desember 2023 en egen spørreundersøkelse om deltid blant alle ansatte som har deltidsstilling. I tillegg spørres det sporadisk om deltidsansatte ønsker å jobbe mer i forbindelse med medarbeidersamtaler. Dette er satt i system ved innføringen av nytt verktøy for medarbeidersamtaler, der spørsmålet om ufrivillig deltid er et standard tema for ansatte som ikke har 100 % stilling.

Rutinen er å lyse ut ledige stillinger internt for at ansatte skal kunne øke sine stillingsstørrelser. Vi ser allikevel fortsatt en trend der mange kvinner ønsker å jobbe i redusert stilling, og heller ønsker å «shoppe» ledige vakter etter eget ønske. Reelt ufrivillig deltid er en utfordring for et lite antall av våre ansatte, men det er en felles målsetting for politikere, administrasjon og tillitsvalgte å styrke heltidskulturen i kommunen.

Sammensetning av ulike stillingsnivåer

I dette arbeidet har vi vurdert både likt arbeid og arbeid av lik verdi. Vi har tatt utgangspunkt i de stillingsgruppene som ligger til grunn for garantilønnstabellen i hovedtariffavtalen for KS-området. Disse gruppene skal representere arbeid av lik verdi, slik at en fagarbeiders arbeid er like mye verdt enten vedkommende jobber som vaktmester eller som helsefagarbeider. Som det fremkommer av tabell 1, er det svært små forskjeller på lønnsnivået til kvinner og menn i disse gruppene. De største forskjellene finner vi i gruppene som representerer alle ansatte i kap 5 i HTA, der menn har et markant høyere lønnsnivå enn kvinner. Dette har sammenheng med at noen av disse har stillinger der konkurransen om arbeidskraft først og fremst er med privat sektor (IKT, prosjektledelse av store byggeprosjekter)

Inkludering

Hovedmålsettingen for arbeidsgiverpolitikken i Rælingen kommune er utformet som en ambisjon med tilhørende beskrivelser.

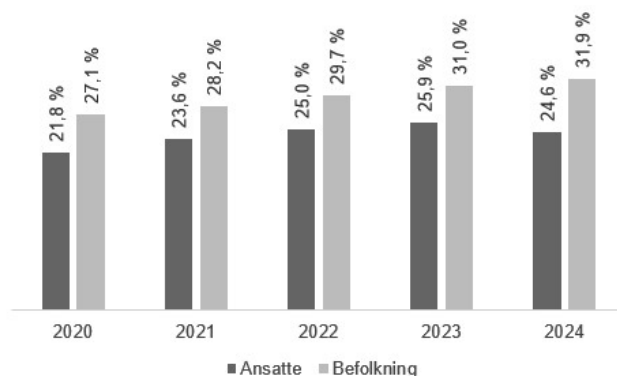
«Rælingen kommunes arbeidsgiverpolitikk skal bidra til å realisere kommunens mål ved å styrke og utløse det menneskelige potensialet i organisasjonen og speile mangfoldet i samfunnet.

Arbeidsgiverpolitikken skal gjøre kommunen til en attraktiv arbeidsgiver som klarer å rekruttere, utvikle og holde på medarbeidere som trives med å løse kommunens omfattende samfunnsoppdrag.»

God arbeidsgiverpolitikk kommer til uttrykk ved at

- medarbeidere opplever arbeidsgivers verdier, holdninger og handlinger på en måte som fremmer motivasjon og som gir muligheter til å utføre arbeidet til beste for Rælingen kommunes innbyggere
- ledere som kulturbærere bygger gode relasjoner og fremmer kommunens verdigrunnlag
- både ledere og medarbeidere tar et ansvar for å praktisere disse holdningene og verdiene i sitt daglige arbeid

Andel med innvandrerbakgrunn

Kommunens verdigrunnlag, *Ansvarlig og modig*, legger til grunn at ingen skal diskrimineres, og det vurderes som en styrke å ha kvalifisert arbeidskraft som gjenspeiler mangfoldet blant kommunens innbyggere. Blant våre ansatte har 24,6 % innvandrerbakgrunn pr 4. kvartal 2024. Dette er høyere enn gjennomsnittet for kommuner i Norge og i Akershus, som har hhv 17,1 % og 23,6 % ansatte med innvandrerbakgrunn.

Pr 31.12.2024 var andelen av befolkningen i Rælingen med innvandrerbakgrunn 31,9 %.

Rælingen kommune ser mangfold som en styrke, og vi oppfordrer derfor alle som er kvalifiserte til å søke på ledige stillinger hos oss, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering og nasjonal eller etnisk bakgrunn. Dette fremkommer også i alle våre stillingsannonser. Vi tilpasser og tilrettelegger arbeidsplass og oppgaver for en rekke ansatte hvert år, basert på den enkeltes behov og i tråd med arbeidsgivers tilretteleggingsplikt.

I kommunens ansettelsesreglement legges det vekt på rekrutteringsetikk og likestilling. Våre ledere får opplæring i gjeldende lov- og avtaleverk vedrørende likestilling og diskriminering i rekrutteringsprosessen. Kommunen oppfordrer til positiv særbehandling der dette er tillatt, spesielt i forsøk på å rekruttere menn i kvinnedominerte yrker og i yrker med omsorg for barn.

Arbeidsgiver fokuserer på likestilling i personalpolitiske satsinger. Videre har vi en likestillingsfilosofi blant annet i permisjonsreglementet, hvor det forventes til at ansatte med barn fordeler fravær knyttet til barneomsorg jevnt mellom seg og evt. den andre foreldrepersonen. Dette handler først og fremst om likestilling i hjemmet.

Vi har 494 ansatte over 50 år, og disse utfører 423 årsverk. Senter for seniorpolitikk fastslår at det er helt avgjørende at organisasjonene utarbeider strategi for hvordan vi skal beholde og videreutvikle våre eldre arbeidstakere med tanke på fremtiden og eldrebølgen vi står overfor. I kommunens livsfasepolitikk ser vi seniorerne som en viktig ressurs, og forsøker gjennom ulike tiltak å beholde seniorerne i jobb ut over den alder da de kunne ha gått av med pensjon når de har kompetanse, lyst og mulighet til dette.

Vi gjennomfører årlige kurs for medarbeidere i senkarrieren (57 år og eldre). Målet med kurset er å gi arbeidstakere oversikt over kommunens livsfasepolitikk, pensjonsordningene både hos pensjonskasseleverandørene og folketrygden, samt de psykososiale gevinstene ved å fortsette å stå i arbeid. Kurset for lederne har vi kalt «pensjon og ledelse med seniorperspektiv», og tar for seg mye av det samme som for de ansatte, men med mer fokus på økonomi og ledelse.

Ansatte som potensielt kan ta ut AFP (62-65 år)

År	Potensielle	Faktiske
2017	54	13
2018	57	11
2019	52	14
2020	55	14
2021	45	13
2022	59	12
2023	49	12
2024	62	8
2025	84	

Kilde: KLP/SPK

Andelen ansatte som vil kunne ta ut AFP øker kraftig de neste årene, gitt at AFP-ordningen består i nåværende form.

Disse forholdene bidrar til at det er viktig for kommunen å legge til rette for effektive og målrettede seniorordninger slik at ansatte velger å jobbe lenger fremfor å gå av med pensjon tidlig. Dette er også et viktig mål i IA-avtalen. Som et ledd i dette følges seniorpolitikken tett opp, og det gjennomføres seniorkurs for alle ansatte eldre enn 57 år og deres ledere.

Rekruttering og turnover

Samtidig som en økende andel av de ansatte blir seniorer, ser man at det for store utdanningsgrupper som barnehagelærere, lærere, vernepleiere, helsefagarbeidere og sykepleiere, utdannes langt færre enn det er behov for. Særlig i helsesektoren er det økende mangel på kvalifisert personell. Det er derfor stor konkurranse om å rekruttere ansatte fra disse utdanningsgruppene. Basert på dagens sammensetning av ansatte, vil kommunen ha et svært stort behov for å øke innsatsen rettet mot nyrekruttering i årene som kommer. Det er også nødvendig med økt fokus på intern kompetanseutvikling for å kvalifisere ansatte til mer kompetansekrevende stillinger. Dette har vært et viktig satsingsområde i flere år.

Årsak	Årsverk	Antall
Alderspensjon/AFP	8,6	10
Død	1	1
Uførepensjon	4	2,1
Sagt opp	43	59
Sum	56,6	72,1

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Vårt likestillingsarbeid er forankret i kommunens ulike strategier, rutiner og retningslinjer, og kommer særlig til uttrykk i arbeidsgiverstrategien og verdigrunnlaget vårt. I tillegg baseres lønnspolitikken vår på

likelønnsprinsipper, samt at rekrutteringsrutiner, permisjonsreglement, arbeidstidsreglement ol. stiller krav om, og legger til rette for likestilling og inkludering.

Skolene utarbeidet i 2023 en egen prosedyre for arbeid mot vold og trusler i samarbeid med HR-avdelingen, tillitsvalgte og verneombud. Denne prosedyren er tatt i bruk også i øvrige enheter i kommunen. Denne retter seg spesielt mot de ansattes arbeidshverdag. Grupper av ansatte som tradisjonelt utsettes for diskriminering har også høyere risiko for å bli utsatt for vold, trusler og trakassering, for eksempel pga etnisitet, seksuell legning eller utseendet. Kvinner er nok også mer utsatt enn menn.

Vi har egen veileder for håndtering av mobbing og trakassering. Denne omtaler flere forhold rundt tematikken. Den tar for seg hvordan man forebygger mot mobbing og trakassering, og beskriver forbudet mot diskriminering og forskjellsbehandling.

Verdiene våre er kompasset når ledere og ansatte handler og kommuniserer i konkrete arbeidssituasjoner og dilemmaer. Verdibasert praksis bidrar til tillit mellom kommunen og innbyggerne og til en grunnleggende holdning om å ville andre vel.

Ansvarlig og modig

Kommunens ledere og ansatte

- møter andre med respekt og verdighet ut fra deres forutsetninger. De er inkluderende og utforsker aktivt andres perspektiver og erfaringer
- er tilgjengelige for innbyggere og hverandre. De er fleksible og redelige, og følger opp avtaler og forpliktelser
- er åpne om utfordringer og prosesser. De sier det de mener, gir ærlige og konstruktive tilbakemeldinger og skjuler ikke noe som andre bør få del i
- tar initiativ til samarbeid om forbedringer. De bruker handlingsrommet og deler kompetanse og ressurser
- har mot til å tenke nytt, utfordre eksisterende praksis, prøve ut nye løsninger, våge å gjøre feil og lære av dem
- tar eierskap til beslutninger og involverer berørte for å finne løsninger sammen. De gjennomfører innenfor gitte rammer og prioriteringer og velger løsninger med miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft

Vi samarbeider godt med de tillitsvalgte for å sikre likestilling og hindre diskriminering. I dette arbeidet legger vi fire-steps metoden til grunn, der vi:

1. Undersøker og kartlegger
2. Analyserer årsaker
3. Iverksetter tiltak
4. Vurderer resultater av tiltak

Vi har en systematisk tilnærming til å benytte denne metodikken på områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging eller mulighet for å kombinere arbeid og familieliv, samt evt. andre relevante forhold som kan variere fra år til år. Seniorpolitikken vår er videreutviklet til en livsfaseorientert personalpolitikk der det tas hensyn til at ansatte er i ulike livsfaser gjennom sitt ansettelsesforhold.

Vi har egen prosedyre på arbeid med gravide ansatte i form av avtale med jordmor i bedriftshelsetjenesten. Alle ansatte som er gravide tilbys oppfølgingssamtaler med nærmeste leder og jordmor. Dette for å sikre at de får nødvendig tilrettelegging underveis i svangerskapet og blir ivaretatt på en god måte.

På alle arrangementer i kommunens regi, for eksempel sommerfest for ansatte, tar vi hensyn til behov for alternativ mat mht. for eksempel religion, allergier, vegetarianere osv.

Ved flere enheter har vi mulighet for bruk av massasjestol og seng/sofa for ansatte med behov for hvile i løpet av arbeidsdagen. Dette kan være ansatte med ryggplager eller gravide med ulik problematikk, som gjennom dette kan klare å stå i arbeid.

Slik jobber vi for å identifisere risiko for diskriminering og hindre for likestilling

- Likestillingsspørsmål er tema i partssamarbeidet med de tillitsvalgte på flere områder. Både ansettelsesutvalg, lønnsforhandlinger, tildelingsmøter for kompetansefondet, AMU og attføringsutvalget er arenaer der likestilling og inkludering inngår på ulike måter.
- I vernerunderskjemaet som alle enheter og avdelinger fyller ut årlig er et spørsmål om organiseringen og utformingen av lokaler og utstyr er tilfredsstillende for alle ansatte. Spørsmål om alle ansatte er inkludert i det psykososiale arbeidsmiljøet er også inkludert i skjemaet.

Undersøke og kartlegge

Vi oppdaget følgende risiki for diskriminering og hindre for likestilling

- Kartleggingen av ufrivillig deltid i 2023 viste at dette er et reelt problem for noen få av våre ansatte.
- Det er en utfordring for hele samfunnet at særlig mange kvinner jobber deltid. Satsingen på å utvikle og styrke heltidskultur er derfor et viktig likestillingspolitisk tiltak. I Rælingen er det relativt liten forskjell mellom andelen kvinner og menn som jobber deltid.

Analysere årsaker

Vi fant følgende mulige årsaker til risiko og hinder:

- Inntektsforskjellene mellom kvinner og menn skyldes i stor grad at det fortsatt er et flertall av kvinner som jobber deltid.

Iverksette tiltak

Vi satte i gang følgende tiltak i 2024:

- I desember 2023 kartla vi alle deltidsansatte. Dette for å identifisere ansatte med ufrivillig deltid, og få en samlet oversikt over årsaken til at de ulike jobber deltid. Videre for at lederne skal kunne følge opp de med ufrivillig deltid og sikre at vi ivaretar deres rettigheter som

fortrinnsberettigede til høyere stilling ved ledighet. Dette er videre fulgt opp gjennom 2024.

- Innholdet i stillingsannonser er endret. Vi har fortsatt et bevisst forhold til at bildebruk og ordvalg har konsekvenser for hvem som søker jobb hos oss, og vi er tydelige på at vi oppfordrer alle kvalifiserte til å søke jobb hos oss, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering og nasjonal eller etnisk bakgrunn. Vi tilpasser arbeidsplassen om det er behov for det.
- Vi har i 2024 åpnet opp for å kunne stille krav om at søkere til enkelte ledige stillinger skal ha stått utenfor arbeidslivet, eller ha funksjonsnedsettelse. Dette er i tråd med gjeldende praksis i Staten, og har også blitt avklart at kan gjelde i kommunesektoren.
- Vi har fortsatt fokus på universell utforming ved alle ombyggings- og utbyggingsprosjekter. Ergoterapispesialist fra bedriftshelsetjenesten er inne i tidlig fase ved planlegging av slike prosjekter.
- Vi tydeliggjør fortløpende likestilling og inkludering i alle relevante styringsdokumenter, rutiner og retningslinjer etter hvert som disse revideres.

Vurdere resultater

Resultater av arbeidet og forventninger til arbeidet framover

- Vi har hatt en økning i mangfold av søkere siden vi gjennomgikk teksten i stillingsutlysningene.
- Vi har hatt en økning i trivsel blant alle ansatte etter at spørsmål om inkludering i det psykososiale arbeidsmiljøet er lagt til i vernerunderskjemaet.
- Vi har tilrettelagt mer for ansatte med ulike behov for fysiske tilpasninger etter at vi inkluderte spørsmål om dette i vernerunderskjemaet.
- Forankring hos ledelsen, AMU, politikerne, tillitsvalgte og verneombud er suksesskriterier.

Vi kan videre måle om

- vi får en større andel av de ansatte med flerkulturell bakgrunn
- gravide står lenger i jobb
- vi får høyere gjennomsnittlig alder for uttak av pensjon
- høyere andel heltidsansatte
- forskjellen mellom kvinner og menn som jobber deltid blir mindre

Etisk standard

Retningslinjer for etisk praksis er en konkretisering av verdigrunnlaget «Ansvarlig og modig» som ligger i kommunens arbeidsgiver- organisasjons- og ledelsesplattform «En organisasjon for framtida» (AOIP). Retningslinjene skal legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på høy etisk standard. Folkevalgte, ansatte og alle som arbeider på oppdrag for kommunen skal kjenne til og etterleve disse grunnleggende verdier og holdninger.

Hensikten med retningslinjer for etisk praksis er å klargjøre de krav som gjelder for vår yrkesatferd. De skal bidra til etisk bevisstgjøring slik at folkevalgte og ansatte skal være bedre rustet til å gjøre riktige valg når de står i etiske dilemmasituasjoner.

Innbyggernes tillit til folkevalgte og kommunens ansatte er en forutsetning for et levedyktig lokaldemokrati. I en kommuneorganisasjon med godt omdømme øker de folkevalgtes handlingsrom, og gjør det mulig for kommunen å fylle rollen som en god tjenesteyter, samfunnsutvikler, forvaltningsmyndighet og arbeidsgiver. Rælingen kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet, og det stilles spesielt høye krav til folkevalgtes og ansattes holdninger og arbeidsutførelse i sin virksomhet for kommunen. Folkevalgte og ansatte skal derfor aktivt ta avstand fra enhver uetisk forvaltningspraksis.

En rekke lover setter etiske standarder for ansattes handlinger og opptreden. Forvaltningslovens habilitetsregler gjelder innenfor kommunens totale ansvarsområde og for alle som opptrer på kommunens vegne. De gjelder for alle typer beslutninger som for eksempel myndighetsutøvelse, tjenesteytelse, anskaffelser og kontraktsinngåelser. Habilitetsreglene skal sikre at de som tar beslutninger og de som tilrettelegger for beslutninger er upartiske, og at de ikke kommer i konflikt med kommunens interesser eller innlater seg i forhold som kan virke uheldig på deres handlefrihet og dømmekraft.

Kjente risikoområder for uetisk atferd og korrupsjon er typisk innenfor anskaffelser, plan- og byggesaksbehandling og eierstyring av kommunale selskap. I organiseringen av anskaffelsesområdet har kommunen fokus på å følge opp avtaleforvaltning og slik sikre at kommunens ansatte forholder seg lojalt til de avtaler som er inngått, samt at leverandørene også opptrer i henhold til inngåtte avtaler.

Retningslinjer for etisk praksis og casehefter for ansatte og politikere er tema på introduksjonsdager for nyansatte, og er tema i folkevalgtopplæringen. I caseheftet beskrives relevante problemstillinger som danner grunnlag for samtaler og diskusjon om etisk praksis. Retningslinjene og caseheftene beskriver blant annet forhold knyttet til etisk forvaltningspraksis, seksuell trakassering, habilitet, gaver og personlige fordeler, representasjon og reiser, god yrkespraksis og behandling av informasjon.

Litt om årets lønnsoppgjør

Våren 2024 var det hovedtariffoppgjør. Det betyr at hele hovedtariffavtalen er oppe til forhandling, deriblant også garantilønnstabellene, som avgjør hvor mye de enkelte ansattgruppene skal ha som minimumslønn. Resultatet av hovedtariffoppgjøret var et kronetillegg på mellom 22000,- og 37000 kroner, avhengig av utdanningsnivå og ansiennitet. I tillegg ble det enighet om at det skulle settes av 1,1% til lokale lønnsforhandlinger i den enkelte kommune.

I lokale forhandlinger høsten 2024 ble det enighet om økning i lokal stige for flere faggrupper, samt noen individuelle tillegg til ansatte som har fått økt ansvar eller endringer i sine arbeidsoppgaver. Denne gruppetilnærmingen kommer også tydelig til uttrykk ved at man har brukt kr. 5 272 050,- på gruppene mot kr. 575 921,- på individuelle tillegg, hvorav det meste er til faglederne.

Klimatiltak og utslipp

Klimatiltak

Kommunens klima- og miljøfond skal bidra til gjennomføring av vedtatte og omforente innsatsområder i kommunens klima- og miljøarbeid. Kommunestyret bevilget i juni 2022 (PS47/2022) 4 mill til et klima- og miljøfond. Tildelinger fra fondet ble delegert til Utvalg for klima, miljø og landbruk (UKML).

Bruk av klima- og miljøfondet i 2024

	Tildeling	Regnskap	Regnskap	Regnskap	
	UKML	2022	2023	2024	Disponibelt
Ferdige prosjekter					
Klimaregnskap og klimabudsjett	250	200	0	0	50
Etablere energisparende takvifter sandbekkallen	370	0	370	0	0
Bærekraftig og effektiv bilpark	89	60	55	0	-26
Sertifiseringsordning for offentlige anskaffelser bærekraft	46	0	32	0	14
Kartlegge behov for ladestasjoner	200	0	13	1	186
Digitaliseringstiltak for bedre utnyttelse av eiendomsmassen	200	0	125	0	75
Disponibelt beløp tilbakeføres fondet	1 155	260	595	1	298
Ikke gjennomførte prosjekter					
Kartlegge aktuelle plasser for solceller	50	0	0	0	50
Miljøkartlegging av skoler	290	0	0	0	290
Øke gjenvinningsgrad i byggeprosjekter	150	0	0	0	150
Disponibelt beløp tilbakeføres fondet	490	0	0	0	490
Aktive prosjekter					
El-sparkesykler	12	0	0	0	12
Isolering fjernvarmerør Marikollen kunstgress	150	0	0	0	150
Flomsikringstiltak Vestlibekken	800	0	0	22	778
Kartlegging av vilttraseer og vandringsmønster for vilt	150	0	0	61	89
Kartlegging av storsalamander	300	0	0	217	84
Etablere forvaltningsmål hjortevilt	150	0	0	61	89
Verktøy til analyse av overvannshåndtering	100	0	0	49	51
Administrativt	254	81	30	143	0
Smestadhagen	200	0	0	32	168
Disponibelt beløp forventes benyttet i 2025	2 116	81	30	585	1 420
Totalt	3 761	341	625	586	2 208

I prosedyrene for fondet står det at "Kommunedirektøren kan tildele midler for mindre tiltak innenfor en ramme på 100 000,- pr år uten saksbehandling for utvalget". Dette har gått til å dekke medlemskontigent i "Kommunenettverk for klimaomstilling" (187 000,-), opplæring i klimaregnskap for ansatte (61 630,-) og til et foredrag i regi av SABIMA (5 000,-). "Isolering av fjernvarmerør Marikollen kunstgress" ble utført i 2024, men vil få finansiering fra fondet i 2025.

Andre klimatiltak som er gjennomført i 2024:

- Det er satt opp ladestasjoner ved Fjerdingby omsorgssenter
- Det har vært fokus på ombruk i rehabiliteringsprosjekter, eksempelvis det nye legesenteret på Fjerdingby og skolekjøkken på Sandbekken
- Det er satt ned et bilteam som ser på organisering og forvaltning av kommunens bilpark, samt behovet for antall biler og utskifting til el-biler
- Rud skole fikk nytt energibesparende ventilasjonsaggregat og utskiftningen av utgangsdørene vil gi lavere varmetap for bygget
- Torva barnehage fikk satt inn 50 nye vinduer med trelagsisolerglass og nye ytterdører
- Prosjektenheten har redusert investeringsaktiviteten - det er ikke oppført nye bygg i 2024
- For rehabilitering av demningen ved Ramstadsjøen er det benyttet lavkarbonbetong

Klimagassutslipp

Et anslag på klimagassutslipp fra kommunens egen virksomhet i 2024 viser ca 12 000 tonn CO₂-ekvivalenter basert på regnskap 2024.

Beregnet klimafotavtrykk i antall tonn CO₂-ekvivalenter, regnskap 2021 sammenlignet med regnskap 2024

2021

2024

Figuren til venstre viser et beregnet klimafotavtrykk i 2021 på ca 16 000 tonn CO₂-ekvivalenter i henhold til beregninger av Asplan Viak basert på regnskapsførte Kostratall omregnet til utslippstall. De største utslippene stammet fra bygg og infrastruktur i 2021, et år med store investeringer både på Ravinen og nye Fjerdingby skole som ga høye kostnader i regnskapet.

I 2024 investerte vi vesentlig mindre, med investeringskostnader på 145 mill (221 mill i 2021). En utslippsanslag for 2024 basert på regnskapsførte relevante kostnader både i drift og investering, viser et beregnet utslipp på ca 12 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Dette er en betydelig reduksjon i forhold til 2021, men fortsatt over måltallet for 2030, som er 6 700 tonn (en reduksjon på 55 % fra 2009).

Internkontroll

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret minst en gang i året på internkontroll. I kravet om rapportering om internkontrollen ligger det at det både skal rapporteres om systemer, rutiner og løpende internkontrollarbeid, og det skal rapporteres om konkrete kontroller som er gjennomført.

Kravet om rapportering er nærmere angitt i kommuneloven § 25-2:

«Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»

Det er ikke noe krav til hvordan kommunedirektøren skal rapportere på denne bestemmelsen, da dette er i stor grad opp til kommunestyret å bestemme. I Rælingen har vi langvarig praksis på å lage et årlig vedlegg til årsberetningen som skal ivareta rapporteringskravet.

Internkontroll etter kommuneloven § 25-1

Internkontroll i en kommune er et systematisk arbeid for å sikre at kommunen oppfyller kravene til lover og forskrifter, og at tjenestene som tilbys er av trygg og god kvalitet. Dette inkluderer blant annet å avdekke og følge opp avvik, evaluere og forbedre prosedyrer, og sikre god ledelse.

Kommunen er forpliktet å følge kommuneloven § 25-1:

«Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.»

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b. ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- e. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.»*

Behov for omstilling og tenke nytt på internkontroll

Rælingen kommune har gjennomført en stor omstillingsprosess 2023/2024, og dette arbeidet pågår fremdeles. Omstilling er noe kommunen kontinuerlig må jobbe med, og vi er derfor heller ikke ferdig med å omstille oss. Noen av hovedgrepene vi har jobbet med siden 2023 er mindre byråkratiske og mer smidige beslutningsprosesser, samt større vekt på operativt tverrfaglig samarbeid gjennom bruk av team som organisasjonselement.

Kommunedirektøren har det siste året også hatt fokus på mindre byråkrati og mer smidige prosesser når det kommer til internkontroll. I 2024 startet administrasjonen opp et prosjekt om å forenkle tankegangen rundt internkontroll. Prosjektet har i hovedsak handlet om å gjøre internkontroll mer forståelig for ansatte, mer operativt, og mindre fokusert på rapportering og omfattende dokumentasjon som ikke er målrettet. Internkontrollen skal også tilpasses ulike nivåer og områder i kommune.

Som følge av dette har vi hatt noen fokusområder:

1. Et robust og funksjonelt internkontrollsystem
2. Gjøre det mest mulig enkelt og forutsigbart

3. Større fokus på risiko- og sårbarhetsanalyse
4. Mer strategiske vurderinger for Rælingen
5. Større fokus på/bevissthet rundt hvilke lovbrudd vi kan stå i og hvilke vi ikke kan stå i

Kontrollmiljø

Kontrollmiljøet er en essensiell komponent i internkontrollsystemet til en virksomhet. Det omfatter de standarder, prinsipper og verdier som ledelsen etablerer, og som påvirker de ansattes holdninger og atferd. Et robust kontrollmiljø sikrer at internkontrollen fungerer effektivt, og at virksomheten oppfyller sine mål og krav.

Som følge av omstilling blir flere av kontrollmekanismene i organisasjonen nå gjennomgått og enten revidert eller forenklet for å gjøre dem mer målrettede og tydelige. Denne prosessen innebærer en grundig evaluering av eksisterende prosedyrer og implementering av forbedringer der det er nødvendig.

Nedenfor følger en overordnet gjennomgang av kontrollmekanismene og hvordan vi arbeider med å utvikle og styrke systemet i tråd med kommuneloven § 25-1. Arbeidet er så vidt begynt, og vil fortsette i 2025/2026.

Avvikssystem:

Et avvikssystem i kommunal sektor er et verktøy for å oppdage, rapportere og håndtere avvik fra fastsatte prosedyrer og regelverk. Et slikt system har som hensikt å bidra til å forbedre kvaliteten på tjenestene og sikre at eventuelle feil eller mangler blir korrigert og forebygget. I Rælingen har vi lenge benyttet oss av systemet Compilo. Compilo har funksjon som avvikssystem, dokumentbibliotek for rutiner og prosedyrer og modul for risikovurderinger. Vi har over tid erfart at systemet er utdatert og vanskelig å bruke. Som følge av dette er vi i prosess med å anskaffe et nytt system, som er mer brukervennlig og enkelt for de ansatte å ta i bruk. Arbeidet startet opp i 2024, og vil pågå i 2025.

Dokumentbibliotek:

Kommunen er pålagt å ha kontroll på nødvendige rutiner og prosedyrer. Compilo har lenge vært systemet vi har brukt for å sikre at vi har rutiner og at disse evalueres. Imidlertid har Compilo vist seg å være svært krevende for ansatte å bruke, og det har vært behov for å forenkle prosessene med å laste opp rutiner og prosedyrer i et enklere system. Kommunen har nå et nytt intranett, som også vil fungere som dokumentbibliotek for overordnede rutiner og prosedyrer. Torget er et mer moderne system med et enklere brukergrensesnitt. Videre vil vi bruke Microsoft Teams til å lagre mer lokale rutiner og prosedyrer for de ulike enhetene, som er mer fagspesifikke.

Ledelsesplattform: AOLP

En ledelsesplattform i kommunal sektor er et rammeverk som definerer prinsipper, verdier og mål for ledelse. Den hjelper kommunen med å sikre effektiv styring, tydelig kommunikasjon og ansvarlig beslutningstaking. I Rælingen kaller vi denne:

«En organisasjon for framtida – Arbeidsgiver-, organisasjons- og ledelsesplattform i Rælingen kommune (AOLP)»

AOLP konkretiseres gjennom retningslinjer og veiledere, for eksempel veilederne om endringsprosesser og ansattes rett til medvirkning i Rælingen kommune. AOLP har blitt revidert og oppdatert mot slutten av 2024, og er nå iverksatt.

Risiko- og sårbarhetsanalyse:

En risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) skal identifisere, vurdere og prioritere potensielle risikoer og sårbarheter for å sikre at nødvendige tiltak blir iverksatt for å minimere eller eliminere dem. Kommunen

har tatt strategiske skritt for å bruke ROS mer effektivt til å kartlegge risiko og ta bedre beslutninger. I 2025 har vi utviklet en ny modell for hvordan kommunen skal arbeide med ROS, og denne modellen skal implementeres og videreutvikles i organisasjonen gjennom 2025/2026.

Delegeringssystem:

Et delegeringssystem i en kommune er en struktur som definerer hvordan ansvar og myndighet overføres fra ledelsen til ulike nivåer i organisasjonen for å sikre effektiv beslutningstaking og operasjonell gjennomføring. Dette systemet er også nært knyttet til politiske beslutningsprosesser, da det sikrer at politiske vedtak blir implementert på en effektiv og ansvarlig måte. I 2024 ble arbeidet med å revidere delegeringssystemet påbegynt. Dette vil fullføres i 2025.

Handlingsprogrammet og økonomistyring:

Handlingsprogrammet viser hvordan kommunens ressurser og utviklingsarbeid prioriteres de neste fire årene. Ny organisering gir mer overordnede rammer, som sikrer mer helhetlig styring og prioritering av ressurser, og en bredere forankring av strategiske grep på tvers av tjenesteområder. Forenkling av plan- og styringssystemet bidrar til mer smidige prosesser, mindre byråkrati og mer dialog med politikken underveis i prosessene. Innsikt i kommunens utfordringsbilde sikrer at vi prioriterer utviklingsarbeid som gir oss de effektene vi ønsker.

Kommunen har i all hovedsak hatt god kontroll på den økonomiske styringen gjennom månedsrapportering fra enheter og tertialrapportering til politisk nivå. Det er etablert system og rutiner for å sikre gjennomføring av oppdrag i alle enheter og det rapporteres i tertialrapporten og årsberetning på status og oppfølging av politiske vedtak.

Lederoppfølging:

Lederoppfølging er et viktig virkemiddel for å sikre at styrende dokumentasjon inngår i kommunens kontrollmiljø og for å overvåke etterlevelse og virkning av internkontrollen. Rælingen kommune kjennetegnes av tett kontakt mellom ledernivåene og et enhetsledernivå med store fullmakter i daglig drift. Lederavtaler, årlige utviklingsavtaler, månedssamtaler med alle enhetsledere og månedlige enhetsledermøter er sentrale ledd i lederoppfølgingen.

Informasjon og kommunikasjon:

Kommune har de siste årene har et stort fokus på kommunikasjon, både internt og eksternt. Det er et mål at Informasjon og kommunikasjon skal fange opp innbyggernes behov og gi mulighet til å delta aktivt, bidra til at kommunens beslutninger er kjent i organisasjonen og blant innbyggerne.

Kommunen har etablert alle tradisjonelle kanaler for informasjonsformidling og innhenting og bruker sosiale medier aktivt. Det er få negative oppslag om kommunens virksomhet i pressen. Kommunen har gjennom 2023 hatt fokus på aktiv bruk av digitale kanaler.

Varsling

Kommunen mottok 9 varslinger via kommunens varslingssystem i 2023. Av disse sakene er 2 behandlet som varslingssaker, men de øvrige er fulgt opp som avvik. Alle saker følges opp i tråd med kommunens rutiner.

Kommunen benytter seg av BDO som eksternt varslingssekretariat. I 2024 mottok kommunen 13 varslingssaker, hvor 10 av dem ble klassifisert som avvik eller vanlig klager. Tre varslinger har blitt behandlet i tråd med rutiner for varslingssaker.

Tilsyn og revisjon

Kommunalt tilsyn

En viktig del av internkontroll er kommunens praksis med å selv gjennomføre tilsyn. Kommunen har flere tilsynsmyndigheter lokalt, dette kan for eksempel være barnehagemyndigheten, miljørettet helsevern eller plan- og bygningsmyndigheten. Tilsynsmyndighetene kan gjennomføre tilsyns dersom det etter en ROS er behov for dette.

I 2024 har barnehagemyndigheten gjennomført tilsyn på temaet: barnehagemiljø (mobbing) etter barnehageloven § 42 på flere utvalgte barnehager i kommunen.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn fra statlig sektor

Rælingen kommune har i 2024 hatt et betydelig antall tilsyn og revisjoner fra statlige tilsynsmyndigheter og Romerike revisjonen. Disse tilsynene har vært planlagte.

Statsforvalteren har ansvaret for å koordinere tilsynene, men i år har det vært lite samordning. Det er viktig at kommunal sektor ikke blir overbelastet med tilsyn og revisjoner, da dette kan påvirke andre viktige funksjoner som kommunen skal levere.

I denne forbindelse stilte kommunen spørsmål til Statsforvalteren om det har vært for mange tilsyn i Rælingen, og dette ble bekreftet. I 2025 har vi derfor kun tre tilsyn og forvaltningsrevisjoner planlagt, nettopp fordi det var så mange i 2024

Kommunen har hatt følgende tilsyn i 2024:

Tilsynsmyndighet	Tema	Enhet
Arbeidstilsynet	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager	Hjemmebaserte tjenester
Arbeidstilsynet	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager	Marikollen ungdomsskole
Arbeidstilsynet	arbeidsvilkår - offentlige oppdragsgivere - lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter	Innkjøp og eiendom
Statsforvalteren	kommunal beredskapsplikt	Strategi
Statsforvalteren	Nav-kontorets ansvar for å tilby tjenesten økonomisk rådgivning til personer som er i en krevende økonomisk situasjon	NAV
Statsforvalteren	Kontroll av tilskuddsforvaltningen i jord og skogbruk	Landbrukskontoret
Statsforvalteren	Tilsyn med lærenormen	Løvenstad skole
Statsforvalteren	Tilsyn med lærenormen	Marikollen ungdomsskole
Statsforvalteren	Tilsyn med lærenormen	Sandbekken ungdomsskole
Statsforvalteren	Tilsyn med kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge	Folkehelse
Statsforvalteren	Matrikkellovtilsyn	Stedsutvikling
Romerike revisjon	Økonomistyring	Strategi og helse
Romerike revisjon	Forebygging av utenforskap blant barn og unge i Rælingen kommune	Oppvekst

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

I 2024 ble Rælingen kommune forespurt av Kommunal- og distriktsdepartementet om ansatte med lite erfaring fra kommunesektoren kunne hospitere i Rælingen kommune. KDD valgte Rælingen kommune blant annet fordi kommunen drives på en god måte og ligger nær Oslo, noe som gjør det praktisk for pendling og samarbeid. Ordningen har som hensikt å gi ansatte i KDD opplæring i internkontroll, styringssystemer og budsjettprosesser, som er essensielle for effektiv kommunal drift. Det er ca. 10 ansatte fra KDD som har hospitert hos kommunen i 2024. Disse ansatte har deltatt på møter, observert prosesser, stilt spørsmål og vært med på politiske møter, noe som har gitt dem verdifull innsikt i kommunens daglige drift og utfordringer.

Når det gjelder internkontrollprosjektet, har tre jurister fulgt prosjektet og vært delaktige i innledningsfasen. Kommunen har benyttet anledningen til å sparre med juristene for å få deres uformelle vurdering av prosjektet og retningen det har tatt. De grepene som i stor grad har handlet om forenkling, har dermed blitt testet opp mot KDD for å sikre at vi fortsatt er innenfor lovkravene i kommuneloven § 25-1.

Hospiteringen har vært vellykket både fra kommunens og departementets side. Ansatte fra KDD har fått verdifull erfaring og innsikt, mens kommunen har fått mulighet til å vise frem sine prosesser og få tilbakemeldinger fra eksterne observatører. Ordningen vil videreføres neste år også, med håp om å utvide samarbeidet og inkludere flere ansatte fra KDD, samt utforske nye områder for opplæring og utvikling.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap har fått økt oppmerksomhet de senere årene. Dels som følge av klimaendringer med økt sårbarhet for ekstremvær, men også som følge av nye og endrede trusselbilder. Kommunen skal arbeide systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap på tvers av sektorene i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.

Samarbeidsavtale mellom kommunene på nedre Romerike ble inngått i 2017 og revidert i 2023. Den forplikter kommunene til gjensidig samarbeid om forebygging og håndtering av kriser og uønskede hendelser. Beredskapsnettverket på nedre Romerike fungerer godt.

Statsforvalter i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus hadde tilsyn med kommunal beredskapsplikt, og kommunen fikk avvik på overordnet beredskapsplan og helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse om at disse er for overordnet og generelle, og at det er mangler i henhold til forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2 c), d) og e). Statsforvalter har et godt inntrykk av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen, og gir samtidig ros for at helhetlig ROS-analyse er forankret i kommunestyret. Kommunen har frist i 2025 for å lukke avviket og vil gjøre dette gjennom ny helhetlig ROS-analyse og gjennomgang av overordnet planverk.

Kommunen deltok på tre beredskapsøvelser i 2024. Eierkommuner og NRVA arrangerte «Øvelse drikkevann» i april, og tiltak er fulgt opp med workshop i 2025. I september hadde helsefellesskapet – Ahus og kommunene, en krisehåndteringsøvelse «Eksodus24» som handlet om at Ahus sender alle pasienter til hjemkommunen pga forurenset vann.

I oktober deltok kriseledelsen på digital øvelse i regi av Statsforvalteren, «Øvelse atomberedskap».

Det var lokal øvelse for alle skolene i februar, «Dødsfall på skoletur».

Det er evaluert etter alle øvelser, og forbedringspunkt innarbeides i kommunens planverk.

Alle kommuner gjennomførte GAP-analyse for å identifisere gapet mellom den faktiske situasjonen i dag og den tilstanden kommunehelsetjenesten bør være i for å kunne yte forventede tjenester i en alvorlig sikkerhetspolitisk krise og krig, og hvilke tiltak som må til for å lukke gapet.

I januar kom det mye snø og det ble vanskelige kjøreforhold, og kommunens kriseledelse fulgte situasjonen og betydning for kommunale tjenester uten at formell kriseledelse var satt. Grunnet vanskelig framkommelighet, ble det gitt noe redusert, men forsvarlig tilbud i de fleste tjenester.

Egenberedskap handler om å være forberedt på å møte uventede situasjoner. Jo flere som er i stand til å være på seg selv og hjelpe andre ved en hendelse, jo bedre rustet står vi som samfunn. Uke 44 er «egenberedskapsuka» i hele Norge, og i denne perioden er det informasjonsutstilling på rådhuset samt informasjon om egenberedskap på kommunens hjemmeside og sosiale medier.

Finansrapport

Låneporteføljen

Rælingen kommunes finansreglement gir rammer for hvordan låneporteføljen skal forvaltes. Kommunedirektøren skal forvalte porteføljen med de begrensninger reglementet legger på gjennomsnittlig kredittbindingstid, gjennomsnittlig rentebindingstid og hvilke instrumenter som kan benyttes.

Tabell 1 viser låneporteføljens sammensetning pr 31.12.2024. Tabellen inneholder både startlån/formidlingslån og lån til investeringer. 2 210,2 mill er lån til investeringer og 354,5 mill er startlån/formidlingslån.

Gjennomsnittlig rente på porteføljen ligger på 3,90 %, som plasserer den godt under Norges Banks styringsrente på 4,50 % og nominell 3 mnd NIBOR-rente (markedsrente) på 4,68 %. Porteføljentera er også lavere enn benchmarkrenta på 4,80 % (se tabell 5). Benchmarkrenta er en rente som skal speile den gjennomsnittlige bindingstiden for kreditt og rente på låneporteføljen. Årsakene til avvik vil derfor være at kommunen enten har bundet renta gunstig/ugunstig, at sammensetningen av låneporteføljen er gunstig/ugunstig ift marginer på lånene eller at det er forskjeller i renteperioder.

Tabell 1: Låneportefølje

Långiver	Lånenummer	Beløp	Rente	Rente-durasjon	Kreditt-durasjon
Husbanken	114981509	377 795	4,66 %	0,2	1,2
Husbanken	115036311	2 192 362	4,66 %	0,2	4,1
Husbanken	115088007	3 379 209	4,66 %	0,2	1,2
Husbanken	115134611	10 897 426	4,66 %	0,2	6,3
Husbanken	115164469	9 684 032	4,66 %	0,2	6,3
Husbanken	115223075	5 229 606	4,66 %	0,2	7,1
Husbanken	115240962	10 808 427	4,66 %	0,2	7,5
Husbanken	115284564	10 703 433	4,66 %	0,2	11,3
Husbanken	115318446	11 490 772	4,66 %	0,2	11,8
Husbanken	115347494	15 432 400	4,66 %	0,2	12,6
Husbanken	115376105	20 106 074	4,66 %	0,2	13,3
Husbanken	115397408	23 581 601	4,66 %	0,2	10,5
Husbanken	115417693	24 500 000	4,66 %	0,2	12,3
Husbanken	115433575	52 427 815	4,66 %	0,2	12,0
Husbanken	115442808	53 698 530	4,66 %	0,2	12,6
Husbanken	115451031	50 000 000	4,66 %	0,2	18,4
Husbanken	115471807	50 000 000	4,66 %	0,2	20,3
Lån til videreutlån		354 509 482	4,66 %	0,2	13,4
Husbanken	114868409	2 473 056	4,66 %	0,2	4,4
Husbanken	115421604	1 710 533	4,66 %	0,2	2,8
Danske bank	NO 0010864119	150 000 000	2,23 %	4,7	4,7
DNB	NO 0010863822	210 000 000	5,02 %	0,2	0,7
DNB	NO 0012473349	190 000 000	2,86 %	5,2	5,2
DNB	NO 0012643305	190 000 000	4,04 %	5,7	5,7
DNB	NO 0013339804	142 000 000	5,00 %	0,2	2,2
KLP	83175579144	211 000 000	2,68 %	3,7	3,7
KLP	83176199892	150 000 000	5,19 %	0,1	0,4
Kommunalbanken	20240099	225 000 000	5,27 %	0,2	19,2
Kommunalbanken	20240302	140 000 000	3,92 %	7,7	7,7
Kommunalbanken	20210076	161 000 000	5,08 %	0,2	6,2
Kommunalbanken	20200431	120 000 000	5,12 %	0,1	1,3
Kommunalbanken	20210428	100 000 000	2,08 %	2,9	2,9
SE Banken	NO 0010873490	217 000 000	2,19 %	1,7	1,7
DNB	Swap	100 000 000	1,88 %	0,7	0,7
DNB	Swap	-100 000 000	4,70 %	0,2	0,7
Lån til investeringer		2 210 183 589	3,77 %	2,5	5,1
Samlet låneportefølje		2 564 693 071	3,90 %	2,2	6,3

Tabell 2 er en stresstest av kommunens portefølje og skal vise hvilket utslag et "rentesjokk" på 3,0 % ville hatt på netto finansutgifter, både på kort og lang sikt. "Lån med inntekt" viser hvor mye av kommunens lån som dekkes av startlån/formidlingslån (261 mill), selvkost (266 mill) og rentekompensasjon (34 mill).

Tabell 2: Stresstest (tall i 1000)

	Balanse	Balanse i NOK	Endrings parameter	Endring - kort sikt	Endring - lang sikt
Gjeld med flytende rente	49 %	1 266 693	3,00 %	-38 001	-38 001
Gjeld med fast rente	51 %	1 298 000	3,00 %	0	-38 940
Samlet bruttogjeld	100 %	2 564 693		-38 001	-76 941
Lån med inntekt		561 000	3,00 %	16 830	16 830
Bankinnskudd	100 %	289 032	3,00 %	8 671	8 671
Pengemarkedsfond	0 %	0	3,00 %	0	0
Ledig likviditet	100 %	289 032		8 671	8 671
Mulig tap vil utgjøre				-12 500	-51 440

Refinansiering og forfallsprofil

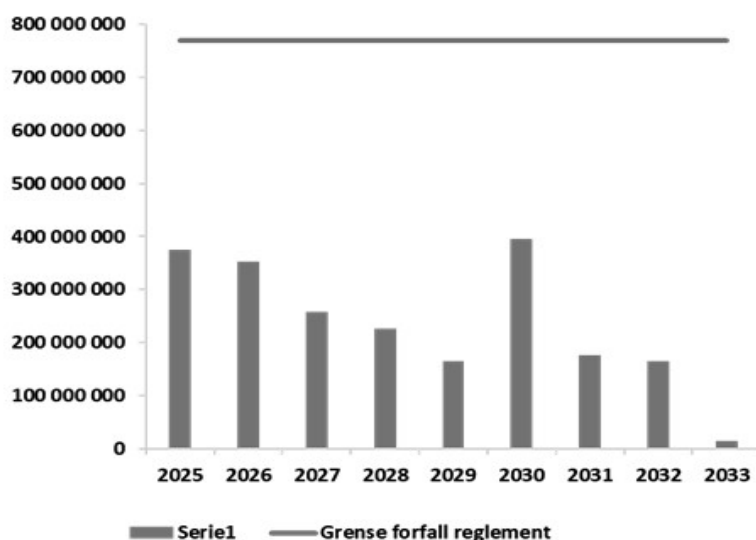
I mars 2024 ble det refinansiert et sertifikatlån på 225 mill. Nytt lån er i kommunalbanken.

I september ble det refinansiert et lån 254 mill, samt gjort nytt låneopptak på 28 mill.

Porteføljen falt ila 2. tertial under finansreglementets minstekrav til gjennomsnittlig rentebindingstid på 2,0 år. Det ble derfor inngått et fastrentelån på 140 mill med 8 års løpetid til en rente på 3,92 %. Kommunalbanken er ny långiver på dette lånet. Dette lånet gjør at kommunen igjen er innenfor finansreglementets bestemmelser. Resterende lån på 142 mill ble gjort som et flytende lån med fast margin mot NIBOR på 32 punkter og en løpetid på 2,5 år.

Diagram 1 viser forfallene på lånene i kommunens eksisterende portefølje. Reglementet gir åpning for å ha over 750 mill til forfall ila en 12 mnd periode. Kommunen har derfor alle muligheter åpne for valg av løpetider når det kommer til refinansieringer og låneopptak.

Diagram 1: Forfallsstruktur portefølje

Tabell 3: Forfall kommende 12 måneder

Långiver	Forfall	Beløp
KLP	15.05.2025	150 000 000
DNB	17.09.2025	210 000 000
Totalt		360 000 000

Rentemarkedet

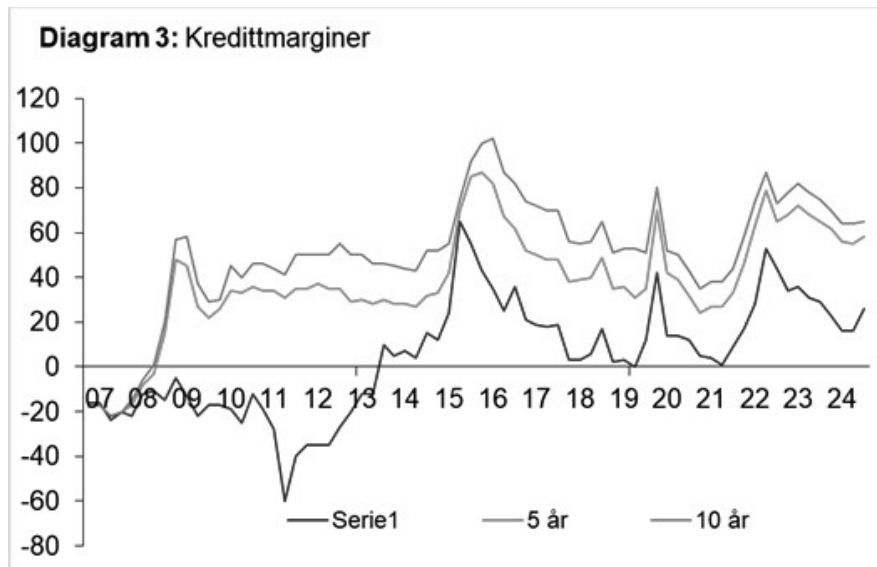
Norges bank har holdt styringsrenten uendret på 4,5 % gjennom hele 2024. I sitt desembermøte sa de at de forventer færre rentekutt enn tidligere, men at tiden for første kutt nærmer seg. Det er svak valutakurs og høy inflasjon som har forskjøvet rentekuttet.

Federal reserve i USA kuttet rentene 3 ganger i løpt av 2024, med til sammen 1,0 %. Ved utgangen av 2024 var styringsrenten på 4,25 %-4,50 %. Federal reserve har nedjustert forventninger til ytterligere kutt noe, men det forventes fortsatt 2 rentekutt i 2025 med til sammen 0,5 % og det samme for 2026.

Den europeiske sentralbanken (ECB) satte også ned rentene i 2024 med til sammen 1,0 % og ved utgangen av året var renten på 3,0 %. ECB styrer i likhet med Norges bank mot et inflasjonsmål på 2 %. Tilbakekjøpsprogrammene de har reduseres gradvis gjennom at lån gjennom APP ordningen (startet i 2014 for å sikre prisstabilitet) og PEPP ordningen (korona) ikke refinansieres ved hovedforfall.

I Japan lå inflasjonen i 2024 noe over sentralbankens mål på 2 %. Bank of Japan endte i mars sin 8 år lange periode med negative renter da de økte renten fra -0,1 % til +0,1 %. De økte renten videre i juli til 0,25 %. Sentralbankens eierandel av landets statsgjeld ble redusert gjennom året som følge av stor økning av statsgjelden uten at sentralbanken måtte støtte markedet.

Kredittmarginer

Plassering

Tabell 4: Innskudd og plassering

Plasseringer		Beløp
DNB	Innskudd	289 032 283
Sum innskudd		289 032 283

Kommunens likvider var i 2024 plassert hos kommunens hovedbankforbindelse. Det vil vurderes å gå inn i pengemarkedsfond igjen da det er mulig å hente bedre avkastning der enn dagens bankrenter til en akseptabel risiko.

Reglement

Tabell 5: Portefølje vs reglementets begrensninger

Lån	Portefølje	Reglement
Andel med forfall neste 12 mnd (maks)	14 %	30 %
Andel med fast rente (minimum)	51 %	30 %
Gjennomsnittlig rentebindingstid	2,2	2,0 - 5,0
Gjennomsnittlig kredittbindingstid (minimum)	6,3	3,0
Fondsplasseringer		
Gjennomsnittlig rentebindingstid (maks)	0,0	1,0
Gjennomsnittlig kredittbindingstid (maks)	0,0	1,5
Andel av forvaltningskapital (maks)	0,0 %	10 %
	Portefølje	Benchmark
Lån med lik rente -og kredittbindingstid som portefølje	3,90 %	4,80 %
Plassering	4,78 %	4,72 %

Risikoen i porteføljen er vurdert til å være lav med høy andel fastrentelån og god spredning på hovedforfall på låneporteføljen. Ved utgangen av 2. tertial var porteføljen under reglementets minstekrav til gjennomsnittlig rentebindingstid. For å håndtere avviket ble det i refinansieringen i september inngått et fastrentelån på 140 mill med løpetid på 8 år. Dette fikk porteføljen innenfor reglementets bestemmelser igjen. Samtidig som risikoen i sammensetningen av porteføljen er lav så representerer størrelsen på porteføljen en betydelig risiko ift å holde stabile rammebetingelser for enhetene.

Årsregnskap

Om årsregnskapet

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke. Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke.

For lån er kun den delen av låneopptaket som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av låneopptaket som ikke er brukt, er registrert som ubrukte lånemidler.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler definert som eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler. Neste års mottatte avdrag på utlån inngår i anleggsmidler. Kommunen følger GKRS (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens §§ 14-15 til 14-17.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Premieavviket jf. note 7 representerer forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet netto pensjonskostnad. Etter regnskapsforskriften skal avviket inklusive arbeidsgiveravgift bokføres. Motposten finnes i balansen og tilbakeføres (amortiseres) over tid. Rælingen kommune har siden 2009 valgt maksimal amortiseringstid på premieavviket, for tiden 7 år.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 3-4 i forskrift om årsregnskap og årsberetning. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet. Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være av forbigående art er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er ført som finansutgifter og -inntekter.

Selvkostberegninger

Kommunen beregner selvkost etter gjeldende retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet der selvkost er satt som rettslig ramme for brukerbetaling. For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetalinger etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Merverdiavgiftsplikt og merverdiavgiftskompensasjon

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdiavgiftskompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt merverdiavgift er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Rammetilskudd	-566 800	-610 596	-589 200	21 396	3,6 %
Inntekts- og formuesskatt	-785 400	-725 642	-757 400	-31 758	-4,2 %
Andre generelle driftsinntekter	-3 100	-3 384	-3 100	284	9,2 %
Sum generelle driftsinntekter	-1 355 300	-1 339 621	-1 349 700	-10 079	-0,7 %
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 209 140	1 234 566	1 223 158	-11 408	-0,9 %
Avskrivninger	113 400	119 385	119 400	15	0,0 %
Sum netto driftsutgifter	1 322 540	1 353 951	1 342 558	-11 393	-0,8 %
Brutto driftsresultat	-32 760	14 330	-7 142	-21 472	-300,6 %
Renteinntekter	-21 500	-29 987	-21 500	8 487	39,5 %
Utbytter	0	0	0	0	
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	
Renteutgifter	96 700	100 853	96 700	-4 153	-4,3 %
Avdrag på lån	80 600	85 266	80 600	-4 666	-5,8 %
Netto finansutgifter	155 800	156 131	155 800	-331	-0,2 %
Motpost avskrivninger	-113 400	-119 385	-119 400	-15	0,0 %
Netto driftsresultat	9 640	51 076	29 258	-21 818	-74,6 %
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	53 000	0	3 000	3 000	100,0 %
Avsetninger til bundne driftsfond	0	4 784	0	-4 784	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond	0	-9 810	-6 500	3 310	50,9 %
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	4 800	4 800	100,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-62 640	-46 049	-30 558	15 491	50,7 %
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-9 640	-51 076	-29 258	21 818	74,6 %
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd.

Tall i kr 1.000

Områder	Regnskap 2024	budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024
Oppvekst	579 109	571 215	554 680
Helse	294 491	294 624	290 140
Mestring	155 603	145 459	141 650
Nærmiljø	106 507	114 992	117 320
Strategi	118 671	118 456	113 590
Sum bevilgninger drift, netto*	1 254 381	1 244 746	1 217 380
Driftskostnader felles kommune	-20 074	-23 946	-8 240
Finans på enhetene	-2 670	0	0
Avsetninger og overføringer på enhetene	2 929	2 358	0
Korrigert sum bevilgninger, netto	1 234 566	1 223 158	1 209 140

* Virksomhetsrammene inneholder avsetninger og overføringer som ikke inngår i netto driftsresultat, og disse trekkes ut i "sum bevilgninger drift". Det føres også driftskostnader sentralt, som legges til i summen, slik at beløpet i "sum bevilgninger drift" kun inneholder poster og føringer som inngår i "netto driftsresultat" i bevilgningsoversikten.

I 2024 og tabellen ovenfor er område for selvkost lagt inn under felles kommune, og derfor inkludert i posten *driftskostnader for felles kommune*. Altså nettokostnader for dette området, fratrasket finansutgifter og bruk - og avsetning av fond. I øvrige deler av årsberetningen er selvkost lagt inn under område for Nærmiljø, og da med samlet netto driftsregnskap. (inkludert finansutgifter og fond).

Tabell som viser oversikt område Nærmiljø med og uten selvkost

	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024
Nærmiljø	106 507 174	114 992 000	117 320 000
Selvkost	-19 280 952	-19 980 000	-23 700 000
<i>Herav selvkost</i>			
Driftskostnader (inkludert i driftskostnader felles kommune)	-14 043 597	-13 480 000	-23 700 000
Avsetninger og overføringer på enhetene (sentrale poster)	-5 243 057	-6 500 000	0
Finans på enhetene (sentrale poster)	5 702	0	0
Nærmiljø inkludert selvkost	87 226 222	95 012 000	93 620 000

Bevilgningsoversikt investering §5-5 første ledd

Bevilgningsoversikt investering

Budsjett- og regnskapsforsikten § 5-5 første ledd

Tall i 1000

	Regnskap 2024	Budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)				
Investeringer i varige driftsmidler	140 230	127 480	160 800	156 365
Tilskudd til andres investeringer	2 587	0	0	500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 862	3 000	3 000	2 648
Utlån av egne midler	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	145 679	130 480	163 800	159 513
Kompensasjon for merverdiavgift	24 937	19 180	25 600	15 126
Tilskudd fra andre	18 783	0	0	12 469
Salg av varige driftsmidler	1 702	3 500	10 000	64 835
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-
Bruk av lån	76 766	81 210	51 610	61 167
Sum investeringsinntekter	122 189	103 890	87 210	153 596
Videreutlån	36 166	35 000	50 000	49 266
Bruk av lån til videreutlån	-35 000	-35 000	-50 000	-49 266
Avdrag på lån til videreutlån	10 083	10 000	9 000	11 102
Mottatte avdrag på videreutlån	-9 025	-10 000	-17 000	-16 152
Netto utgifter videreutlån	2 224	0	-8 000	-5 050
Overføring fra drift	0	3 000	53 000	5 996
Avsetning til bundne inv.fond	-99	0	-8 000	-5 129
Bruk av bundne inv.fond	2 224	-	-	-
Avsetning til ubundet inv.fond	-	-	-	-
Bruk av ubundet inv.fond	23 590	23 590	23 590	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	25 715	26 590	68 590	866
Udisponert/udekket (+/-)	-	-	-	-

Bevilgningsoversikt investering §5-5 andre ledd

Post 1-4 spesifisert - budsjett- og regnkapsforskriften §5-5 andre ledd

	Regnskap 2024	Budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Kommunale bygg	60 187	42 655	80 075	130 923
Idrett fysisk aktivitet og friluftsliv	52 041	51 475	38 125	5 250
Vei og veilys	8 181	6 500	11 500	11 824
Vann og avløp	14 271	19 600	22 600	6 728
Digitalisering og innovasjon	2 261	4 125	5 375	1 015
Maskiner og utstyr	3 215	3 125	3 125	0
Strategisk kjøp og salg av eiendom	75	0	0	624
Investeringer i varige driftsmidler	140 230	127 480	160 800	156 365
Rælingen kirke fellesråd - investeringstilskudd	0	0	0	500
Justeringsavtaler MVA	2 587	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	2 587	0	0	500
Egenkapitaltilskudd	2 862	3 000	3 000	2 648
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 862	3 000	3 000	2 648
Sum bevilgninger til investeringer	145 679	130 480	163 800	159 513

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Rammetilskudd	-566 800	-610 596	-589 200	21 396	3,6 %
Innteks- og formuesskatt	-785 400	-725 642	-757 400	-31 758	-4,2 %
Andre skatteinntekter	0	-62	0	62	
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-63 768	-77 765	-69 218	8 547	12,3 %
Overføringer og tilskudd fra andre	-82 956	-197 810	-117 721	80 089	68,0 %
Brukerbetalinger	-54 663	-57 787	-55 092	2 695	4,9 %
Salgs- og leieinntekter	-187 864	-180 288	-176 819	3 469	2,0 %
Sum driftsinntekter	-1 741 451	-1 849 950	-1 765 450	84 499	4,8 %
Lønnsutgifter	822 101	836 097	790 688	-45 409	-5,7 %
Sosiale utgifter	191 581	216 145	213 690	-2 454	-1,1 %
Kjøp av varer og tjenester	527 158	595 924	548 447	-47 476	-8,7 %
Overføringer og tilskudd til andre	54 451	96 729	86 083	-10 646	-12,4 %
Avskrivninger	113 400	119 385	119 400	15	0,0 %
Sum driftsutgifter	1 708 691	1 864 279	1 758 308	-105 971	-6,0 %
Brutto driftsresultat	-32 760	14 330	-7 142	-21 472	-300,6 %
Renteinntekter	-21 500	-29 987	-21 500	8 487	39,5 %
Utbytte	0	0	0	0	
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	
Renteutgifter	96 700	100 853	96 700	-4 153	-4,3 %
Avdrag på lån	80 600	85 266	80 600	-4 666	-5,8 %
Netto finansutgifter	155 800	156 131	155 800	-331	-0,2 %
Motpost avskrivninger	-113 400	-119 385	-119 400	-15	0,0 %
Netto driftsresultat	9 640	51 076	29 258	-21 818	-74,6 %
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	53 000	0	3 000	3 000	100,0 %
Avsetninger til bundne driftsfond	0	4 784	0	-4 784	
Bruk av bundne driftsfond	0	-9 810	-6 500	3 310	50,9 %
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	4 800	4 800	100,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-62 640	-46 049	-30 558	15 491	50,7 %
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-9 640	-51 076	-29 258	21 818	74,6 %
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	

Balanseregnskap etter §5-8

Balanse pr. 31.12.2024

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-8

	Note	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		5 026 226 448	4 865 190 434
I. Varige driftsmidler	3	3 095 073 254	3 076 354 593
1. Faste eiendommer og anlegg		3 056 132 850	3 031 864 755
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		38 940 405	44 489 838
II. Finansielle anleggsmidler		303 612 817	273 878 311
1. Aksjer og andeler	4	42 111 348	39 447 588
3. Utlån	5	261 501 469	234 430 723
IV. Pensjonsmidler	7	1 627 540 377	1 514 957 530
B. Omløpsmidler		586 945 383	616 926 262
I. Bankinnskudd og kontanter		325 336 199	373 720 472
III. Kortsiktige fordringer		261 609 184	243 205 790
1. Kundefordringer		114 823 334	15 281 973
2. Andre kortsiktige fordringer			82 957 616
3. Premieavvik	7	146 785 850	144 966 201
Sum eiendeler		5 613 171 831	5 482 116 696
C. Egenkapital		1 171 115 410	1 235 872 275
I. Drift		161 683 768	212 759 386
1. Disposisjonsfond	9	150 876 978	196 926 248
2. Bundne driftsfond	9	10 806 790	15 833 138
3. Merforbruk i driftsregnskapet		- 0	-
II. Investeringsfond		73 685 084	99 399 991
1. Ubundet investeringsfond	9	-	23 590 101
2. Bundne investeringsfond	9	73 685 084	75 809 890
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		-	-
4. Kapitalkonto	2	927 074 667	915 041 007
5. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen	10	8 671 891	8 671 891
D. Langsiktig gjeld		4 194 309 260	3 994 379 810
I. Lån	6	2 564 693 071	2 497 348 698
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		1 465 693 071	1 315 348 698
2. Obligasjonslån		1 099 000 000	957 000 000
3. Sertifikatlån			225 000 000
II. Pensjonsforpliktelse	7	1 629 616 189	1 497 031 112
E. Kortsiktig gjeld		247 747 161	251 864 610
I. Kortsiktig gjeld		247 747 161	251 864 610
1. Leverandørgjeld		60 498 667	60 756 016
4. Annen kortsiktig gjeld		187 248 494	191 108 594
Sum egenkapital og gjeld		5 613 171 831	5 482 116 697
F. Memoriakonti		-	-
I. Ubrukte lånemidler		95 157 484	44 230 389
II. Andre memoriakonti		-	-
III. Motkonto for memoriakontiene	-	95 157 484 -	44 230 389

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner §5-9

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-9

	Regnskap 2024
Netto driftsresultat	51 075 618
Avsetning til bundne driftsfond	4 783 928
Bruk av bundne driftsfond	- 9 810 276
Overføringer til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter	3 077 339
Avsetninger til disposisjonsfond i hht årsbudsjettet og fullmakter	4 468 456
Bruk av disposisjonsfond i hht årsbudsjett og fullmakter	- 30 638 001
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	
Årets budsjettavvik mer-/mindreforbruk før strykninger -/+	22 957 064
Strykning av overføring til investering	3 077 339
Strykning av avsetning til disposisjonsfond	4 468 456
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	
Strykning av bruk av disposisjonsfond	
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	15 411 269
Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	- 15 411 269
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	- 137 481 002
Avsetninger til bundne investeringsfond	- 99 470
Bruk av bundne investeringsfond	2 224 276
Budsjettert bruk av lån	116 210 000
Overføring fra drift i hht årsbudsjettet	3 000 000
Avsetninger til ubundet investeringsfond i hht årsbudsjettet og fullmakter	
Bruk av ubundet investeringsfond i hht årsbudsjett og fullmakter	23 590 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	7 443 803
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	
Strykning av bruk av lån	- 4 443 803
Strykning av overføring fra drift som ikke er lovfestet (KLP)	- 3 000 000
Strykning av bruk ubundet investeringsfond	-
Udisponert eller udekket beløp etter strykninger	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

Note 1: Arbeidskapital

Note 1. Arbeidskapital

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-10

Balanseregnskapet	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	586 945 383	616 926 262	
2.3 Kortsiktig gjeld	247 747 161	251 864 610	
Arbeidskapital	339 198 222	365 061 651	-25 863 430

Drifts- og investeringsregnskapet :			Beløp
Driftsregnskapet			
Sum driftsutgifter			1 744 893 798
Sum driftsinntekter			1 849 949 537
Netto finansutgifter			-156 131 358
Netto driftsresultat			-51 075 618

Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			145 679 192
Sum investeringsinntekter			122 188 561
Netto utgifter videreutlån			2 224 276
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-25 714 907

Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsregnskapet			-76 790 525
---	--	--	--------------------

Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)			50 927 095
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0

Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			-25 863 430
Differanse			0

Note 2. Kapitalkonto

Note 2. Kapitalkonto

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-10

	Debet	Kredit
Salg av fast eiendom og anlegg	0	
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	109 998 953	
Aktivering av fast eiendom og anlegg		134 267 047
Salg utstyr, maskiner og transportmidler	0	
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner, transp.m	11 500 205	
Avskrivning leide transportmidler		
Aktivering utstyr, maskiner og transportmidler		5 950 773
Nedskrivning av aksjer og andeler	-	
Kjøp av aksjer og andeler		2 862 160
Nedskrivning aksjer	198 400,00	
Aktivering av pensjonsmidler		112 582 847
Endring pensjonsforpliktelser	131 888 789	
Endring skyldig arb.g.avgift av netto pensj. forpliktelse	696 288	
Mottatte avdrag på formidlingslån	9 024 946	
Mottatte avdrag på sosiale lån	16 992	
Utlån formidlingslån		36 167 918
Utlån sosiallån		
Avskrivning formidlingslån		
Avskrivning sosiallån	55 234	
Bruk av midler fra etableringslån	35 000 000	
Bruk av midler fra eksterne lån	76 766 196	
Avdrag på formidlingslån		10 083 359
Avdrag på eksterne lån		85 265 560
Avdrag på leide biler		
Sum bevegelse	375 146 004	387 179 663
Inngående balanse		915 041 007
Utgående balanse		927 074 667

Note 3. Varige driftsmidler

Note 3. Varige driftsmidler

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-11

							Tall i 1000
Anleggsmidler	Ingen avskr	3-5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	20 147	92 638	89 269	122 045	3 025 217	836 242	4 185 559
Tilgang kjøpte driftsmidler	7 914	2 661	3 290	1 761	109 896	14 696	140 218
Avgang solgt driftsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Omklassifisering	0			148 782	-106 579	-42 203	0
Anskaffelseskost pr. 31.12	28 061	95 299	92 559	272 588	3 028 534	808 735	4 325 777
Akkumulerte avskrivninger pr 31.12	0	83 459	65 459	43 975	790 978	244 719	1 228 590
Herav årets avskrivninger		7 055	4 445	13 704	73 951	20 231	119 385
Årets nedskrivninger		0	0	0	755	1 359	2 114
Balanseført verdi pr. 31.12	28 061	11 840	27 100	228 613	2 236 802	562 657	3 095 073
Kontroll mot balanseført verdi i 31.12							
Balanseført verdi pr 01.01	20 147	16 235	28 255	91 773	2 308 190	611 754	3 076 355
Tilgang 2024	7 914	2 661	3 290	1 761	109 896	14 696	140 218
Avgang 2024	0	0	0	0	0	0	0
Avskrivninger 2024	0	7 055	4 445	13 704	73 951	20 231	119 385
Nedskrivning 2024	0	0	0	0	755	1 359	2 114
Balanseført verdi pr 31.12	28 061	11 840	27 100	79 831	2 343 381	604 860	3 095 073
Ingen avskrivning	Tomter og kunst						
3 - 5 års avskrivning	IKT						
10 års avskrivning	Person-, vare- og lastebiler, anleggsmaskiner, andre maskiner, verktøy, inventar og utstyr						
20 års avskrivning	Tekniske anlegg, parkeringsplasser						
40 års avskrivning	Skoler, barnehager, boliger, idrettsbarer og -anlegg, veier og ledningsnett						
50 års avskrivning	Administrasjonsbygg, sykehjem og lignende						

Note 4. Aksjer og andeler

Note 4. Aksjer og andeler

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-11

	Andel	2024	2023	Endring
Attføringssenteret i Rauland		1 000	1 000	-
Hurdalssenteret 2 andeler		10 000	10 000	-
Norasonde (2 and + nytegn i 85)	9 %	263 000	263 000	-
Nordens hus				-
Marikollen klubbhus a-andeler		49 000	49 000	-
Åsvang samfunnshus AL*	54 %	55 000	55 000	-
ROAF	9 %	150 000	150 000	-
Sameier og borettslag				-
Biblioteksentralen		1 800	1 800	-
Selskapskapital VIKUS	6,40 %	28 000	28 000	-
Aksjekapital NRV AS	13,60 %	20 000	20 000	-
Aktivum Rælingen AS	100 %	100 000	100 000	-
Egenkapitalinnsk. KLP sykepleieordning		5 402 600	5 071 614	330 986
Selskapskapital Romerike Revisjon IKS		96 000	294 400	(198 400)
Egenkapitalinnsk. KLP ordinær ordning		35 934 948	33 403 774	2 531 174
Sum aksjer og andeler		42 111 348	39 447 588	2 663 760

*Åsvang samfunnshus er solgt i 2019, men andelslaget, org.nr 971 425 385 er ikke oppløst.

Selskapskapital Romerike revisjon IKS var for høy og er nedskrevet.

Note 5. Utlån

Note 5. Utlån

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-11

	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.
Utlån finansiert med innlån				
Boligsosiale formål (formidlingslån)	261 342 729	234 255 082	55 234	
Sum lånefinansierte utlån	261 342 729	234 255 082		
Utlån finansiert med egne midler				
Sosiale lån	158 740	175 641		
Sum egenfinansierte utlån	158 740	175 641		
Sum utlån	261 501 469	234 430 723		

Note 6. Lån og avdrag

Note 6. Lån og avdrag

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-12

	Lånesaldo	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringer	2 210 183 589	5	3,77 %
Lån til videreutlån	354 509 482	14	4,86 %
Sum bokført langsiktig gjeld	2 564 693 071		
Lån som forfaller i 2025	360 000 000		
Herav lån som må refinansieres	360 000 000		

	Lånesaldo	Gj.snittlig rente
Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser		
Langsiktig gjeld med fast rente :	1 298 000 000	2,80 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	1 266 693 071	5,04 %

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2024	2023
Sum avskrivninger i året	119 385 447	88 634 534
Sum lånegjeld pr 1.1.	2 182 755 857	1 868 900 393
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	3 056 208 000	3 018 918 510
Beregnet minimumsavdrag etter kommunelovens § 14-18 første ledd	85 285 559	66 488 285
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	85 285 560	66 488 285
Avvik	- 1	-

Avdrag på lån til videre utlån	2024	2023
Mottatte avdrag på startlån	9 024 946	16 152 296
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	10 083 359	11 102 375
Avsetning til bruk av avdragsfond	-2 224 276	5 049 921
Saldo avdragsfond 31.12.	67 001 453	69 225 729

Note 7. Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Note 7. Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-12

Tall i 1000

	KLP fellesordning	KLP sykepleiere	SPK	Total
Pensjonsforpliktelse 31.12.2023	-1 180 909	-165 241	-143 940	-1 490 090
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-65 196	-8 053	-13 106	-86 356
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-50 386	-7 050	-5 563	-63 000
Utbetalinger pensjoner for året	51 570	6 664	0	58 235
Amortisert estimatavvik forpliktelser	-39 328	-6 298	4 857	-40 769
Pensjonsforpliktelse 31.12.2024	-1 284 248	-179 978	-157 753	-1 621 979
Pensjonsmidler 31.12.2023	1 240 153	180 092	94 712	1 514 958
Forventet avkastning på midler	56 746	8 192	3 662	68 600
Innbetaling pensjonspremie	80 098	10 012	16 751	106 861
Utbetalinger pensjoner for året	-51 570	-6 664	0	-58 235
Amortisert estimatavvik midler	6 607	288	-11 539	-4 644
Pensjonsmidler 31.12.2024	1 332 033	191 920	103 587	1 627 540
Netto pensjonsforpliktelse	47 785	11 943	-54 166	5 562
Arbeidsgiversavgift 14,1 %	0	0	-7 637	-7 637
Pensjonsforpliktelse inkl. AGA	-1 284 248	-179 978	-165 390	-1 629 616
Netto pensjonskostnad fra aktuar	58 836	6 911	15 007	80 755
Årets premieavvik	-21 262	-3 101	-1 744	-26 107
AGA av årets premieavvik	-2 998	-437	-246	-3 681
Beregnet premieavvik året før	0	0	0	0
Amortisering av fjorårets premieavvik	0	0	0	0
Amortisering av premieavvik fra tidl.år (7 år)	20 545	3 129	838	24 512
Sum amortisert premieavvik tidl. år	20 545	3 129	838	24 512
AGA av amortisert premieavvik tidl. år	2 897	441	118	3 456
IB akk. premieavvik	103 794	17 882	5 377	127 053
Sum amortisert premieavvik tidl. år	-20 545	-3 129	-838	-24 512
Årets premieavvik	21 262	3 101	1 744	26 107
UB akk. gjestående premieavvik	104 511	17 854	6 283	128 648
UB akk. gjestående AGA av amort. premieavvik	14 736	2 516	886	18 138
Premieavvik	119 247	20 370	7 169	146 785
Avstemming netto pensjonskostnad mot regnskap				
Regnskapsført pensjonskostnad	72 158	9 180	13 950	95 288
Premieavvik	-21 262	-3 101	-1 744	-26 107
Amortisert premieavvik	20 545	3 129	838	24 512
Kostnad regnskap	71 441	9 208	13 044	93 693
Administrasjonskostnad	-2 595	-304	-490	-3 389
Avregning fra tidl. år	0	0	0	0
Arbeidstakers andel	10 535	1 136	3 291	14 962
Amortisert premieavvik	-20 545	-3 129	-838	-24 512
Netto pensjonskostnad	58 836	6 911	15 007	80 755
Bruk av premiefond 2024	30 082	3 903	0	33 985
Premiefond 31.12.24	64 182	2 838	0	67 020

Tall i 1000

Virkning av premieavvik på driftsregnskapet				
Årets premieavvik	21 282	3 101	1 744	28 107
AGA av årets premieavvik	2 998	437	248	3 681
Amortisert premieavvik tidligere år	-20 545	-3 129	-838	-24 512
AGA av amortisert premieavvik tidligere år	-2 897	-441	-118	-3 456
Netto resultatteffekt driftsregnskap	818	-32	1 034	1 820

Innbetalt pensjonspremie	82 693	10 316	17 241	110 250
---------------------------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Samlet pensjonskostnad	2024	2023
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	88 358	79 680
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	63 000	50 840
Brutto pensjonskostnad	149 358	130 499
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	68 600	56 125
Netto pensjonskostnad (ekskl adm)	80 758	74 375
Sum amortisert premieavvik	24 512	18 468
Administrasjonskostnad	3 389	3 859
Samlet pensjonskostnad (inkl adm)	108 659	96 702

Forsikringselskapene har brukt følgende forutsetninger i aktuarberegningen:

	KLP felles	KLP Syk.	SPK
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	1,98 %	4,00 %
Forventet G-reg./pensjonsreg.	2,97 %	2,97 %	2,97 %
Forventet avkastning	4,50 %	4,50 %	2,97 %
Pensjonsregulering	2,20 %	2,20 %	

Premieavvik er differansen mellom faktisk innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad. Netto pensjonskostnaden er en teknisk beregnet størrelse, basert på langsiktige forutsetninger som fastsattes av staten.

Dersom premieavviket er positivt inntektsføres det, og er det negativt kostnadsføres det. Premieavviket amortiseres/nedbetalles deretter over 7 år. Kommunens kostnad for året blir da beregnet netto pensjonskostnad pluss årlig amortisert premieavvik.

Bakgrunnen for denne ordningen er å jevne ut svingningene som man har i pensjonspremien, blant annet fordi lønnsveksten varierer, og dermed gi mer stabile og forutsigbare kostnader for kommunen.

Premiefond er et fond for tilbakeførte premier og overskudd. Midler på premiefond kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Innestående på premiefondet er sikret en minimumsavkastning tilsvarende den garanterte renten.

Note 8. Garantier

Note 8. Garantier

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-12

Tall i 1000

Gitt overfor	Lånenummer	Andel	Utløper	Totalt lån	2023	2024	Endring
Blåbærgrenda Barnehege SA	114723448	100,0 %	2031	2 330	2 071	1 812	- 259
Sum Husbanken				2 330	2 071	1 812	-259
Romerike Avfallsforedling IKS	20120263	8,9 %	2032	8 138	827	727	- 100
Romerike Avfallsforedling IKS	20120491	8,9 %	2032	4 000	404	358	- 46
Romerike Avfallsforedling IKS	20130219	8,9 %	2038	94 967	8 979	8 490	- 489
Romerike Avfallsforedling IKS	20130221	8,9 %	2033	30 967	3 105	2 768	- 336
Romerike Avfallsforedling IKS	20150806	8,9 %	2035	5 500	538	492	- 47
Romerike Avfallsforedling IKS	20170713	8,9 %	2037	8 100	780	724	- 56
Romerike Avfallsforedling IKS	20170714	8,9 %	2025	1 429	384	128	- 257
Romerike Avfallsforedling IKS	20180486	8,9 %	2026	4 393	657	393	- 264
Romerike Avfallsforedling IKS	20180487	8,9 %	2028	3 267	305	292	- 13
Romerike Avfallsforedling IKS	20190595	8,9 %	2029	18 250	1 964	1 632	- 333
Romerike Avfallsforedling IKS	20200359	8,9 %	2030	21 960	2 298	1 963	- 335
Romerike Avfallsforedling IKS	20200360	8,9 %	2050	13 000	1 211	1 162	- 49
Romerike Avfallsforedling IKS	20210474	8,9 %	2027	11 850	1 417	1 059	- 358
Romerike Avfallsforedling IKS	20210475	8,9 %	2026	7 240	974	647	- 327
Romerike Avfallsforedling IKS	20220477	8,9 %	2028	10 533	1 181	942	- 239
Romerike Avfallsforedling IKS	20220478	8,9 %	2042	10 800	1 023	966	- 57
Romerike Avfallsforedling IKS	20230512	8,9 %	2031	41 388	4 243	3 700	- 543
Romerike Avfallsforedling IKS	20240461	8,9 %	2032	50 400	-	4 506	4 506
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20080258	10,6 %	2024	-	1 002	-	1 002
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20100127	10,6 %	2024	-	26	-	26
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20100609	10,6 %	2028	9 267	1 230	984	- 246
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20100610	10,6 %	2060	43 674	4 767	4 638	- 129
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20120038	10,6 %	2032	9 132	1 099	970	- 129
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20120046	10,6 %	2062	16 377	1 786	1 739	- 46
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20130017	10,6 %	2033	7 259	862	771	- 91
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20140191	10,6 %	2044	6 791	758	721	- 37
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20150071	10,6 %	2045	34 426	3 834	3 656	- 178
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20160045	10,6 %	2046	87 260	9 698	9 267	- 431
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20170268	10,6 %	2057	90 833	9 943	9 646	- 297
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20180064	10,6 %	2038	120 790	13 778	12 828	- 950
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20190057	10,6 %	2044	120 621	13 467	12 810	- 657
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20200388	10,6 %	2031	81 900	9 940	8 698	- 1 243
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20220188	10,6 %	2052	199 733	21 969	21 212	- 758
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20220500	10,6 %	2053	193 777	19 116	20 579	1 463
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20220504	10,6 %	2053	139 200	15 293	14 783	- 510
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230064	10,6 %	2042	79 016	8 858	8 392	- 466
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230065	10,6 %	2024	-	57	-	57
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230066	10,6 %	2043	58 302	6 517	6 192	- 326
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230067	10,6 %	2055	19 005	2 083	2 018	- 65
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230068	10,6 %	2029	6 855	874	728	- 146
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230069	10,6 %	2053	3 941	433	419	- 14
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230070	10,6 %	2044	38 644	4 314	4 104	- 210
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230071	10,6 %	2045	93 240	10 385	9 902	- 483
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230072	10,6 %	2046	92 524	10 283	9 826	- 457
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230073	10,6 %	2057	83 333	9 122	8 850	- 272
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230074	10,6 %	2038	95 997	10 950	10 195	- 755
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230075	10,6 %	2044	154 167	17 191	16 372	- 819
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230076	10,6 %	2046	135 520	15 046	14 392	- 654
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230077	10,6 %	2052	149 333	16 426	15 859	- 566
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230133	10,6 %	2053	241 908	1 699	25 691	23 991
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230514	10,6 %	2054	256 650	-	27 256	27 256
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20230515	10,6 %	2054	581 300	-	61 734	61 734
Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS	20240446	10,6 %	2033	300 000	-	31 860	31 860

Årsrapport2024

Romerike Kriesenter IKS	20140289	6,0 %	2042	30 386	1 817	1 720 -	98
Romerike Kriesenter IKS	20240089	6,0 %	2034	28 707	-	85	85
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20130741	9,4 %	2029	675	78	64 -	14
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20140216	9,4 %	2034	2 375	247	224 -	24
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20160636	9,4 %	2026	900	127	85 -	42
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20170665	9,4 %	2027	3 075	386	290 -	97
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20180505	9,4 %	2028	770	93	73 -	21
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20200635	9,4 %	2030	9 578	1 128	902 -	226
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20210592	9,4 %	2032	3 473	371	327 -	44
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20230551	9,4 %	2034	3 325	-	313	313
Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS	20240487	9,4 %	2035	20 842	-	1 963	1 963
Sum Kommunalbanken				4 001 063	277 347	414 086	136 740
Sum garantiansvar				4 003 393	279 418	415 898	136 481

Lånene i Kommunalbanken er ikke garantiansvar kommunen har direkte ift banken, men indirekte gjennom selska psavtalene.

Note 9. Fond

Note 9. Fond

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-13

Tall i 1000

Fond	IB 2024	Bruk	Avsetning	UB 2024
Kommunalt næringsfond	48 941			48 941
Tap på etabl lån gitt etter 01	1 249 500			1 249 500
0400-Tore Hogstevdt kunststipend for unge	21 568			21 568
Konsesjonsavgifter kraftselskaper/næringsfond	627 278		91 893	719 171
Amalie og Elise Ruuds legat	148 552			148 552
Bundne fond- Støtteenheter	0			0
Bundne fond- skoler	321 356	321 356	1 131 079	1 131 079
Bundne fond- barnehager	533 522	533 522	459 481	459 481
Bundne fond- kultur	1 095 995	1 095 995	985 520	985 519
Bundne fond- helse	1 353 388	1 353 388	781 405	781 405
Bundne fond- VA Teknisk	1 224 607	1 224 607	1 246 347	1 246 347
Selvkostfond vann	5 025 900	5 025 900		0
Selvkostfond renovasjon	2 609 603	247 054		2 362 549
Selvkostfond avløp	1 572 929	8 455		1 564 474
Selvkostfond slamtemming	0			0
Selvkostfond feiing	0		88 203	88 203
Selvkost byggesaksgebyrer	0			0
Sum bundne driftsfond	15 833 139	9 810 277	4 783 928	10 806 790
Ubundne investeringsfond - prosjekter	23 590 101	23 590 101		0
Sum ubundne investeringsfond	23 590 101	23 590 101	0	0
Frikjøp tilfluktsrom (sæmødt ungdomshus)	1 230 465		63 520	1 293 985
Investeringstilskudd Foretaket	1 548 685			1 548 685
Avs ekstraord innfrielse formidlingslån	69 225 729	2 224 276		67 001 453
Frikjøp tilfluktsrom (slynga 1)	805 010		35 950	840 960
Anleggsbidrag til pumpeledning Niteiva	3 000 000			3 000 000
Sum bundne investeringsfond	75 809 890	2 224 276	99 470	73 685 084
Generelle disposisjonsfond	170 219 585	40 375 861	-7 227 556	122 616 168
Støtteenheter - Læringer	0			0
Støtteenheter - Alkoholpolitikk	191 860	191 860	262 801	262 801
Støtteenheter - Tobakksmidler	40 524	40 524	40 648	40 648
Støtteenheter - ØIKT			1 000 000	1 000 000
Helse - Kompetanse	0			0
Skole - Voksenopplæring	1 500 000			1 500 000
Skole - Videre- og etterutdanning	671 500			671 500
Felles - Kompetanse	1 279 794	480 140		799 654
Samhandlingskontoret	494 473	494 473	600 000	600 000
Teknisk - Regulering Nordby	100 000			100 000
Teknisk - planarbeid Løvenstad	1 500 000	1 500 000		0
Kultur - Bygdetunet	390 015	390 015	372 994	372 994
Kultur - Trivselsenteret	214 598	214 598	192 013	192 013
Omstillingsfond	8 940 000		2 950 000	11 890 000
Grendehus Norby	9 000 000			9 000 000
Klimafond	2 223 900	2 361 800	1 809 100	1 671 200
Kultur	160 000			160 000
Sum disposisjonsfond	196 926 249	46 049 271	0	150 876 978
Sum Fond	312 159 378	81 673 925	4 883 399	235 368 852

Note 10. Endring av regnskapsprinsipper

Note 10. Endring av regnskapsprinsipper

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-10

Fordeling endring av regnskapsprinsipper	IB 2024	Bruk	Avsetning	UB 2024
Ressurskrevende brukere	8 470 000			8 470 000
Påløpte renter 1995	-4 249 345			-4 249 345
Mva kompensasjon 2001	4 451 236			4 451 236
Sum endring av regnskapsprinsipper	8 671 891	0	0	8 671 891

Note 11. Selvkostgebyrer

Note 11. Selvkostgebyrer

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-13

2024	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % 1)	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/ fremførbart underskudd pr. 31.12.2)
Vann	41 168 812	47 076 242	-5 907 430	87,5 %	100,0 %	-5 907 430	-881 531
Avløp	42 273 587	42 282 043	-8 456	100,0 %	100,0 %	-8 456	1 584 473
Slamtømming	178 327	176 286	2 061	101,2 %	100,0 %	2 061	-30 762
Renovasjon	25 788 403	26 035 457	-247 054	99,1 %	100,0 %	-247 054	2 362 549
Plan- og byggesak	3 419 479	8 379 193	-4 959 714	40,8 %	100,0 %	-4 959 714	-4 959 714
Feiing	2 413 467	2 302 660	110 817	104,8 %	100,0 %	110 817	88 203
Samlet selvkost	115 242 075	126 251 851	-11 009 776	91,3 %		-11 009 776	-1 856 781

Negative selvkostfond står med null i verdi i balansen.

2023	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % 1)	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/ fremførbart underskudd pr. 31.12.2)
Vann	35 280 247	39 877 842	-4 597 595	88,5 %	100,0 %	-4 597 595	5 025 900
Avløp	37 182 767	41 425 665	-4 242 898	89,8 %	100,0 %	-4 242 898	1 572 930
Slamtømming	143 270	131 400	11 870	109,0 %	100,0 %	11 870	-32 823
Renovasjon	25 201 148	23 646 486	1 554 662	106,6 %	100,0 %	1 554 662	2 609 602
Plan- og byggesak	3 068 799	10 040 396	-6 971 597	30,6 %	100,0 %	-6 971 597	-598 798
Feiing	2 714 571	2 461 911	252 660	110,3 %	100,0 %	252 660	-22 614
Samlet selvkost	103 590 802	117 583 700	-13 992 898	88,1 %		-13 992 898	8 554 196

Negative selvkostfond står med null i verdi i balansen.

Underskudd på Plan- og byggesak er ikke fremførbart og må dekkes av kommunen.

Note 12. Ytelse til ledende personer og revisor

Note 12. Ytelse til ledende personer og revisor

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-13

	2024	2023
Lønn til kommunedirektør *	1 521 085	1 442 739
Lønn ordfører *	1 149 730	1 396 654
Revisjonshonorar	1 632 000	1 540 000

* I tillegg kommer arbeidsgiveravgift, pensjoner og forsikringer

Note 13. Uvanlige og vesentlige poster i regnskapet, andre forhold

Ingen kjente uvanlige og vesentlige poster.

Note 14. Hendelser etter balansedagen

Note 14. Hendelser etter balansedagen

Saksøkt i felles søksmål fra private barnehager

Rælingen kommune er, sammen med flere kommuner og staten, saksøkt av en sammenslutning av private barnehager. Bakgrunnen er påstand om brudd på likebehandling mellom kommunale og private barnehager. Kommunen kan bli tillagt erstatningsansvar, men saken kan gå over flere år.

Tvist med Vaktmesterkompaniet AS

Kommunen er uenige med vaktmesterkompaniet om innholdet i kontrakt og mottatt faktura. Vaktmesterkompaniet har stevnet kommunen. Verdien på fakturaen er ca 400.000,-, og det er forventet at man kommer til enighet med noe lavere kostnad enn dette.

Note 15. Årsoppgjørdisposisjoner

Note 15. Årsoppgjørdisposisjoner

Driftsregnskapet	
Årets merforbruk	22 957 064
Strykning (reduksjon) i overføring til investering	3 077 339
Strykning (reduksjon) i avsetning til disposisjonsfond	4 468 456
Bruk av disposisjonsfond for å redusere årets merforbruk	15 411 269
Merforbruk etter strykninger	-
Investeringsregnskapet	
Årets budsjettavvik	7 443 803
Strykning (reduisert) bruk av lån	- 4 443 803
Strykning (reduksjon) i budsjettert overføring fra drift	- 3 000 000
Ud disponert etter strykninger	-